

A PÁPAI PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024

PÁPAI
PETŐFI SÁNDOR
GIMNÁZIUM

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS, JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	6
I. ISKOLÁNK JELLEMZŐI	7
1. AZ INTÉZMÉNY HIVATALOS ELNEVEZÉSE, CÍME, TELEFONSZÁMAI	7
2. AZ ISKOLA TÉNYLEGES BEISKOLÁZÁSI KÖRZETÉNEK FÖLDRAJZI MEGJELÖLÉSE	7
3. AZ ISKOLA OKTATÁSI SZERKEZETE.....	7
4. AZ ISKOLA RÖVID BEMUTATÁSA.....	7
5. TAGOZATAINK	8
5.1. <i>Tagozataink 2022 őszétől.....</i>	8
5.2. <i>Új tagozataink 2022 őszétől.....</i>	9
5.2.1. Német nemzetiségi nyelvoktató tagozat	9
5.2.2. Természettudományi tagozat (nyelvi előkészítő évfolyammal).....	10
6. TÁRGYI-DOLOGI FELTÉTELEK	10
6.1. <i>Az iskola épületének legfőbb jellemzői.....</i>	10
7. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	11
II. ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA	11
1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	11
1.1. <i>Kulcskompetenciák.....</i>	12
1.2. <i>Feladatok a kiemelt célok megvalósítására</i>	16
1.3. <i>Célok, feladatok és elvárások a tanulók meghatározott csoportjaira.....</i>	21
1.4. <i>Az adott célok teljesülését tükröző kritériumok</i>	26
1.5. <i>Az iskola hagyományrendszere</i>	27
1.5.1. Az iskola szimbólumrendszere.....	27
1.5.2. Az iskola hagyományörző rendezvényei	27
2. NEMZETI ÜNNEPEK, EMLÉKNAPOK, MEGEMLÉKEZÉSEK	28
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSI FOLYAMATOK ELVÁRT ERDMÉNYEI	29
2.1. <i>A személyiségfejlesztő folyamat.....</i>	29
3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	31
3.1. <i>Az egészséges életmódra nevelés törvényi háttere.....</i>	31
3.2. <i>Az egészségfejlesztés iskolai feladatai</i>	31
3.3. <i>Egészséges életmódra nevelés</i>	32
3.4. <i>Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása</i>	33
4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	34
4.1. <i>A közösségfejlesztés célja</i>	34
4.2. <i>Az iskolai közösségi élet megszervezése.....</i>	35
4.2.1. Osztályok, csoportbontások	35
4.2.2. A tanulmányi kirándulások	35
4.3. <i>A tanulási alapidőn kívüli csoportok.....</i>	36
4.3.1. Szakkörök.....	36
4.3.2. Egyéni felkészítő foglalkozások.....	36
4.3.3. Természetjárás, biciklitúrák	36
4.3.4. Énekkar	36
4.3.5. Ismerkedési nap.....	37
4.3.6. Határtalanul!.....	37
4.3.7. Testvériskolai kapcsolat.....	37
4.4. <i>Városi kulturális és sportszervezetek.....</i>	37
4.4.1. Jókai Mór Művelődési Központ	37
4.4.2. Jókai Mór Városi Könyvtár	37
4.4.3. Zeneiskolák	37
4.4.4. Pápa város és a régió sportegyesületei.....	38
4.4.5. Pápai Német Nemzetiségi Önkormányzat	38
5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI.....	38
5.1. <i>A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....</i>	38

5.2.	<i>Az osztályfőnökök feladatai</i>	39
5.3.	<i>Az osztályfőnöki munka koncepciója</i>	41
6.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	42
6.1.	<i>A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység</i>	42
6.1.1.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	43
6.2.	<i>A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenység</i>	43
6.3.	<i>A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység</i>	44
7.	A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	46
8.	A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	47
8.1.	<i>A szülőkkel való kapcsolattartás</i>	47
8.2.	<i>A továbbfejlesztés lehetőségei</i>	48
8.2.1.	Intézményi Tanács	48
8.2.2.	Kollégium	49
8.3.	<i>A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák</i>	49
9.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	50
9.1.	<i>Az osztályozó vizsga</i>	51
9.2.	<i>A pótló vizsga</i>	51
9.3.	<i>A javító vizsga</i>	51
9.4.	<i>A különbözeti vizsga</i>	51
9.5.	<i>Vizsgatárgyak, vizsgarészek</i>	52
9.6.	<i>Intézményünk belső vizsgarendszere (HÁZI VIZSGÁK)</i>	59
9.7.	<i>A vizsgák értékelésének rendje</i>	61
9.8.	<i>A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb szabályai</i>	61
9.9.	<i>A tanulmányok alatti vizsgák időpontjai</i>	64
9.10.	<i>A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgák</i>	64
9.11.	<i>A tanulmányok alatti vizsgák iratai és kezelésük</i>	64
9.12.	<i>Jogorvoslat</i>	65
10.	A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	65
10.1.	<i>Az intézménybe lépés feltételei a kezdő évfolyamon</i>	65
10.1.1.	Két tanítási nyelvű (magyar-angol) osztályba jelentkezők	65
10.1.2.	A német nemzetiségi nyelvoktató képzésre jelentkezők	65
10.1.3.	Az emelt szintű természettudományi tagozatra jelentkezők	66
10.1.4.	Különleges helyzetű tanulók előnyben részesítése azonos felvételi pontszám esetén	66
10.2.	<i>Az intézménybe lépés feltételei magasabb évfolyamokon</i>	66
10.3.	<i>Tanulócsoportok közötti átmeneti lehetőségek</i>	66
10.4.	<i>Az iskolán belüli magasabb évfolyamra lépés</i>	66
11.	DIGITÁLIS OKTATÁS	67
III.	HELYI TANTERV	68
1.	BEVEZETÉS	68
2.	A GIMNÁZIUM ÁLTAL VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE	68
3.	AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI, AZ ELŐÍRT TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK	69
3.1.	<i>Óratervek</i>	69
3.1.1.	<i>Óratervek 2022/2023-tól (felmenő rendszerben bevezetésre került)</i>	73
3.2.	<i>Kerettantervi óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése</i>	74
4.	AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	79
4.1.	<i>Könyvtár-pedagógiai program</i>	81
5.	A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI	85
5.1.	<i>Erkölcsei nevelés</i>	85
5.2.	<i>Nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	86

5.3.	<i>Állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	87
5.4.	<i>Önismeret, társas kultúra fejlesztése</i>	87
5.5.	<i>A családi életre nevelés</i>	88
5.6.	<i>A testi és lelki egészségre nevelés</i>	89
5.7.	<i>Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	89
5.8.	<i>Fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	89
5.9.	<i>Pályaorientáció</i>	90
5.10.	<i>Gazdasági, pénzügyi nevelés</i>	91
5.11.	<i>Médiatudatosságra nevelés</i>	91
5.12.	<i>A tanulás tanítása</i>	91
6.	<i>A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA</i>	92
7.	<i>VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK; A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI</i>	93
8.	<i>VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK, AMELYEBŐL AZ ISKOLA A TANULÓK KÖZÉP- VAGY EMELT SZINTŰ FELKÉSZÍTÉSÉT KÖTELEZŐEN VÁLLALJA; AZON HELYI TANTERVI KÖVETELMÉNYEK, AMELYEK TELJESÍTÉSE ESETÉN ÉRETTSÉGI VIZSGA TEHETŐ</i>	93
9.	<i>A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI</i>	94
9.1.	<i>Magyar nyelv témakörök</i>	95
9.2.	<i>Magyar irodalom témakörök</i>	96
9.3.	<i>Történelem</i>	97
9.4.	<i>Élő idegen nyelvek</i>	98
9.5.	<i>Matematika</i>	98
9.6.	<i>Digitális kultúra</i>	99
9.7.	<i>Fizika</i>	102
9.8.	<i>Biológia</i>	102
9.9.	<i>Kémia</i>	104
9.10.	<i>Földünk és környezetünk</i>	104
9.11.	<i>Ének-zene</i>	104
9.12.	<i>Vizuális kultúra</i>	108
9.13.	<i>Testnevelés</i>	109
9.14.	<i>Angol célnyelvi civilizáció</i>	111
9.15.	<i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret</i>	112
9.16.	<i>Állampolgári ismeretek</i>	113
9.17.	<i>A német népismeret tantárgy</i>	113
10.	<i>AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI</i>	114
10.1.	<i>Az iskolában folyó oktató-nevelő munka ellenőrzése, értékelése</i>	114
10.1.1.	<i>Az igazgatói ellenőrzés főbb területei</i>	114
10.1.2.	<i>Az igazgatói értékelés főbb területei</i>	114
10.1.3.	<i>Az első igazgatóhelyettes ellenőrzési-értékelési munkájának főbb területei</i>	115
10.1.4.	<i>A második igazgatóhelyettes ellenőrzési-értékelési munkájának főbb területei</i>	115
10.1.5.	<i>A munkaközösség-vezetők ellenőrzési-értékelési munkájának főbb területei</i>	115
10.1.6.	<i>A osztályfőnök ellenőrző tevékenysége</i>	116
10.2.	<i>A tanuló teljesítmények értékelése, az osztályzás</i>	116
10.2.1.	<i>A tanulók folyamatos ellenőrzésének és értékelésének alapelvei</i>	116
10.2.2.	<i>A pedagógiai értékelés céljai</i>	117
10.2.3.	<i>A pedagógiai értékelés feladatai</i>	117
10.2.4.	<i>Pedagógiai értékelési rendszerünk; az értékelés formái</i>	117
10.3.	<i>Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya</i>	122
10.4.	<i>Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</i>	123
10.5.	<i>A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének formája</i>	125
11.	<i>A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI</i>	127
12.	<i>AZ ISKOLA ÉLETE ÉS MUNKARENDEJE</i>	128
11.1.	<i>Munkarend</i>	128
11.2.	<i>A tanév helyi rendje</i>	128
11.3.	<i>Az oktatás rendje</i>	129

11.4.	Tanítási időn kívüli értekezletek	129
13.	A PÁPÁN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG	129
14.	A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK.....	130
15.	EGÉSZSÉGNEVELÉS, KÖRNYEZETI NEVELÉS.....	131
14.1.	Az iskola egészségnevelési elvei	131
14.2.	Az iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési programja	131
15.3.	A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium drogstratégiája	142
16.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA.....	143
16.1.	Helyzetkép.....	143
16.2.	Alapelvek, célok.....	144
16.3.	Tanulásszervezési és tartalmi keretek.....	145
16.4.	Tanórai keretek	145
16.4.1.	Tanórán kívüli foglalkozások	150
17.	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	152
18.	A TANULÓK ISKOLAI JUTALMAZÁSA, ELMARASZTALÁSA.....	156
18.1.	A jutalmazás elvei	156
18.2.	A jutalmazás formái:	156
18.3.	A jutalmazások, elismerések odaítélését kezdeményezheti:	156
18.4.	Jutalmat vagy dicséretet adhat:.....	157
18.5.	A jutalmazás, kitüntetés nyilvánossága	157
18.6.	Csoportos munka jutalmazása	158
18.7.	A tanulók iskolai elmarasztalása	158
18.7.1.	Fegyelmező intézkedések	158
18.7.2.	Fegyelmi eljárás	159
19.	A PÁPAI PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATRA VONATKOZÓ SZABÁLYZATA	159
19.1.	Jogszábeli háttér.....	159
19.2.	Az iskola feladatai	162
19.3.	A fogadószervezet feladatai.....	162
19.4.	A tanulók feladatai.....	164
19.5.	A közösségi szolgálat időkerete.....	164
19.6.	Az iskolai közösségi szolgálat évfolyamonkénti megoszlása.....	165
20.	PEDAGÓGUS TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI RENDSZER.....	
21.	HATÁLYOSSÁGI, LEGITIMÁCIÓS, NYILVÁNOSSÁGI ZÁRADÉK.....	167

BEVEZETŐ

Intézményünk nevelőtestülete köszönti mindazokat, akik iskolánk, a Pápai Petőfi Sándor Gimnázium Pedagógiai programját tanulmányozzák.

Ez a program a 2020-ban jelentős mértékben átdolgozott Pedagógiai programunk módosítása, kiegészítése. A módosításokat elsősorban a 2022/2023-as tanév szeptemberében indult német nemzetiségi nyelvoktató tagozatunk indulása tette szükségessé, míg a 2020-as átdolgozást legfőképpen az 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról és azokból fakadó kötelezettségeink indokolták. **A 2023-as módosításokat a 2023. évi LII. törvény valamint annak végrehajtási rendelete és a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény változásai, a 2024-es módosításokat a mindennapos testnevelés megszervezését érintő jogszabályi változások indokolják.**

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 97. §-ban előírja az iskolák számára pedagógiai program készítését, elfogadtatását és nyilvánosságra hozatalát. A pedagógiai program az iskola önmeghatározó dokumentuma, amelyből az iskola használója, igénybe vevője megtudja, hogy milyen módszerű és eredményű iskolázást remélhet, ha iskolánkat választja. Pedagógiai Programunkban megjelöljük intézményünk célját, feladatait és követelményeit, az iskolai élet sajátosságait, munkarendjét, amelyeket törvények és az iskola belső szabályai határoznak meg.

A kialakított nevelési és tantárgyi programunk összhangban áll a Nemzeti Alaptanterv és a Kerettanterv korszerű műveltségképével; a tanulói önállóságot és kreativitást előtérbe helyező személyiség- és közösségfejlesztő pedagógiai elvekkel; a felzárkóztatást ill. tehetséggondozást egyaránt segíteni kívánó elképzelésekkel, valamint a kompetencia alapú oktatás támogatásával, a modern iskolai IKT eszközök lehetőség szerinti alkalmazásával.

Pedagógiai Programunk jogszabályi hátterét a

- Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény (a továbbiakban Nkt),
- a Nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban R),
- a pedagógusok előmeneteli rendszeréről szóló 326/2013. (VIII. 30.) kormányrendelet
- A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról szóló 4/2013. (I.11.) EMMI rendelet
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- A 2019. évi LXX. törvény, a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosítása, a magántanulói státusz eltörléséről
- A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 2019. évi LXX. törvény a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről
- 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

I. ISKOLÁNK JELLEMZŐI

1. AZ INTÉZMÉNY HIVATALOS ELNEVEZÉSE, CÍME, TELEFONSZÁMAI

Pápai Petőfi Sándor Gimnázium
8500 Pápa, Várkert út 6.
Telefon/fax: 89/324-953
E-mail: petofi@papaitk.hu
Weboldal: www.petofi-papa.edu.hu

2. AZ ISKOLA TÉNYLEGES BEISKOLÁZÁSI KÖRZETÉNEK FÖLDRAJZI MEGJELÖLÉSE

Az iskola beiskolázási körzete Pápa városa és vonzáskörzete. A beiskolázás azonban kiterjed Veszprém megye egész területére, sőt – a két tanítási nyelvű tagozat és a 2022 őszén induló német nemzetiségi képzés beiskolázása miatt – az egész észak-dunántúli régióra.

3. AZ ISKOLA OKTATÁSI SZERKEZETE

Intézményünkben az iskoláskorúak négy- és ötosztályos gimnáziumi oktatása folyik. 2022 júniusában végzett utolsó általános tantervű osztályunk, ezzel ez a képzési forma megszűnt.

A **2022/2023-es** tanévtől gimnáziumunkban háromféle tagozat működik: kifutó rendszerben emelt szintű német nyelvi (a 10-12. évfolyamon fél-fél osztály), emelt szintű természettudományi (a 10-12. évfolyamon fél-fél osztály), valamint magyar–angol két tanítási nyelvű (a 9. nyelvi előkészítő és a 9-12. évfolyamokon egész osztály).

2022 őszétől: az emelt szintű német nyelvi képzés helyett német nemzetiségi nyelvoktató képzést kínálunk nyelvi előkészítő évfolyammal és nyelvi előkészítő évfolyam előzi meg a természettudományi tagozaton folyó képzést is. Magyar–angol két tanítási nyelvű tagozatunk változatlan formában működik tovább. Ezáltal:

Tagozataink a 2022/2023-as tanévtől:

- magyar–angol két tanítási nyelvű tagozat nyelvi előkészítő évfolyammal (egész osztály)
- nyelvoktató német nemzetiségi tagozat nyelvi előkészítő évfolyammal (fél osztály)
- emelt szintű természettudományi tagozat nyelvi előkészítő évfolyammal (fél osztály)
- kifutó rendszerben: emelt szintű német/természettudományi (4 évf.képzés)

4. AZ ISKOLA RÖVID BEMUTATÁSA

Iskolánk a pápai Ranolder Intézetből fejlődött ki, ahol a 20. század első felében elemi népiskola, leánylíceum és tanítóképző is működött. Az intézet az államosítást követően, 1948-tól felmenő rendszerben állami leánygimnáziummá alakult.

1952-ben a pápai Református Gimnázium egyházi irányítása is megszűnt, a két gimnázium tanulóit a református gimnázium épületében folytatták tanulmányaikat. Itt 42 sikeres tanévet töltöttünk. Ezen évtizedek élményeit, emlékeit, a kiemelkedő tehetségű tanárok és tanulók névsorát, iskolánk rövid történetét az az emlékkönyv őrzi, melyet az új épületbe költözés alkalmából adtunk ki, s amelynek 2004-ben és 2014-ben megjelentek az utóbbi tíz-tíz év történetét tartalmazó folytatásai. Legkiválóbb tanítványaink között ott találjuk a "Ki miben tudós" vetélkedő győztesét, az OKTV első-második helyezetteit és díjazottjait, Szent-Györgyi Albert- díjast, továbbá a Nemzetközi Diákolimpia arany- és ezüstérmesét.

Iskolánk 1994 őszén költözött a Várkertbe, egy impozáns új épületbe. 10 osztályunkban jelenleg 300 diák tanul. Gimnáziumunk új épületében is gondosan őrizzük Petőfi örökségét, kultuszát, a pápai diákevek emlékét. Az iskolai oktatás céljait, a diákok életpályára való felkészítését jól szolgálja az intézmény korszerű felszerelése. A természettudományi tárgyak hatékony tanítását két előadóterem, laboratórium és jól felszerelt szertárak segítik. Az idegen nyelvek korszerű elsajátítását szolgálják a nyelvi termek és társalgók. A mai diák informatika iránti érdeklődését informatika szaktantermek, diákszerver, az egész iskolára kiterjedő wifi-hálózat elégíti ki. A humán tárgyak tanítását egy állandóan fejlesztett, közel 30.000 kötetes, nagy olvasóteremmel rendelkező könyvtár, valamint sokféle oktatási eszköz teszi lehetővé. Az oktatást nagy mértékben segítik az interaktív táblákkal, okostáblákkal, kivetítőkkel felszerelt tantermek.

A nevelési célok elérését, a tudás és a munka megbecsülését, a közösségi életre, a szociális gondoskodásra, a családi életre nevelést, az esztétikai igény kialakítását, valamint az anyanyelvi kultúra ápolását, kulturális örökségünk továbbvitelét és a nemzeti öntudat ébren tartását a 30 fős tanári kar munkája, példamutatása teszi lehetővé. A diákok egyéni adottságainak és képességeinek fejlesztését érettségi felkészítőkkel, szakkörök szervezésével, nyelvvizsgára, tanulmányi és műveltségi versenyekre, valamint kulturális seregszemlékre való felkészítéssel segítik. Az egészséges életmód, a kulturált szórakozás és a szabad idő hasznos eltöltésének módszerét sportrendezvényeken, természetjárásokon, kerékpártúrák során sajátíthatják el a tanulók.

5. TAGOZATAINK

5.1. Tagozataink 2022 őszétől

A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium jelenleg négy és öt évfolyamos gimnáziumi oktatást folytat. A négy évfolyamos oktatás két tagozatban valósul meg.

- *Kifutó rendszerben működik tovább a 2022 előtt beiskolázott tanulók számára az emelt szintű német, ill. természettudományi tagozatunk (fél-fél osztály)*

Ezen osztályok egyik felében emelt szintű négy évfolyamos német nyelvi a képzés, a másik felében emelt szintű (szintén négy évfolyamos) természettudományos.

Az **emelt szintű német tagozat** negyedszázados múltat tekint vissza (időközben változó heti óraszámmal és évfolyammal). Kiváló lehetőséget biztosít a már általános iskolában elkezdett német nyelvi tanulmányok színvonalas folytatására. Ezen a tagozaton a német nyelvet mind a négy évben heti 6 órában tanulják a diákok. Ez az óraszám lehetővé teszi az emelt szintű érettségi és/vagy felsőfokú nyelvvizsga letételét a tanulmányok alatt.

A felmenő rendszerben a 2013/2014-es tanévtől elindított **természettudományi tagozatunk** a műszaki, mérnöki, tanári pálya iránt érdeklődőknek ad lehetőséget emelt szintű jártasság megszerzésére a biológia, fizika és kémia tárgyak területén. A tagozaton a biológiát, a fizikát és a kémiát a négy év átlagában heti 3 órában és csoportbontásban oktatjuk, ami lehetőséget ad a kerettantervi előírásoknál jóval mélyebb tudás megszerzésére, kísérletezésre, tehetséggondozásra a felsorolt tárgyakból.

- *Változatlan formában működik tovább nyelvi előkészítő évfolyammal induló magyar-angol két tanítási nyelvű tagozatunk (egész osztály)*

Iskolánkban nappali rendszerű, az általános műveltséget megalapozó, kétnyelvű érettségivel záruló magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás indult a 2009/2010-es tanévtől, melyen diákjainkat felsőfokú tanulmányokra készítjük fel. A nyelvi előkészítő évvel induló (1+ 4 éves) képzés végére a tanulók a KER szerinti C1, C2 szintre, azaz a mesterfokú nyelvhasználó szintre jutnak el. Ez azt jelenti, hogy meg tudnak érteni különböző fajtájú igényesebb angol nyelvű szövegeket, érzékelik a rejtett jelentéstartalmakat, folyamatosan és spontán módon tudják kifejezni magukat anélkül, hogy sokszor kényszerülnének arra, hogy keressék a kifejezéseket (C1 szint), illetve hogy a hallott vagy olvasott szöveget könnyen megértsék, spontán módon ki tudják fejezni magukat, teljesen összefüggően és pontosan, a jelentések kisebb árnyalatai között is különbséget téve, még bonyolultabb helyzetekben is (C2 szint). Legyenek képesek a fenti szintet produkálni egy-egy közismereti tárgy vonatkozásában is.

Az érettségi vizsgán komplex felsőfokú állami nyelvvizsga (KER szerinti C1) bizonyítvány szerezhető abban az esetben, ha a tanuló angol nyelvből az emelt szintű érettségi vizsgán jeles érdemjegyet szerez, (min.60%) és két közismereti tárgyból angol nyelven sikeres érettségi vizsgát tesz. A nyelv minél magasabb szintű, hatékony elsajátításának, az egyes tanulók nyelvi eltérő képességének azonos fejlesztése érdekében az osztályokon belül csoportbontásban folyik a nyelvoktatás, a tagozat kezdő és haladó szintről indul. A nyelvi előkészítő évfolyamon heti 18 órában, a további évfolyamokon emelt szinten (heti 5-5-6-5 óra) tanítjuk az angol nyelvet. A nyelvi előkészítő évfolyam megalapozza a 9-12. évfolyamon folyó emelt szintű nyelvoktatást, lehetővé teszi, hogy a diákok közismereti tárgyakat idegen nyelven tanuljanak. A tanulók munkáját angol anyanyelvi lektor és jelentős angol nyelvű könyvtári anyag is segíti. A célnyelv mellett az idegen nyelven oktatott tárgyak tanítása is csoportbontásban történik. Ezen a tagozaton tanulhatnak azoknak a nem magyar szülőknek a gyermekei is, akik a Pápai Bázisrepülőtérén teljesítenek szolgálatot. Ezen külföldi diákok részére a fenntartó döntése alapján kötelező felvételt biztosít az iskola.

5.2. Új tagozataink 2022 őszétől

A 2022/2023-as tanévtől nyelvi előkészítő évfolyammal működik a természettudományi tagozat és a nyelvoktató német nemzetiségi tagozatunk.

5.2.1. *Német nemzetiségi nyelvoktató tagozat*

Városunkban és a környező településeken az egyik legnagyobb lélekszámú a német nemzetiség, az általános iskolák jelentős részében folyik német nemzetiségi nyelvoktató képzés. Ez indokolta azt, hogy intézményünkben is elinduljon a német nyelvoktató nemzetiségi oktatás. Gimnáziumunk mindig is élen járt a német nyelv oktatásában, a különböző formában és óraszámokkal működő német tagozat több évtizedes múltat tekint vissza.

A 2022/2023-as tanévtől a német tagozat német nemzetiségi nyelvoktató képzésként működik tovább, évfolyamonként fél osztállyal.

A tagozat nyelvi előkészítő évfolyammal induló gimnáziumi képzés (1+4 év). A nyelvi előkészítő évben a diákok magas óraszámban tanulják az idegen nyelveket és az informatikát. A képzésben részt vevő tanulók által tanult második idegen nyelv az angol. Az előkészítő évben heti 12 német, 6 angol és 3 informatika mellett a közismereti tárgyak közül matematikát, valamint magyar nyelv és irodalmat oktatunk. E tárgyakból az új ismeretek tanítása mellett a meglévő tudásanyag felelevenítésére, az esetleges hiányosságok pótlására helyeződik a hangsúly.

Az előkészítő éven a német nyelv intenzív tanulásának köszönhetően a tanulók biztos alapokra tehetnek szert, melyek megszerzésével lehetővé válik a német nyelv emelt szintű elsajátítása, illetve a német népismeret tantárgy célnyelven történő tanulása a 9. évfolyamtól.

Programunk középpontjában a német nyelv tanulása, a német nyelvű kultúra elsajátítása és a nemzetiségi német kultúra (és nyelv) közvetítése szerepel. Az itt tanulók a 9. évfolyamtól a német nyelvet minden évfolyamon heti 5 órás óraszámban tanulják, amelyhez 1 óra nemzetiségi népismeret is csatlakozik, mely tanulása által tanulóink megismerik a magyarországi német nemzetiség szokásait, kultúráját, történelmét, irodalmát, hagyományait.

A magas szintű nyelvoktatás révén a tanulók olyan színvonalú nyelvi tudásra tehetnek szert, amely lehetőséget biztosít számukra emelt szintű érettségi vizsga letételére, illetve a nyelv-vizsga-bizonyítvány megszerzésére. Szorgalmazzuk és támogatjuk a nemzetközi (ÖSD/DSD, Goethe) nyelvvizsgák megszerzését is. Célunk, hogy a képzés ideje alatt tanulóink legalább egy alkalommal kijussanak német nyelvterületre.

Ezt a képzési formát elsősorban azoknak a diákoknak ajánljuk, **akik nemzetiségi általános iskolába jártak, fokozottan érdeklődnek a német nyelv iránt**, és magas szinten kívánnak ezzel a nyelvvel és a nyelvet beszélő népek kultúrájával foglalkozni, akik kötődnek ahhoz a német nemzetiségi kulturális környezethez.

Ugyanakkor azok a diákok is bátran jelentkezhetnek erre a tagozatra, akik nem nemzetiségi tagozatú általános iskolában végzik tanulmányaikat, nem nemzetiségi származásúak, de szeretnének kiemelkedő szinten megismerkedni az EU legerősebb gazdaságú országának nyelvével, és megfelelő német nyelvismerettel rendelkeznek, azonban a nemzetiséghez tartozó jelentkezőt azonos feltételek esetében előnyben kell részesíteni.

A felvétel alapfeltétele, hogy a német nemzetiségi nyelvet tanulók szülei írásban kérik a nemzetiségi oktatás biztosítását.

5.2.2. Természettudományi tagozat (nyelvi előkészítő évfolyammal)

Minden mai magyar fiatal számára fontos elérendő cél a használható nyelvtudás megszerzése, fejlesztése és fenntartása. Cél, hogy a tanulók olyan használható tudáshoz jussanak, amelynek birtokában tanulmányaik végén sikerrel tehetnek emelt szintű nyelvi érettségi vizsgát, nyelv-vizsgát.

Az idegennyelv-tudás különös jelentőséggel bír a természettudományos szakterületen. A nyelvi előkészítő osztályban folyó magas óraszámú nyelvoktatás lehetővé teszi a tanulók számára az első nyelvvizsga megszerzését akár már az alsóbb évfolyamokon.

A tagozaton a tanulók első idegen nyelve az angol, második idegen nyelve a német. Az előkészítő évfolyamon az angol nyelvet 12, a németet 6 órában oktatjuk, a 9. évfolyamtól az első nyelv heti 4, a második heti 3 órában folytatódik.

A helyi tantervünkben kialakított tantárgyi óraszámok lehetővé teszik, hogy a 9. évfolyamtól a műszaki, mérnöki, tanári pálya iránt érdeklődők emelt szintű jártasságot szerezzenek a biológia, fizika és kémia tárgyak területén. A tagozaton a biológiát, a fizikát és a kémiát a gimnáziumi tanulmányok alatt a kerettantervben meghatározottnál magasabb óraszámokban, csoportbontásban oktatjuk. Mindez lehetőséget ad a kerettantervi előírásoknál jóval mélyebb tudás megszerzésére, kísérletezésre, tehetséggondozásra a felsorolt tárgyakból.

6. TÁRGYI-DOLOGI FELTÉTELEK

6.1. Az iskola épületének legfőbb jellemzői

Iskolánk új épületének ünnepélyes avatására 1994. szeptember 4-én került sor. Udvara célszerűen kialakított és kényelmes. Az épület környezetében nagy méretű zöldterület helyezkedik el,

továbbá sportlétesítmények. Mindezek jó feltételeket biztosítanak a szabadtéri sportoláshoz. Közel van a Várkertfürdő, mely az úszásoktatás terén jelent nagy előnyt, a testnevelés órák másik részét pedig az iskolával szomszédos Városi Sportcsarnokban tarthatjuk. Az iskola főépületének hasznos alapterülete: 2400 m², az egy tanulóra jutó hasznos alapterület 6,5 m². Az osztálytermek száma jelenleg: 13. A nyelvoktatást szolgáló termek száma: 4.

Az osztálytermek száma jelenleg 10. A természettudományi tárgyak hatékony tanítását két előadóterem, laboratórium és jól felszerelt szertárak segítik. Az idegen nyelvek korszerű elsajátítását szolgálják a modern IKT eszközökkel felszerelt tanterem és társalgók. A mai diák informatika iránti érdeklődését két informatika szaktanterem, diákszerver, az egész iskolára kiterjedő wifi-hálózat elégíti ki. A humán tárgyak tanítását egy állandóan fejlesztett, közel 30.000 kötetes, nagy olvasóteremmel rendelkező könyvtár, valamint sokféle oktatási eszköz teszi lehetővé. A művészeti képzést szolgálja rajz szaktantermünk, emellett külön érettségi teremmel is rendelkezünk. A nem tanterem típusú funkcionális termek közül meg kell említeni az egészségügyi szobát, a stúdiót, a tanári szoba mellett található tanári számítógépes termet és a tanári dolgozót valamint az iskolabüfét. Az iskolának saját, melegítőkonyhas menzája van.

Az iskola épülete, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásainak megfelel. Műszaki állapota megfelelő, azonban állagmegőrző javításokat, tisztasági meszelést szükséges elvégezni. Termei világosak, tágasak, mesterséges megvilágításuk biztosított.

Minden szinten csempézett, járólapozott WC áll a tanulók rendelkezésére, illetve tanári illemhely is kialakításra került. Hiányosság, hogy az épület nem akadálymentesített és nem áll rendelkezésre lift.

7. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az optimális, folyamatos munkavégzéshez az alábbi személyi feltételek szükségesek:

Alkalmazottak száma: 40 fő, ebből pedagógus munkakörben: 29 fő, a pedagógiai munkát segítőik közül: gyermek-és ifjúságvédelmi felelős: 1 fő, iskolatitkár 1 fő, gazdasági ügyintéző: 1 fő, rendszergazda 1 fő, karbantartó 1 fő, portás 1 fő, hivatalsegéd 5 fő.

II. ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

Iskolánk pedagógiai tevékenységét meghatározó főbb dokumentumok:

- Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény (a továbbiakban Nkt.)
- A Nemzeti Alaptanterv követelményei
- Az iskolahasználók véleménye, elvárásai, értékrendje
- A tantestület véleménye, elvárásai, értékrendje, adottságai

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Oktató-nevelő munkánk során a következő *alapelveket* tartjuk szem előtt:

- Iskolánk törekszik a társadalmi igények figyelésére, ami azt jelenti, hogy folyamatosan nyomon követjük partnereink (elsősorban a szülők és a tanulók) igényeit, ötleteit, javaslatait. Ezeket pedagógiai programunkkal és lehetőségeinkkel ütköztetve döntünk megvalósíthatóságukról.
- A partnerekkel való kapcsolat megköveteli a *nyílt, nyitott légkört*. Csak így remélhető, hogy az érintettek valóban elmondják javaslatukat.

- *A demokráciára és a közéleti szereplésre nevelést* alapvető fontosságúnak tartjuk. Iskolai gyakorlásának színtere főleg a diákönkormányzatban való tevékenykedés. Gimnáziumunk a törvény által is előírtan *világnézetileg semleges* nevelést-oktatást valósít meg úgy, hogy diákjaink felnőtté válásuk idejére el tudjanak igazodni a demokratikus jogállam és a piacgazdaság viszonyai között, szabadon, önállóan és felelősséggel tudjanak dönteni esetleges vallási, politikai hovatartozásukról.
- Intézményünkben lehetőséget biztosítunk az egyházi jogi személyek által szervezett *fakultatív hit- és vallásoktatásra*. Az egyházi jogi személlyel történt egyezség alapján tantermet biztosítunk a vallásoktatás rendszeres folytatásához.
- Az iskola tantestületi tagjainak joga van szabad politikai gondolkodásra, de egyik politikai áramlat vagy párt érdekében sem fejthetnek ki propagandát.
- Az iskolai élet minden területén érvényt szerzünk a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az egyenlő bánásmódnak.
- *A 2022/2023-as tanévtől intézményünkben a nemzeti-etnikai kisebbségi iskolai oktatáson belül német nemzetiségi oktatás folyik hagyományos nyelvoktató formában. A nevelés-oktatás a nyelv tanításával, az irodalom és a nemzetiségi népismeret témakörének elsajátításával hozzájárul a nemzetiségi nevelés-oktatás céljainak megvalósításához.*
- Törekszünk arra, hogy tanulóinkban kialakuljon az *értelmiségi lét*, a folyamatos *önművelés*, az „élethosszig tanulás” iránti igény.
- Főleg az osztályfőnöki órák és a „humán” tárgyak személyiségformáló hatásán keresztül kívánjuk kialakítani a *nemzeti közösséghez, a családhoz, a természeti környezethez és az európai kulturális hagyományokhoz való kötődést*.
- *Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a hazaszeretetre nevelésnek, a hazafias nevelésnek. Célunk, hogy tudatosítsuk a haza szeretetének és a haza védelmének fontosságát, valamint hozzájáruljunk a fiatalok felelős állampolgárrá neveléséhez. Célunk hazájukat szerető, hazafias gondolkodású, és hazájukért tenni akaró fiatalok nevelése, ismereteinek bővítése.*
- Az iskolai oktatás-nevelés egésze a színtere a *minőségi munkavégzésre, megbízhatóságra, mérlegelő gondolkodásra* való nevelésnek, a *csapatban dolgozni tudás képessége* elsajátításának.
- Törekvésünk az, hogy *emberléptékű, gyermekközpontú* iskolánkban a legmodernebb ismeretek mellett örök erkölcsi értékeket is közvetítsünk úgy, hogy ebben a folyamatban a gyerek aktív közreműködő partner legyen, ne szenvedő alany.

1.1. Kulcskompetenciák

A Nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban. Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanulás kompetenciái

A tanulás kompetenciái azt jelentik, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élet-tapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetenciák elengedhetetlen elemei.

Anyanyelvi kommunikációs kompetenciák és Idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák

Az anyanyelvi kommunikációs kompetenciák magukban foglalják a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában. Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kísérni, és a helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelvileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését.

Az idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épülnek: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség és közvetítőképesség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák felölelik az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül. A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai gondolkodási kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk. A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és társas kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására. Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közösségekben.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

A kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével. A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése érdekében intézményünkben a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünkben felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A munkavállalói és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Az új NAT-ban külön kompetenciaként nem jelenik meg, ugyanakkor elengedhetetlen a *természettudományos és technikai kompetenciák* fejlesztése.

A természettudományos és technikai kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek

felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, bizonyos feltételek mellett előre jelezve azok várható kimenetelét is. Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük természetes és mesterséges környezetünket, és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében. A természettudományos és technikai kompetencia magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását.

Az idegennyelv oktatásban hagyományosan, egyenként is oktatjuk a nyelvi kompetencia részterületeit. A napi munka során fejlesztjük az olvasott és hallott szövegértést, a beszéd- és íráskészséget. Különösen fontos a tanulói autonómia eléréséhez a megbízható olvasáskészség, melynek alapján az önálló ismeretszerzés működhet.

Ebben a folyamatban kialakítunk és fejlesztünk különböző olvasási stratégiákat, mint a lényeges és lényegtelen elkülönítése (skimming), adott információ megtalálása (scanning), a szöveg egészére vonatkozó, intenzív olvasás, ill. az extenzív, kedvtelésből történő olvasás.

Megismerkednek a különböző szövegtípusok jellegzetességeivel. Megtanulják ezek alapján megfogalmazott elvárások megalkotását, ezeknek a szöveggel való összevetését. Szembesülnek a különböző stílusrétegekre jellemző eltérő megfogalmazási módokkal.

Hallott szövegértésben ugyancsak találkoznak a globális értéssel, az adott információ megkeresésével, az eltérő beszédstílusokkal, bizonyos akcentusokkal.

Beszédképességük alakításánál megtanulnak olyan elkerülő stratégiákat, melyek nyelvtani, vagy szókincsbeli hiányosságaik esetén segíthetnek. Tanulnak különböző beszédfunkciókat, a kommunikációba való belépési, abból való kilépési módokat, különböző udvariassági szinteket.

Az íráskészség tanításánál az erősen irányítottól a szabad fogalmazás felé haladva találkoznak a különböző szövegtípusokkal, ezek formai, szerkesztési, nyelvi kívánalmaival.

Az itt felsorolt részterületeket az érettségi vizsga is elkülönítve méri, bár ezek nyilvánvalóan komplex formában jelentkeznek, ha nyelvi kompetenciáról beszélünk.

Az idegen nyelvek tekintetében, sajnos az anyanyelvi készségek hiányosságai jelentősen hátráltató tényezők pl. az értő olvasás, leíró nyelvtani, a beszélt nyelvi stílusrétegek felismerésének és alkalmazásának hiányai, a szövegek egyre rosszabb írásképe.

Iskolánk a magyar gimnáziumok hagyományának megfelelően alapvetőnek tartja az *általános műveltség* megalapozását, illetve tanulóinknak az *érettségi vizsgára, a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére történő felkészítését*. Olyan általános műveltség elsajátíttatása a célunk, amely – a NAT és az érettségi követelményeit és a kerettantervek ajánlásait figyelembe véve – jól hasznosítható akkor is, ha munkába állás előtt áll a tanuló, és akkor is, ha felsőfokú tanintézetekbe való bejutás a célja. Célunk *általános képzést* nyújtani úgy, hogy ne kényszerítsük korai specializálódásra a diákjainkat, de tegyük lehetővé számukra (érdeklődésüknek, hajlamuknak megfelelően) *egy-egy műveltségi terület elmélyültebb tanulását*. Főleg olyan területeket (idegen nyelvek, természettudományok és számítástechnika), amelyek eszközként felhasználhatók és szükségesek a korszerű műveltség, a konvertálható, piacképes tudás, az élethosszig tartó tanulás képességének megszerzéséhez.

Az alpműveltség elsajátításának a legfőbb mutatója a sikeres *érettségi*. Az erre történő alapos felkészítést szolgálják a vizsgatervünkben meghatározott, négy vagy öt tanévre elosztott vizsgák, számonkérések éppúgy, mint a helyi tantervünkben az utolsó két évfolyamon felvehető érettségi előkészítő foglalkozások. A tehetséggondozást, a sikeres érettségit és a felsőoktatásban kamatoztatható tudás megszerzését az érettségi előkészítőkön túl a tanórán kívüli tevékenységek, köztük szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások, diákkörök stb. segítik elő.

A korszerű műveltséghez eszközként szükséges készségek közül a magas szintű, hatékony nyelvoktatást valamint a számítástechnikai ismeretek elsajátítását 2022 őszétől valamennyi tagozatunk biztosítja. Úgy véljük, napjainkban a boldogulás egyik feltétele a biztonságos szintű idegennyelvi kommunikáció elsajátítása.

A magyar-angol két tanítási nyelvű tagozaton diákjaink tanulmányaik alatt angol nyelvből komplex *felsőfokú (KER szerinti C1) vizsgát tesznek*, vagy azt a jeles emelt szintű érettségivel egyidejűleg megkapják. a második idegen nyelvből jó eséllyel tesznek középfokú (*KER szerinti B2*) nyelvvizsgát. A nyelvi előkészítő évfolyammal induló német nemzetiségi tagozaton az előkészítő év megalapozza a sikeres nyelvvizsgát és emelt szintű nyelvi érettségit, valamint jelentős pluszt ad a második idegen nyelvhez is.

A természettudományi tagozaton a nyelvi előkészítő évben a magas óraszámú nyelvoktatás lehetővé teszi a tanulók számára a továbbtanuláshoz szükséges első nyelvvizsga megszerzését már az alsóbb évfolyamokon

Tagozatainkon ECDL-vizsgafelkészítés is folyik. A természettudományos kompetencia megszerzésére a természettudományi tagozaton legjobbak a feltételek.

1.2. Feladatok a kiemelt célok megvalósítására

Kiemelt fejlesztési feladataink a kulcskompetenciákra épülnek, összekötik az egyes műveltségi területek fejlesztési feladatait. Ezek a következők:

Az énkép és az önismeret fejlesztése

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a saját befogadó–alkotó tevékenysége során alakul ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, a tanítás–tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll, a felelősség önmagukért, az önállóság, az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

A hon- és népismeret fejlesztése

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

A célországok kultúrájának, hagyományainak megismerése együtt jár a magyarországi jellegzetességek felidézésével. Más nemzetek szemüvegén keresztül nézve más dimenziót kap a hazai kultúra is.

Az európai azonosságtudat és az egyetemes kultúra megismerésének fejlesztése

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Az európai és az egyetemes kultúra megismerésére jó lehetőséget biztosít az, hogy gimnáziumunkban folyamatosan jelen vannak külföldi tanulók, akiknek jelenléte színesíti az iskolai életet, és lehetőséget nyújt tanulóink számára a hatékony nyelvtanulásban.

Az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztése

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Magyarország közoktatási rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és a motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész-képességek, értékorientációk, beállítódások elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

A gazdasági nevelés fejlesztése

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. A személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását. Élve a témahetek szervezésének lehetőségével, csatlakozunk a Pénz7 tematikus héthez.

A környezettudatosságra nevelés fejlesztése

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá. A nyelvi óráknak gyakori témája a környezetvédelem és környezettudatosság, emellett érettségi szóbeli témakörként is szerepel.

A tematikus hetek közül lehetőségeinkhez képest rendszeresen megszervezzük a Fenntarthatósági témahetet. Bekapcsolódunk a TeSzedd! mozgalomba, megemlékezünk a víz, illetve a Föld világnapjáról, a madarak és fák napjáról.

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeret-elsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamenynyí értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállítóterem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadter” is.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait ahhoz, hogy ezeket a célnak leginkább megfelelően tudja alakítani. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni.

Átalakulni látszik a felvilágosodás korából hagyományozott, ún. fausti műveltségfogalom is. A világ dolgainak, jelenségeinek értelmezése, a köztük lehetséges kapcsolatok megteremtése egyre inkább az egyén, a tanuló ember lehetőségeként és felelőségeként tételeződik.

A tanulási folyamatot és a tudás keletkezését, tárolását célzó újabb kutatások eredményei is megerősíteni látszanak azt a feltevést, hogy a kaotikusnak tűnő világban csak az egyén teremthet rendet önmaga számára. Azaz a tudás személyes természetű és mindig a szubjektumban konstruálódik. Ennek a folyamatnak a sikeressége pedig szükségszerűen összefügg az egyén műveltségével, gondolkodási képességeivel, értelmezői stratégiáinak hatékonyságával. Ahhoz,

hogy ezeknek a kihívásoknak meg tudjunk felelni egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a tanulási, kommunikációs és szociális készségek és képességek fejlesztésére. Olyan kompetenciákról van szó, mint a problémamegoldás, az önálló munka, az együttműködés, a konfliktuskezelés képessége.

Ezért kell nekünk, tanároknak ismeretátadókba tanulósszervezőkké válnunk, azaz óráinkon alkalmaznunk kell azokat a tanulási módszereket (értő olvasás, kreatív írás, vita, együttműködésen alapuló tanulás, projekt, portfólió) és tanulási technikákat, amelyek alkalmasak az önálló (bb), aktív (abb) és reflektív (ebb) gondolkodás, illetve tanulás képességének kialakítására.

Digitális kompetenciák

Ezen kompetenciákra az iskolai nevelés-oktatás minden területén szükség van, fejlesztése folyamatos feladatunk minden tanórán, elsősorban azonban a digitális kultúra tantárgy óráin. A digitális kultúra tantárgy olyan kompetenciák megszerzését teszi lehetővé, amelyek a mindennapi életben nélkülözhetetlenek, és elősegítik az információs társadalom változásaihoz történő folyamatos alkalmazkodást. A technológia fejlődése, az információ szerepének felértékelődése, az egyén digitális környezetben elfoglalt helye és a közösségi kapcsolatok új típusú tudást igényelnek. A tantárgy olyan naprakész ismeretek átadását és olyan készségek kialakítását teszi lehetővé, amelyek biztos alapot kínálnak a tanuló számára az információs társadalomba való sikeres beilleszkedéshez. A tantárgy keretében végzett tevékenység biztosítja a digitális kompetenciák megszerzését, alkalmazását, egyúttal megteremti az elsajátított tudás aktív, önálló bővítésének a lehetőségét olyan új ismeretekkel, melyek elérése a digitális kommunikációs csatornák és eszközök igénybevételének segítségével valósulhat meg. A digitális kompetenciák a reális önértékelésben és önérvényesítésben, az informált adatfelhasználásban, az információszerezésben és -szelektálásban, valamint az egyén és a közösség által létrehozott eredményeknek és produktumoknak a digitális környezetben történő megosztásában játszhatnak szerepet.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van. Az egészséges életmód írott és hallott szövegekben is előkerül, és beszélgetés tárgya is az idegennyelv órákon.

Felkészítés a felnőttlét szerepeire

A felnőttlét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának átfogó képet kell nyújtania a munka világáról.

A pályorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos pedagógiaileg tervezett fejlesztése. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

További fejlesztési feladataink:

- a) A fegyelmezett munkavégzés, az önálló felkészülés, az önellenőrzés képességének növelését minden tanórai munkánk részévé tesszük.
- b) Minden tanítványunkban keressük az egyéni tehetséget, és az egyéni képesség kibontakoztatását szaktárgyi és tehetséggondozó órákon elősegítjük.
- c) A problémamegoldó és alkotóképesség fejlesztése minden tantárgy sajátja, fő fejlesztési területe a matematika és a vizuális kultúra tanterve.
- d) Iskolánk helyi tanterve elősegíti tanítványaink kommunikációs képességének fejlesztését, főképpen a magyar nyelv, az irodalom, az idegen nyelvek és a művészetek területén.
- e) Nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelv és az idegen nyelvek magas szintű elsajátíttatására, a közép- és felsőfokú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű idegennyelv-tudást igazoló okirat megszerzésére.
- f) Kihasnálva az iskola fejlett eszközállományát, törekszünk a modern információhordozók alkalmazására-alkalmaztatására a tudásbővítés területén.
- g) Az érettségi vizsgára készülő tanulóinkat kreatív gondolkodásra neveljük, minden törekvésünkkel állandó önművelésre készítjük őket.
- h) Tanóráinkat már a 9-10. évfolyamon, de főképpen a 11-12. évfolyamon úgy szervezzük, hogy tanulóink hatékonyan készülhessenek fel az érettségi vizsgára, továbbá a felsőfokú tanulmányokra.

A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium nevelési-oktatási céljai közt meghatározó a nemzeti és az európai kulturális hagyományokra épülő erkölcsiség és szellemiség kialakítása a fiatalokban. Ennek a célnak megfelelően törekszünk:

- a) tanulóink személyiségének harmonikus fejlesztésére, hogy testileg, lelkileg, szellemileg kiegyensúlyozottak legyenek,
- b) arra, hogy legyenek tisztelttudók, jólneveltek, társas kapcsolataikban kulturáltak,
- c) tisztességes, erkölcsös magatartásra nevelésre,
- d) a kötelességtudat, a felelősségérzet szintjének emelésére,
- e) egészséges önismeret, reális énkép kialakítására,
- f) az önbizalom, a kezdeményező- és vállalkozókészség fejlesztésére,
- g) az egészséges életmód folytatásához szükséges ismeretek átadására, így életmódjukat tekintve egészséges ifjak nevelésére, továbbá környezeti nevelési programunkkal a környezetvédelem felelősségének fejlesztésére,

- h) számos rendezvény, évfordulós ünnepség, kulturális találkozó, tanulmányi kirándulás szervezésével a cselekvő hazaszeretet, a magyarságtudat kialakítására, s emellett tágabb hazánk, az Európai Unió megismertetésére,
- i) arra, hogy minden osztályfőnök és szaktanár segítse az iskolai értékrendre épülő szemlélet, világkép kialakítását,
- j) arra, hogy a tanulók legyenek motiváltak a tanulásban, ízleljék meg a sikert, és egészséges versenyszellem alakuljon ki az osztályokban, az iskolában. A kiemelkedő tanulmányi sikert, átlageredményt iskolai alapítványunk jutalommal, ösztöndíjjal honorálja,
- k) arra, hogy az egészséges kötelességtudattal, szorgalommal rendelkező tanulók érezzék jól magukat az iskolában, képességeiknek megfelelő teljesítményre legyenek képesek, legyenek büszkék az iskola hagyományaira.

1.3. Célok, feladatok és elvárások a tanulók meghatározott csoportjaira

- a) két tanítási nyelvű osztályok
- b) kifutó rendszerben működő emelt szintű német nyelvi osztályok
- c) kifutó rendszerben működő természettudományi osztályok
- d) 2022 őszétől beiskolázott nyelvoktató német nemzetiségi osztályok
- e) 2022 őszétől beiskolázott természettudományi osztályok
- f) a tehetséggondozásban résztvevő tanulók
- g) a tanulmányi munkában lemaradók
- h) a könnyített és a gyógytestnevelésre utalt tanulók

a) A nyelvi előkészítő évfolyammal indított *angol-magyar tannyelvű* osztály tanulóira vonatkozó céljaink:

Átfogó célunk a több nyelven beszélő, a nyelvet eszköznak tekintő, gondolkodó felnőtté nevelés, valamint az adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képesség (kommunikatív nyelvi kompetencia) kialakítása a tanulóknak, azaz

- tanulmányaik végére legyenek képesek egy vagy két idegen nyelvet személyes, oktatási, közéleti és szakmai kontextusban megfelelően használni
- a nyelvtanulás során alakuljon ki és maradjon ébren bennük a kedvező attitűd és motiváció a nyelvtanulás, a tanult nyelv, az azon a nyelven beszélő emberek és kultúrájuk, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt
- legyenek képesek nyelvtudásukat egész életükön át önállóan fenntartani, fejleszteni, emellett új idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen tanulni.

Általános céljaink:

- diákjaink a gimnáziumi tanulmányaik végére a célnyelvből legyenek képesek haladó, ill. mesterfokra (C1-C2 szint) eljutni, a második idegen nyelvből pedig sikeres középfokú nyelvvizsgát tenni.
- sajátítsák el egyes szaktárgyak angol nyelvű szakszókincsét, és ezekből a tárgyakból angol nyelven középszintű érettségi vizsgát tudjanak tenni.

Közvetlen céljaink:

- a tanulók használják ki minél jobban a nyelvi előkészítő év adta lehetőségeket mind az intenzív nyelvtanulást, mind az emelt óraszámú informatikát illetően
- a nyelvi előkészítő év során rendszeres számonkéréssel szoktassuk rá a tanulókat a rendszeres készülésre, ill. adjunk nekik visszajelzést a haladásukról
- a magyar tanulók használják ki a tagozatnak azt az előnyét, hogy nem magyar anyanyelvű osztálytársaik révén közvetlen kapcsolatba kerülhetnek más kultúrákkal, civilizációkkal, ritkábban beszélt nyelvekkel; legyenek toleránsak, befogadók a más országokból érkező tanulók eltérő szokásaival, világnézetével szemben
- használják ki a nem magyar diákok a tagozatnak azt az előnyét, hogy magyar anyanyelvű osztálytársaik és a magyar mint idegen nyelv tanulása révén közvetlen kapcsolatba kerülhetnek egy kis nép gazdag kultúrájával, történelmével, különleges nyelvével; minél hamarabb illeszkedjenek be az új közösségbe, ismerjék meg az iskola nevelési-oktatási elvárásait, az életüket szabályozó iskolai dokumentumokat (elsősorban a Házi rendet), és alkalmazkodjanak azokhoz
- a 11. és a 12. évfolyamon az igényeiknek megfelelő szintű órákon készülhessenek az érettségire és a felsőfokú tanulmányokra (közép- és emelt szintű érettségi felkészítő foglalkozások)
- megfelelő tanítási és tanulási stratégiák alkalmazásával és átadásával a tanulók váljanak képessé nyelvtudásuk önálló fenntartására és továbbfejlesztésére
- az előkészítő évfolyam magas informatika óraszámára alapozva készítsük fel a tanulókat az ECDL-vizsga egyes moduljainak letételére.

b) Az *emelt szintű német nyelvi* csoport (évfolyamonként fél osztály) tanulóira vonatkozó célok:

Átfogó célunk az adott szituációnak megfelelő nyelvhasználati képesség (kommunikatív nyelvi kompetencia) kialakítása tanulóiban, azaz

- a kötelező oktatás végére legyenek képesek egy vagy két idegen nyelvet személyes, oktatási, közéleti kontextusban megfelelően használni
- a nyelvtanulás során alakuljon ki és maradjon ébren bennük a kedvező attitűd és motiváció a nyelvtanulás, a tanult nyelv, az azon a nyelven beszélő emberek és kultúrájuk, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerésére
- legyenek képesek nyelvtudásukat egész életükön át önállóan fenntartani, fejleszteni, emellett új idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen tanulni.

Általános céljaink a következők:

- a gimnáziumot elvégzők közül minél többen rendelkezzenek magas szintű, használható nyelvtudással
- adjunk megfelelő alapot ahhoz, hogy a tanulók a felsőoktatásban szaknyelvi képzésben részesülhessenek, egyes stúdiumokat idegen nyelven tudjanak hallgatni, s így jobb eséllyel indulhassanak a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacon.

Közvetlen célunk, hogy:

- a gimnáziumi tanulmányaik végére az első idegen nyelvből legyenek képesek felsőfokra (B2-C1 szint) eljutni, sikeres emelt szintű érettségi vizsgát tenni, a második idegen nyelvből pedig sikeres emelt-vagy középszintű érettségit tenni, és így akár középfokú nyelvvizsgához jutni

- a tanulóknak kedvező attitűdöt és motivációt alakítsunk ki a nyelvek, a hozzájuk tartozó kultúrák és általában a nyelvtanulás iránt
- a 11. és a 12. évfolyamon az igényeknek megfelelő szintű órákon készülhessenek az érettségire és a felsőfokú tanulmányokra (közép- és emelt szintű érettségi felkészítő foglalkozások)
- megfelelő tanítási és tanulási stratégiák alkalmazásával és átadásával a tanulók váljanak képessé nyelvtudásuk önálló fenntartására és továbbfejlesztésére

c) Az *emelt szintű természettudományi képzésben* résztvevőkre (évfolyamonként fél osztály) vonatkozó célok:

Alapvető célunk ezen a tagozaton a természettudományok iránti érdeklődés felkeltése, az önálló, logikus gondolkodás elsajátíttatása, a bátor kérdésfeltevés, az önálló véleményalkotás, a logikus gondolkodás kialakítása. Célunk az, hogy növeljük azon végzős diákok számát, akik természettudományi pályákra (orvos, kutató, mérnök, tanár stb.) jelentkeznek, mert azt tapasztaljuk, hogy felsőfokú tanulmányaik elvégzése után biztos álláslehetőséghez jutnak az itt végzetek. Az emelt szinten megvalósuló *biológiatanítás* célja, hogy az általános iskolában megszerzett ismeretekre, készségekre és képességekre építve a tanulókkal megismertesse az élő természet működését, annak legfontosabb törvényszerűségeit, tudatosítsa az ember és környezetének és egészségének elválaszthatatlan kapcsolatát, valamint – a többi tantárggyal együtt – kialakítsa az új ismeretek önálló megszerzésének igényét.

Az emelt óraszám, a csoportbontás és a pedagógusok jelentős szaktudományos ismeretei és speciális szakmai kompetenciái a többi képzési formánál jóval nagyobb teret biztosítanak a tudományos munkamódszereket és gondolkodást fejlesztő gyakorlati vizsgálatok kivitelezésére. Ennek érdekében a tanulókat meg kell ismertetni a tervszerű megfigyeléssel és kísérletezéssel, az eredmények ábrázolásával, sokszínű leírásával, a sejtett összefüggések matematikai formába való öntésével, ellenőrzésének és cáfolatának módjával, a modellalkotás lényegével. Ehhez szükséges, hogy a tanulók érzékenyek legyenek környezetük, szervezetük változásaira, lássák sérülékenységet és az emberi felelőtlenség, egészségtelen életvitel következményeit. Alakuljon ki bennük környezetük és egészségük védelmének igénye. A biológia és egészségtan tanításának célja, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok alkalmazásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek testi és lelki egészségük védelme érdekében. Feladata, hogy segítse a tanulót a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A természettudományos kompetencia középpontjában a természetet és a természet működését megismerni igyekvő ember áll. A *fizika* tantárgy a természet működésének a tudomány által feltárt legalapvetőbb törvényszerűségeit igyekszik megismertetni a diákokkal. A törvényszerűségek harmóniáját és alkalmazhatóságuk hihetetlen széles skálátartományát megcsodálva bemutatja, hogyan segíti a tudományos módszer a természet erőinek és javainak az ember szolgálatába állítását. Olyan ismeretek megszerzésére ösztönözzük a fiatalokat, amelyekkel egész életpályájukon hozzájárulnak majd a társadalom és a természeti környezet összhangjának fenntartásához, a tartós fejlődéshez és ahhoz, hogy a körülöttünk levő természetnek minél kevésbé okozzunk sérülést. Nem kevésbé fontos, hogy elhelyezzük az embert kozmikus környezetünkben. A természettudomány és a fizika ismerete segítséget nyújt az ember világban elfoglalt helyének megértésére, a világ jelenségeinek a természettudományos módszerrel történő rendszerbe foglalására. A természet törvényeinek az embert szolgáló sikeres alkalmazása gazdasági előnyöket jelent, de ezen túl szellemi, esztétikai örömet és harmóniát is kínál.

Az emelt szintű *kémia*tanítás célja annak elérése, hogy középiskolai tanulmányainak befejezésekor minden tanuló birtokában legyen a *kémiai alapműveltségnek*, ami a természettudományos alapműveltség része. Ezért szükséges, hogy a tanulók tisztában legyenek a következőkkel:

- az egész anyagi világot kémiai elemek, ezek kapcsolódásával keletkezett vegyületek és a belőlük szerveződő rendszerek építik fel;
- a vegyipar termékei nélkül jelen civilizációnk nem tudna létezni;
- a civilizáció fejlődésének hatalmas ára van, amely gyakran a háborítatlan természet szépségeinek elvesztéséhez vezet, ezért törekedni kell az emberi tevékenység által okozott károk minimalizálására;
- a kémia eredményeit alkalmazó termékek megtervezésére, előállítására és az ebből adódó környezetszennyezés minimalizálására csakis a jól képzett szakemberek képesek.
Annak érdekében, hogy a jövőben is legyen elegendő, magasan kvalifikált elméleti és jól képzett gyakorlati szakember, az alábbi elveket kell követni:
- a kémia tanításakor a tanulók már meglévő köznapitapasztalataiból, valamint a tanórákon lehetőleg együtt végzett kísérletekből kell kiindulni;
- a kémiaórákon játsszon központi szerepet az anyag szerkezete és tulajdonságai közötti összefüggések felismerése és alkalmazása;
- a tanulóknak meg kell ismerni, meg kell érteni és alapszinten alkalmazni kell a természettudományos vizsgálati módszereket.

A tanulási folyamat során a tanulóknak

- el kell sajátítaniuk a megfelelő biztonsági-technikai eljárásokat, manuális készségeket;
- el kell tudniuk különíteni a megfigyelést a magyarázattól;
- meg kell tudniuk különböztetni a magyarázat szempontjából lényeges és lényegtelen tapasztalatokat;
- érteniük kell a természettudományos gondolkodás és kísérletezés alapelveit és módszereit;
- érteniük kell, hogy a modell a valóság számunkra fontos szempontok szerinti megjelenítése;
- érteniük kell, hogy ugyanazt a valóságot többféle modellel is meg lehet jeleníteni;
- képeseknek kell lenniük egyszerűbb esetekben önálló modellalkotásra;
- minél több olyan anyag tulajdonságaival kell megismerkedniük, amelyekkel a hétköznapi életben is találkozhatnak;
- célszerű a kísérletezés során a felhasznált anyagokat „háztartási-konyhai” csomagolásban bemutatni, és ezekkel kísérleteket végezni;
- korszerű háztartási, egészségvédelmi, életviteli, fogyasztóvédelmi, energiagazdálkodási és környezetvédelmi ismereteket kell közvetíteni;
- a kémiával kapcsolatos vitákon, beszélgetéseken, saját környezetük kémiai vonatkozású jelenségeinek, folyamatainak, illetve környezetvédelmi problémáinak tanulmányozására irányuló vizsgálatokban és projektekben kell részt venniük.

d) A nyelvi előkészítő évfolyammal indított nyelvoktató *német nemzetiségi* képzésben részt vevő tanulóira (évfolyamonként fél osztály) vonatkozó céljaink:

Az ötosztályos (1+4) német nemzetiségi nyelvoktató képzés célja, hogy az intenzív nyelvtanulás mellett a tanulók megismerjék a magyarországi németiség történelmét, anyagi és szellemi

kultúráját, hagyományait, és képesek legyenek azok továbbadására is. A képzés lehetőséget jelent azok számára, akiknek családjában még fellelhetőek a német gyökerek és fontosnak tartják identitásuk fenntartását, megerősítését, de azok számára is vonzó lehet, akik felismerték az idegen nyelvek jelentőségét mai világunkban és szeretnék elsajátítani az EU egyik legnagyobb államának nyelvét.

Célunk, hogy a kisebbségi oktatás segítse a tanulót identitása megtalálásában és megőrzésében, a másság elfogadásában, a tolerancia erősítésében. Az öt éven át tartó magas szintű nyelvoktatás révén a tanulók olyan színvonalú nyelvi tudásra tegyenek szert, amely lehetőséget biztosít számukra emelt szintű érettségi vizsga letételére, ill. felső- vagy középfokú nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzésére.

Célunk, hogy

- Az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást egyidejűleg és a lehető legkiegyensúlyozottabban fejlessze.
- A tanulók alkalmassá váljanak arra, hogy tanulmányaikat akár magyarul, akár idegen nyelven folytassák, illetve szakmájukat mind a két nyelven gyakorolják.
- Különböző kultúrák értékein keresztül nevelje a tanulókat türelemre, megértésre, nyitottságra; törekedjen pozitív én- és országgép kialakítására; értesse meg a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés fontosságát.
- Az anyanyelv-tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett, a tanulók magas szintű idegennyelv-tudás és idegennyelv-tanulási képesség birtokába jussanak.
- Legyenek képesek az idegen nyelven való gondolkodásra, az idegen nyelv használatára az információszerzésben, - közlésben, és - alkalmazásban.
- Értsék meg az idegennyelv-tudás állandó gondozásának szükségességét

e) A nyelvi előkészítő évfolyammal indított *emelt szintű természettudományi képzés*ben résztvevőkre (évfolyamonként fél osztály) vonatkozó céljaink **a fent megfogalmazottakon túl** :

A nyelvi előkészítő évfolyammal induló képzésünk célja, hogy a diákok gimnáziumi tanulmányaik végére jól használható, magas szintű nyelvtudással rendelkezzenek. A magas óraszámú oktatott idegen nyelv és informatika esélyt ad arra, hogy minden tanuló sikeres legyen a felsőoktatásban és a hazai valamint nemzetközi munkaerőpiacon.

f) A *tehetséggondozásban* résztvevőkre vonatkozó célok:

- minden szaktanár érezze kötelességének a tehetségek felkutatását és gondozását
- megszervezzük a tehetséges tanulók szakkörre vagy egyéb tehetséggondozási foglalkozásra való irányítását
- használjuk ki a csoportbontás adta lehetőségeket a kiemelkedő képességűekkel való intenzívebb foglalkozásra
- a tanítási órákon differenciált foglalkozás során fejlesszük a tanulók képességeit
- segítsük, hogy a tanulók eredményesen készüljenek fel tanulmányi és sportversenyekre, és jól szerepeljenek azokon.

g) A *tanulmányi munkában lemaradókra* vonatkozó célok:

- az iskolába belépő tanulók felkészülésbeli hiányosságait ismerjük meg, és az arra rászoruló tanulókat irányítsuk felzárkóztató foglalkozásokra

- fontos rész cél, hogy a tanulók a szaktanártól megtanulják a tantárgy önálló tanulását, a megszerzett ismeretek új helyzetekben való felhasználásának technikáját
- igény szerint tanulásmódszertani foglalkozásokat szervezzünk
- használjuk ki a csoportbontás adta lehetőségeket a hiányosságokkal rendelkezők felzárkóztatására
- a tanulásban lemaradó tanulók (betegség, családi ok, egyéb) kapják meg a hiánypótlás lehetőségét, hogy végül sikeresen teljesítsék az aktuális tanévet.

h) *A könnyített és a gyógytestnevelésre utalt tanulókra vonatkozó rész célok:*

- az iskola a testnevelés alól részlegesen felmentett tanulók elé egészségi állapotuk javítását, korrekcióját tűzi ki célul.
- a gyógytestnevelésre kötelezett tanulók a foglalkozásokon rendszeresen vegyenek részt, és az érintett részképességek határozottan fejlődjenek. Másrészt az úszásórakon szereznek meg a vízbiztonságot, és egy úszásnemet sajátítsanak el.

1.4. Az adott célok teljesülését tükröző kritériumok

a) *Az iskolai alapcélok* teljesülése szempontjából fontos kritérium, hogy a tanulók kifejezésre juttassák: jól érzik magukat az iskolában, sikerük van valamilyen területen, jó az együttműködési készségük, megfelelő az eredményük, s jók a továbbtanulási mutatók.

A célok teljesülését igazolja, ha az iskola iránti érdeklődés nem csökken, megfelelő az ide jelentkező tanulók száma. A diákkérdőívek eredményeinek vizsgálatából az derül ki, hogy az itt tanuló diákok többsége általánosan elégedett az iskolai tanulási lehetőségekkel és a tanítási folyamatokkal.

A célok teljesülését mutatja, ha minden utolsó évfolyamos tanulónk eredményesen szerepel az érettségi vizsgán, és növekvő számban sikerrel jutnak felsőfokú intézményekbe.

b) Ha a két tanítási nyelvű tagozaton tanuló diákjaink minden helyzetben biztosan alkalmazható angol nyelvi tudással rendelkeznek tanulmányaik végére, felsőfokú nyelvvizsgának megfelelő eredményt érnek el, és mindannyian tovább tudnak tanulni felsőoktatási intézményekben. Ha megszerzik az ECDL-vizsgát tanulmányaik végére.

c) Ha a német tagozaton, illetve a nemzetiségi tagozaton tanuló diákjaink nyelvvizsgát (B2, C1) tudnak szerezni, sikeres emelt szintű érettségi vizsgát tesznek és mindannyian tovább tudnak tanulni felsőoktatási intézményekben, ha biztosan használható német nyelvi tudással rendelkeznek.

d) Ha a német nemzetiségi nyelvoktató tagozaton tanuló diákjaink megismerik továbbá a nemzetiségi hagyományokat és képesek lesznek azok továbbadására, ha megismerik a nemzetiség és az anyaország irodalmát, ha a népismeret tanulása révén a német nemzetiség kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről való ismereteik gyarapodnak.

e) Ha a természettudományi tagozatnak köszönhetően nő az ilyen képzést adó felsőoktatási intézménybe jelentkezők száma, ha olyan visszajelzéseket kapunk, hogy a felsőfokú tanulmányok befejezése után nagyobb arányban tudnak elhelyezkedni a volt tanítványaink.

f) Ha az iskolai versenyszellem növekedik, a tanulók önként vesznek részt a meghirdetett tanulmányi versenyeken, ott eredményesen szerepelnek. Ha városi, megyei és területi vagy országos helyezést érnek el.

g) Ha a tanulmányi ok miatti lemorzsolódás minimumra csökken, ha minden tanuló eredményes évet zár, és felsőbb osztályba léphet. Ha az érintett tanulók eredményes érettségi vizsgát tesznek, és érdeklődésüknek megfelelő középfokú szakmát szereznek.

h) Ha a könnyített és gyógytestnevelésre utalt tanulók egészségi állapota javul, vagy legalább azonos szinten marad, közérzetük jó.

1.5. Az iskola hagyományrendszere

1.5.1. Az iskola szimbólumrendszere

A gimnáziumhoz való kötődést szolgálják azok a szimbólumaink, amelyek egy része évtizedek óta hagyományozódik a diákok újabb generációira, más része viszonylag új.

- *Iskolazászlónk* iskolai és városi ünnepeken tölt be szimbolikus szerepet. A zászlóra a ballagási ünnepélyen feltűzött szalag jelképe az egymást váltó évfolyamoknak, a kontinuitásnak a régi és az új diáknemzedékek között. A tantestület döntése értelmében az iskolazászló felvonultatása a jövőben részévé válik az ünnepi megemlékezéseinknek, ezzel is emelve azok ünnepélyességét, és erősítve a tanulóknak az iskolához való kötődést. Városi ünnepségeken iskolánkat van hivatva szimbolizálni.
- A „petőfis” *szalag* (piros-fehér alapon arany számokkal a gimnáziumi évek kezdete és zárása) s annak ünnepélyes, a szalagavató ünnepségen történő feltűzése jelképezi tanulóink éretté, felnőtté válását, iskolán kívüli viselése mutatja utolsó éves voltukat. Alapszínei egyaránt jelzik a fiatalos lendületet és a tisztaságot.
- A „petőfis” nyakkendő (a szalagéhoz hasonló színszimbolikával) jelzi – főleg városi és egyéb rendezvényeken – az iskolánkhöz tartozást. Tanulóink a tanulói jogviszony kezdetekor, a beiratkozáskor kapják meg.
- *Egyenruha* a lánytanulóink számára készült, fekete színű aljból és nyakkendőből, valamint fehér blúzból áll. Viselése az iskolai ünnepélyeken (beleértve a ballagási ünnepélyt is) kötelező, ahogy a fiúk számára a sötét nadrág és a fehér ing nyakkendővel.
- A diákönkormányzat kezdeményezésére „petőfis” *póló* készült. A fehér pólót díszítő embléma és felirat megtervezése a diákok körében kiírt pályázat útján történt.

1.5.2. Az iskola hagyományörző rendezvényei

Az iskolai ünnepélyek, megemlékezések és egyéb rendezvények fontos eszközei egyrészt a nemzeti közösséghez, másrészt szűkebb pátriánkhoz, városunkhoz és iskolánkhöz való kötődésnek. A műsorok elkészítése fejleszti az osztályközösséget, a csapatmunkára való hajlamot. Mindezekon keresztül az iskola hagyományörző rendezvényei integráns részét alkotják oktató-nevelő munkánknak.

A külföldi diákok számára biztosítjuk, hogy kapjanak ők is lehetőséget az iskolai rendezvények során saját kultúrájuk, szokásaik, országuk és nyelvük bemutatására. A német nemzetiségi tagozat indulásával ez ehhez a kultúrkörhöz tartozó ünnepeket megtartjuk, a hagyományokat őrizzük, ápoljuk.

1. A tanév rendjéhez kapcsolódó iskolai rendezvények

Tanévnyitó ünnepély
Tanévzáró ünnepély
Szalagavató
Ballagás

2. NEMZETI ÜNNEPEK, EMLÉKNAPOK, MEGEMLÉKEZÉSEK

Október 6.	az aradi vértanúk emléknapja
Október 23.	az 1956-os forradalom ünnepe
Január 22.	a magyar kultúra napja
Február 25.	a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja
Március 15.	az 1848-s forradalom és szabadságharc emléknapja
Április 16.	a holocaust áldozatainak emléknapja
Június 4.	a nemzeti összetartozás emléknapja

3. Hagyományos rendezvények (időrendi sorrendben)

Kilencedikeselek bemutatkozó műsora
Szecskaavató
Mikulásnap ajándékozás
Mikulásfutás
Pályaorientációs nap
Karácsonyi műsor
Diáknapi
Pedagógus napi műsor
Jótekonysági bál (szülők-nevelők bálja) az Intézményi tanács tagjainak segítségével
Tavaszi és őszi diákbál, a DÖK szervezésében, igény esetén

4. A munkaközösségek rendezvényei, megemlékezései

A zene világnapja.
A magyar kultúra napja
A magyar nyelv napja
A nemzetközi költészet napja
A magyar költészet napja
A Víz világnapja
A Föld napja
Madarak és fák napja

A Petőfi nevét viselő középiskolák országos találkozója a Petőfi Társaság védnökségében évente rendezik meg. A rendező iskolát az Országos Petőfi Társaság kéri fel. Intézményünk az Országos Petőfi Sándor Társaság kollektív tagja. Iskolánk Petőfi szellemiségét és kultuszát ápolja, tanulóink képviselői az országos találkozókra részt vesznek.

Az angol nyelvi munkaközösség a középiskolások részére szépkiejtési versenyt szervez, valamint megszervezi a magyar-angol két tanítási nyelvű középiskolák országos angol nyelvi Ki mit tud?-ját, a HBSFest-et.

Az október 6-i, 23-i és március 15-i ünnepi megemlékezéseket a 9. B illetve a 10. évfolyam osztályai szervezik, ezekre ünnepi műsort készítenek az éves munkatervben meghatározott rend szerint.

Az iskolai ünnepélyeken a megjelenés iskolai egyenruhában (ünnepi öltözet) történik, melynek viselése az egész tanítási napon kötelező.

A ballagási ünnepély egyrészt belső iskolai ünnepély, másrészt városi ballagás, városi ünnepély.

Az iskolai ünnepélyek közül a szalagavató szervezése a 12. évfolyamos, a ballagási díszítés és ünnepély szervezése a 11. évfolyamos tanulók hagyományos kötelessége.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSI FOLYAMATOK ELVÁRT ERDMÉNYEI

A középiskolai képzésnek és nevelésnek meghatározó feladata a személyiségközpontú nevelési felfogásból következően a személyiségfejlesztés, a személyiségvonások kifejlesztése, tudatosítása. Szükséges, hogy a tanulóknál a középiskolai évek alatt kialakuljanak olyan kulcskompetenciák, amelyek lehetővé teszik, hogy a felnőtté váló fiatal, az egyén mint társas lény és állampolgár megtalálja helyét a társadalomban, be tudjon illeszkedni a felsőoktatás fokozott önálló felelősségérzetet és felelősségtudatot igénylő világába, majd munkahelyi közösségébe. Meg akarjon felelni azoknak az elvárásoknak, amelyeket új körülményei, munkaköre vele szemben támasztanak.

Mint személyiség, legyen önálló, öntevékeny, kreatív, de tudjon alkalmazkodni közvetlen környezetéhez és a nagyobb közösségekhez is.

Nem fogadható el az érdektelenség, passzivitás, céltalanság sem. A tanulónak alkalmassá kell válni a jelen és a jövő politikai, társadalmi, gazdasági jelenségeinek értésére és értelmezésére, az eseményekben, folyamatokban való aktív részvételre.

A tárgyi ismeretek mellett rendelkezzenek megfelelő problémaérzékenységgel, ehhez a személyes kontaktusteremtés elfogadott, sikert biztosító lehetőségeivel. Tudjon önállóan tanulni, új módszereket is felhasználni, önállóan tájékozódni az egyre kiterjedtebb eszközrendszerben. Ehhez minden iskolai tantárgy, minden foglalkozási forma a maga eszközeivel járuljon hozzá. Különösen fontos a konfliktustűrő képesség fejlesztése, általában az ifjúság legyen toleráns.

A pedagógiai munka középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll. Az oktatás és nevelés színtere az iskola, és az iskolán kívüli családi, társadalmi élet és tevékenység. Az iskolában folytatott oktató-nevelő munka egyik *feladata* a tanuló *személyiségfejlődését* kibontakoztató, tanórákon és tanórákon kívül végzett sokoldalú tevékenység.

2.1. A személyiségfejlesztő folyamat

- Teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának, a szabad idő hasznos és kellemes eltöltésének.
- Fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat.
- Hozzájárul életmódjuk motívumainak, szokásainak, értékekkel történő azonosulásuk folyamatának fokozatos kialakulásához, meggyökeresedéséhez.

Iskolánk, mely fő képzési területének az általános középszintű végzettség biztosítását tekinti, a személyiségfejlesztés elsődleges színtereként a tanórát jelöli meg, hiszen ez teszi ki a tanuló iskolában eltöltött idejének java részét.

A *tanóra* az *értelmi nevelés* elsődleges helyszíne, ugyanakkor a tanulói személyiségfejlesztés széles skáláját is képes biztosítani:

- A tanórán közvetített ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek kialakításához, fejlesztéséhez.
- A tanórai ismeretközvetítés során nyílik lehetőség az általános emberi normák és értékek közvetítésére a tanár személyiségén keresztül.

- Itt kerül sor az emberre, társadalomra, művészetekre, természetre, tudományokra, technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeinek megismertetésére. A tanórai tevékenység megalapozza a műveltséget, világszemléletet, világképet, ismereteket biztosít a szűkebb és tágabb világban való eligazodáshoz. A szaktárgyi tantervek általános célkitűzésként megjelölik azokat a személyiségterületeket és célokat, melyek a tantárgy jellegéből adódnak.

A tanórai munkán kívüli időben biztosítani kell a tárgyi és személyi feltételeket ahhoz, hogy a tanulók személyiségének fejlődéséhez szükséges változatos tevékenységi formát és különféle közösségeket biztosítson. A középiskolai képzéshez kötött hagyományos tanórán kívüli tevékenységi formákon túl (pl. szakkör, önképzőkör, osztálykirándulás, klubdelután, bál, vetélkedő, verseny, ünnepély, kulturális bemutató, énekkar stb.) lehetőséget kell adni az új iskolai, tanulói, szülői kezdeményezéseknek is.

Az iskola a maga tevékenységi lehetőségeivel a személyiségfejlesztés következő területein érhet el sikereket, melyek egyben a *személyiségfejlesztés fő céljaiként* is megfogalmazhatók:

- Nevel az anyanyelv igényes használatára. Célként jelöli meg az anyanyelv helyes használatát a tanórán és tanórán kívül, a beszélt és az írott nyelvben egyaránt. Fellép a trágár kifejezések és a durva hangnemek, a káromkodás ellen.
- Elmélyíti a tanulók igényességét a természetes és épített környezettel szemben. Nevel a környezet harmóniájára és védelmére. A tanulók környezettel szembeni igényességének kialakítása érdekében fokozottan figyel a szeméttelés megakadályozására, a tantermek és az iskola dekorációjára, tisztaságára, a véletlenül okozott károk javítására, és fokozottan fellép a szándékos károkozókkal szemben (falak, padok, taneszközök stb. rongálása).
- Megismerteti a tanulókat (pl. az egészségtan tárgy keretében) az egészséges életmóddal, biztosítva ennek legfőbb feltételeit (pl. sportolás, higiéné feltételei stb.). Fellép, ha kell, a jog eszközeivel is, a drogok, az alkohol, a dohányzás élvezőivel szemben, ugyanakkor különböző fórumokon ismerteti eme szenvedélyek egészségkárosító és társadalmi veszélyeit.
- Nevel a fenntartható fejlesztés és a fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre. Az iskola nem ösztönöz fölösleges fogyasztásra, törekszik a szülői erőforrások ésszerű felhasználására. Fellép a pazarlás és a szükségtelen luxuscikkek iskolai használata ellen.
- Kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás és kulturálódás igényét. Biztosítja a tanulók könyvtár- és internethasználatát, színház és koncertek térítésmentes, illetve kedvezményes látogatásának lehetőségét. Befolyásolja az írott és elektronikus sajtó szelektív, kulturált felhasználásának igényét. Ellenzi a társadalmilag veszélyes szabadidős tevékenységek folytatását, pl. házárdjáték, vagy egyes sajtótermékek (pl. pornográf újságok) olvasását, filmek nézését.
- Ösztönzi a nemzeti és európai identitástudat egészséges és harmonikus kialakítását. Fellép a nacionalista, fajgyűlölő és kisebbség-ellenes magatartással szemben. Törekszik a közösséghez tartozást, az iskola iránti lojalitást elmélyíteni, az iskola hagyományainak és jelképeinek aktív használatával a „petőfis” öntudatot és közösségi szellemet kialakítani.
- Nevel az érzelmi és testi érzések harmonikus egyensúlyára. Előtérbe helyezi a barátság, a testvéri és családi szeretet fontosságát. A serdülőkorral járó új tartalmú fiú-lány kapcsolatban, annak tartalmi és formai megnyilvánulásaiban a szemérmességre, az egymás iránti igényességre, a kiegyensúlyozottságra és egyenrangúságra próbál nevelni, szükség esetén fellépni a szélsőségekkel szemben.
- A közösségben folytatott munka elősegíti az együttműködési és a kooperációs készség kialakulását. Vállaljon a közösségért felelősséggel munkát, alakuljon ki az értelmiségi, közéleti ember személyisége.

- Az iskola által biztosított változatos tevékenységi formák és a különböző közösségek egyidejű jelenléte, a tanári kontroll és értékelés lehetővé teszi a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyek, az önismeret, az önbizalom, az alkalmazkodóképesség, a kudarc-tűrés és a döntéshozatal képességének kialakulását. A tanuló rendelkezzen a társas együttélés feltételeihez igazodó, figyelmes, tisztelettudó és illedelmes viselkedéssel. A mindennapok érintkezésében váljon szükségletévé embertársainak köszöntése.
- A személyiség fejlesztésében a közéletiség, a felelős társadalmi magatartás kialakítása, az állampolgári szerepre való felkészítés az iskola által közvetített demokratikus modellek segítségével sajátítható el. Az iskolai feladatok megvalósítása során mélyül el a tanuló jogok és kötelességek iránti igénye.
- Az esztétikai nevelés segít a szépség pusztá megtapasztalásában, annak élménnyé válásában. Törekedni kell a tanulók művészi, önmegvalósítási hajlamának, szándékának támogatására versenyek, kiállítások, bemutatók stb. szervezésével.
- Alakuljanak ki a tanuló általános elvárásoknak megfelelő magatartási, életviteli szokásai. Hassa át minden cselekedetét az önmagáért, társas környezetéért, természeti és társadalmi környezetéért érzett erkölcsi felelősség, a másik ember megbecsülése, a haza szeretete, nyitottság és empátia a mássággal szemben.

A tanulókat az iskolában és az iskolán kívül érő, személyiségük alakulására kedvezőtlenül ható tényezők a személyiség fejlődését minden pozitív törekvés ellenére is nem kívánatos irányba befolyásolhatják. Az így kialakuló devianciák, lelki labilitások ellensúlyozására az iskolának szüksége lenne egy, az általános pedagógiai ismereteken túli, pszichológiai felkészültségű munkatárs jelenlétére, aki természetes közegében, nem pedig a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően, klinikai feltételek között (pszichológus, nevelési tanácsadó, telefonos lelkisegély-szolgálat) tudna szakszerű segítséget nyújtani. Ehhez az iskolapszichológus alkalmazását kellene megvalósítani. A tanórán kívüli tevékenységek koordinálását főállású szabadidő-szervezőnek kellene végeznie. E két szakember jelenléte fokozni tudná a harmonikus személyiségfejlődés lehetőségét.

3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

3.1. Az egészséges életmódra nevelés törvényi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- Az Egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes kérdéseiről
- 26/1997 (IX.3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

3.2. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelése, mentális és fizikai képességének növelése, a testkultúra igénylésének kifejlesztése rendkívül fontos feladat.

Iskolánk egyik deklarált célja, hogy testileg, szellemileg egészséges, edzett ifjúságot neveljen. Fontos, hogy tanulóink kevés szabad idejüket ésszerűen használják fel, hasznosan töltsék el.

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a

családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és étel-miszer-biztonság megvalósítása. Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást. Együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen. Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak. Törekszik arra, hogy segítse tanulóinak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését.

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie. Ezek közé tartoznak az alábbiak: önmagunk ismerete, egészségi állapotunk ismerete, a mozgás fontossága.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete
- egészségi állapotunk ismerete
- a mozgás fontossága

Az egészségfejlesztésben képzett pedagógus szakembernek támaszkodnia kell az iskolavezetés, az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- igazgató vagy megbízottja;
- egészségnevelő pedagógus;
- iskolaorvos, védőnő;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- gyermek-és ifjúságvédelmi felelős

3.3. Egészséges életmódra nevelés

A *testnevelés* tananyagban minden tanulónak olyan mozgáslehetőséget biztosítunk, mely az eltérő testi adottságok esetén is (testalkat, testsúly stb.) örömet adó, sikerélményt nyújtó. A kötelező testnevelési órák mellett iskolánk biztosítja a mindennapos testedzés feltételeit a tanórán kívüli foglalkozások (sportkör, tömegsport) formájában is. A tanulók testkultúráját gazdagító házi bajnokságok, vetélkedők, kirándulások, túrázások, táborozások színesítik, segítik az iskolában folyó pedagógiai munkát.

Az egészséges életmód kialakítása érdekében a testnevelők irányításával *könnyített és gyógytestnevelés* órákat szervezünk azoknak a tanulóknak, akiket az iskolaorvos és a védőnő az éves szűrésen kiemel a normál testnevelési foglalkozásokról.

Az egészséges életmódra nevelés tanórai keretek között a testnevelési órákon kívül a biológia-egészségtan és az *emberismeret és etika* órákon valósul meg.

Az egészség megőrzését szolgálják az iskolai *szűrővizsgálatok*. Ezeket elvégezzük minden elsőéves tanulónknál, valamint mell-, ill. herevizsgálat van minden évben a 11. osztályosoknál (önvizsgálatra való oktatás, egészségfejlesztés keretén belül). A szűrővizsgálatok ezen kívül a 10. és a 12. évfolyamos tanulókat érintik. Ezek a szűrések a testi fejlettséget mérő és az érzékszervi vizsgálatokat jelentenek. Az iskolaorvos és a védőnő segítséget nyújt a prevenciós munkában is, segítségükkel szervezünk osztályfőnöki órákat, iskolai rendezvényeket a dohányzásról, az alkoholfogyasztásról, az AIDS-ről és a drogfogyasztásról.

Tanulóinknál a betegségek megelőzését *védőoltások* biztosítják.

3.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanírási órákon (elsősorban osztályfőnöki) az valósul meg. Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő látja el.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

A felelősségteljes és szabálykövető magatartás megalapozása.

A tantárgy célja olyan pozitív attitűd kialakítása, amely nyitottá tesz környezetünk értékeire, azok tiszteletére és megvédésére ösztönöz.

Cél a testi, lelki, egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.

További cél, hogy az ismeretek elsajátítása után bárhol, bármikor, bármilyen körülmények között tudjon a tanuló szakszerű segítséget nyújtani a rászorulóknak. Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása.

A tantárgy időtartama: 10 óra- 5-ször 2 tanórás intervallumban

Célcsoport: 9. évfolyamos tanulók

Elsajátított kompetenciák:

- elvégezni a hatáskörödbe tartozó teendőket baleset esetén,
- biztosítani a helyszínt,
- értesíteni a mentőket, tűzoltókat, rendőröket baleset esetén,
- felismerni a figyelemfelhívó panaszokat, tüneteket,
- elsősegélyt nyújtani,
- biztonságosan üzemeltetni az életmentő készüléket,
- vérzéscsillapítási eljárást alkalmazni,
- elsődleges sebellátást végezni.

Programtervezet

1-2. óra

1. Tennivalók vészhelyzetben, a helyszínbiztosítása
2. Segélykérés: a mentő, a tűzoltóság és a rendőrség hívásának szabályai
3. Sérültek vizsgálata (eszmélet, légzés, pulzus, szabad légutak biztosítása)
4. Mozdíthatóság kérdése, a stabil oldalfekvő helyzet biztosítása
5. Az eszméletlenség fogalma, tünetei

3-4. óra

1. Légút biztosítás
2. Újraélesztés egy segélynyújtóval (Lélegeztetés, mellkas kompresszió)
3. Az újraélesztés gyakorlása

5-6. óra

1. A mozdíthatóság kérdése
2. Betegmozgatás különleges körülmények között
3. Gerincsérült mozgatása
4. Autóból való mentés
5. Bukósisak eltávolítása

7-8. óra

1. Elsősegélynyújtás ájulás esetén
2. Sebek, vérzések elsődleges ellátása
3. Állati harapások, rovarcsípések ellátása
4. Égési sérülések ellátása
5. Az elsősegélyláda tartalma

9-10. óra

1. Az elsajátított ismeretek gyakorlása
2. Az áramütés és a mérgezések esetén szükséges teendők

4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

4.1. A közösségfejlesztés célja

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja.

Az emberi együttélés alapelveinek ismerete kell, hogy elősegítse az elvek érvényesítését a gyakorlatban, a középiskolában, majd a középiskola után is. Ehhez szükséges a társadalom intézményeinek alapos ismerete, a politika, a jog és a gazdaság rendszerének az életkornak megfelelően a működési mechanizmusát követni tudó képesség kialakítása. Célunk, hogy tanulóink tudják egymást elfogadni, érdekeiket egyeztetni, szükség szerint legyenek képesek egy cél érdekében összefogni. A közösségben érvényesüljenek az alapvető európai etikai normák. Tudják értékelni és eldönteni, mi miért jó és miért rossz. Értsék meg azt, ha az egyéni érdek tartósan a közösség rovására megy, a közösség nem fogja ezt a magatartást elfogadni. Meg kell érteni a társadalmi együttélés szabályait, azt, hogy tudatosan lássák be a kölcsönös kritikai érzék szükségességét és a kritikai magatartás józan korlátait. A tudatos életvezetés, ennek kiépítése, képessége a társadalmi felelősséghez vezető útnak is alapja. A saját meggyőződés mellett a közösség más tagjai meggyőződésének megértése és lehetséges tiszteletben tartása is alapfontosságú.

Mindehhez az iskola állandó színteret biztosít, hiszen az iskolai élet meghatározóan közösségi keretek között zajlik. A közösségfejlesztés célját szolgálják a nemzetközi kapcsolatok kialakítása, a külföldi diákok jelenléte és az ő befogadásuk. A közösségfejlesztési programok közé új feladatként kell beillesztenünk a környezeti konfliktusok közös kezelésére irányuló nevelési célkitűzéseinket. A környezetvédelem nemcsak szaktárgyi, osztályfőnöki feladatként jelentkezik, hanem az iskolai tevékenységi köröket is áthatja az ezekre irányuló programok által. Kiemelt feladatként kezeljük közvetlen környezetünk tisztaságát. A közösségben fontos az együttes élmény ereje.

Célunk, hogy a közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A *közösségi nevelés területei*: a család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek. Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei: tanítási órák, tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. kirándulások, sportfoglalkozások), a diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: diák-önkormányzati munka), szabadidős tevékenység. Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának. A tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon, a diák önkormányzati munka végzése közben, illetve a szabadidős tevékenységek folyamatában is folyamatos közösségfejlesztési feladatokat kell végezni

Gimnáziumunk közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatrendszere a NAT közös követelményeire alapozva a következő.

4.2. Az iskolai közösségi élet megszervezése

4.2.1. Osztályok, csoportbontások

Iskolánkban hagyományos, évfolyamokra épített osztályok szerveződnek. A kialakítandó osztályok létszámait a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) előírásai szerint alakítjuk.

Az iskola minden évfolyamán mind az első, mind a második idegen nyelv, az informatika, a természettudományi tagozaton a biológia, fizika és a kémia, illetve a két tanítási nyelvű tagozaton a célnyelven tanított tárgyak oktatása csoportbontásban történik. A választható második idegen nyelvek: angol, német, francia, olasz, orosz.

Mivel egy-egy évfolyamon több párhuzamos osztály működik, törekszünk, hogy a kötelező testnevelési órákat fiú-leány megosztásban tartsuk, de ez nem jár együtt a tanórák számának növelésével.

Az iskolai oktatás 11-12. évfolyamán a tanulók önkéntes választása alapján szerveződnek az érettségi vizsgatantárgyak emelt szintű felkészítő csoportjai.

E felkészítő csoportok a 11. illetve a 12. évfolyam osztályaiból szerveződhetnek. A kötelező alapóraszámot osztálykeretek között végezzük, az emelt szintű felkészítés óráit pedig a felkészítést igénylő tanulócsoportokkal. Azon tárgyak esetében, ahol az alaptantervi és az érettségi felkészítő órát más tanár oktatja, a félévi és év végi jegyek megállapítása konszenzussal történik. Ha ez nem jön létre, a magasabb óraszámú tanár véleménye dönt. Az iskola igazgatója minden évben április 15-ig teszi közzé a választható közép- és emelt szintű felkészítések listáját, megjelölve azt is, hogy várhatóan ki fogja oktatni az adott tárgyakat. A tanulók május 20-ig írásban kérhetik részvételüket az egyes felkészítő foglalkozásokra. Az így felvett tárgyakra a mulasztás, az osztályozás tekintetében a kötelező tanórai foglalkozások előírásai érvényesek. A tanuló a felkészítéssel kapcsolatos döntését az igazgatóhoz címzett írásbeli kérés beadásával minden félév első hetében kérheti, ekkor adhat le vagy vehet fel érettségi felkészítő foglalkozásokat. Ez utóbbi feltétele lehet (a szaktanár mérlegelése alapján) különbözeti vizsga letétele. Addig, amíg a tanuló írásban nem kap választ a kérelmére, köteles látogatni a felkészítő foglalkozásokat

4.2.2. A tanulmányi kirándulások

Tanítási időben tanulmányi kiránduláson az osztályok egy alkalommal (a végzős évfolyamon ősszel, az alsóbb évfolyamokon tavasszal) vehetnek részt. Az iskola az éves munkatervében

erre egy tanítás nélküli munkanapot biztosít. Szervezése az osztályfőnök irányításával, a tanulók és a szülők véleményének kikérésével (főleg a költségek tekintetében) történik. Az osztályfőnök a kirándulásról rövid tervet készít (időpont, helyszínek, program, kísérők, a főbb költségek kalkulációja), őszi kirándulás esetén a tanévnyitó értekezletig, tavaszi kirándulás esetén két héttel a tervezett időpont előtt, s azt bemutatja az iskolavezetésnek. A kirándulásokon minden megkezdett 20 fő után egy-egy kísérőt kell biztosítani. A kísérő lehet szülő is. Az osztályfőnök feyelemi felelősséggel tartozik azért, hogy a Házirend előírásait maradéktalanul betartassa, a tanulók testi épségének megőrzése érdekében minden tőle telhetőt megtegyen. (Ez utóbbiak minden, a tanulók számára szervezett – pl. szünidei – kirándulásra érvényesek.) Az osztályfőnök a kirándulást követő első szülői értekezletre elszámolást készít a bevételekről és a kiadásokról, s azt a szülőkkel ismerteti. (Ha ez az adott tanévben már nem lehetséges, az elszámolást írásban küldi meg a szülőknek). Azon tanulók részére, akik a tanítási időben szervezett tanulmányi kiránduláson (anyagi vagy egyéb okokból) nem vesznek részt, az iskolában szervezünk elfoglaltságot, melyen kötelező részt venniük (nem számítva ide az igazolt távollét, betegség esetét.)

4.3. A tanulási alapidőn kívüli csoportok

4.3.1. Szakkörök

Az iskolai oktatás valamennyi évfolyamán szervezhetők a tanulói és szülői igények felmérése alapján a tehetséggondozás megvalósítása céljából. A szakkörök minimális indulási létszámáról az iskolavezetés dönt az érintett szaktanárokkal egyeztetve. A szakköri igényeket szeptember közepéig kell leadni a második igazgatóhelyettesnek. Az igényeket az iskolavezetés mérlegeli szükségességük és a rendelkezésre álló intézményi órakeret figyelembe vételével.

4.3.2. Egyéni felkészítő foglalkozások

Azon tanulók részére, akik korábbi versenyeredményeikkel ezt kiérdemelték, egyéni (1-3 fős) felkészítő foglalkozás is szervezhető az iskolavezetés beleegyezésével, anyagi lehetőségeink függvényében. A szakértői vélemény alapján BTM-esnek vagy SNI-snek minősülő tanulók részére habilitációs foglalkozásokat szervezünk, melyeken kötelező a részvételük, ellenkező esetben az igazgató megvonhatja tőlük az általa határozatban biztosított mentesítéseket, könnyítéseket.

4.3.3. Természetjárás, biciklitúrák

Érdeklődéstől, igénytől függően tanév közben, hétvégeken egy napos, nyári szünetben egy-két hetes gyalogos és kerékpáros túrákon vehetnek részt az iskola tanulói. Bekapcsolódunk a megyei és az országos szervezésű turisztikai rendezvényekbe. Célunk, hogy a természetjáráson keresztül is neveljünk az egészséges életmódra, a természet- és környezetvédelemre. Igény esetén lehetőség van sítúrák, vízitúrák szervezésére is.

4.3.4. Énekkar

Az énekkar mint iskolai tevékenység elősegíti a tanulók beilleszkedését az iskolai közösségbe, fejleszti esztétikai és kommunikációs készségüket. Az énekkari szereplés zenei műveltséget ad, szélesíti a hon- és népismereti tájékozottságot.

Minden beiratkozott tanuló tudomására hozzuk, hogy ha a szaktanár énekkari szereplésre alkalmasnak találja, akkor erkölcsi kötelessége az énekkar munkájában részt venni. Ez a kötelezettség a 12. évfolyam tanulóira is vonatkozik.

Iskolánk énekkara rendezvények, kulturális bemutatók, iskolai és városi ünnepélyek, megemlékezések alkalmával szerepel.

4.3.5. Ismerkedési nap

A közösségi együttműködés fejlesztése céljából a bejövő 9. osztályok számára ismerkedési napot szervezünk augusztus végén.

4.3.6. Határtalanul!

Támogatjuk, hogy osztályaink vegyenek részt a Határtalanul! programban. A program célja a külhoni magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítése, a magyarországi és külhoni fiatalok közötti kapcsolatok kialakulása, 2013 óta lehetőségeink szerint minden tanévben nyújtunk be pályázatot.

4.3.7. Testvériskolai kapcsolat

Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a testvériskolai kapcsolatnak, mely 2019-ben jött létre Pápa testvérvárosa, Schwetzingen egyik magángimnáziumával. A közös programok megvalósításán keresztül az együttműködés hozzájárul a diákok kompetenciájának (szociális, életviteli, kommunikáció) fejlesztéséhez, ismeretanyaguk bővítéséhez.

A fenti csoportok közül önkéntes csatlakozás szerint szerveződnek a szakkörök, kiválasztás alapján az énekkar.

A fenti csoportok közül ingyenesek: szakkörök, énekkar; önköltségesek: kerékpártúrák, ifjúsági táborok, kirándulások.

4.4. Városi kulturális és sportszervezetek

A közösségi élet fejlesztésében támaszkodhatunk több városi kulturális és sportszervezet együttműködésére.

4.4.1. Jókai Mór Művelődési Központ

- amatőr művészeti csoportokba való belépés lehetőségét kínálja
- helyet ad a filharmónia koncerteknek, amelyeken iskolánk valamennyi tanulója részt vesz
- színházi előadásokat, kulturális és zenei rendezvényeket szervez tanulóink számára
- felkéri és felkészíti diákjainkat városi ünnepélyeken való szereplésre

4.4.2. Jókai Mór Városi Könyvtár

- könyvtári és más információs szolgáltatásokat kínál
- író-olvasó találkozót szervez
- kiállításokat rendez

4.4.3. Zeneiskolák

Tanítványaink közül sokan járnak a városi Pápai Bartók Béla Alapfokú Művészeti Iskolába és az Allegro Alapfokú Művészeti Iskolába. Ottani felkészülésük nagy mértékben segíti az iskolai kulturális szereplések sikerét, magas színvonalát, valamint az ének-zene érettségire való felkészülést.

4.4.4. Pápa város és a régió sportegyesületei

A minőségi sportmunka, a kiemelkedő sportteljesítmény elérésére tanulóink városi sportegyesületekbe jelentkezhetnek. Az egyesületek edzési és versenyzési lehetőséget biztosítanak a sportolóknak, s ezen keresztül az egészséges életmódra, a szabadidő hasznos eltöltésére, önfegyelemre nevelnek.

4.4.5. Pápai Német Nemzetiségi Önkormányzat

A német nemzetiségi tagozat sikerének egyik kulcsa, hogy jó kapcsolatot ápoljunk a Pápai Német Nemzetiségi Önkormányzattal, bekapcsolódjunk rendezvényeibe, programjaiba.

5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok iskolán belüli feladatait jogszabályok (2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről: 61-66. §; 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról: 117-118. §; 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről... 17-19. §), az iskola szabályzatai, különösen a munkaköri leírásukban foglaltak határozzák meg.

A Pedagógiai Program jelen módosításakor érvényben lévő jogszabály szerint a pedagógus a kötött munkaidejében köteles az intézményben tartózkodni (említett kormányrendelet 17. §. (3) bek.). A 2024. január 1-jén életbe lépő **2023. évi LII. törvény (Púétv.) 77. §-ban** foglaltak szerint az igazgató kötetlen munkaidőben dolgozik, azaz munkaideje felhasználását és beosztását, az előírt tanórák, foglalkozások megtartásának kötelezettségén kívül maga jogosult meghatározni. A pedagógusok munkarendje részben kötetlen, azaz a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló pedagógus a kötött munkaidő feletti munkaidő-részt maga oszthatja be (ez a szabad felhasználású munkaidő), a munkaidő fennmaradó részét pedig a munkáltató osztja be.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,

- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szaktantermek rendben tartása,
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

5.2. Az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnök összefogja és irányítja az osztályban folyó oktató-nevelő munkát, közvetíti a tanulók felé az iskolai elvárásokat. Elősegíti az osztály közösséggé szerveződését, a tanulók harmonikus személyiségfejlődését.

Az osztályfőnökök feladatait munkaköri leírásuk tartalmazza. Feladatuk különösen:

Az osztályfőnök feladata:

- Az osztály tanulmányi munkájának, szorgalmának, az osztály közösségi életének figyelemmel kísérése.
- Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történt megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását.
- Havonta legalább egyszer átnézi a diákok érdemjegyeit az elektronikus naplóban.
- Félévkor és év végén az iskolavezetés által megadott szempontok szerinti jelentésben számol be az iskolavezetésnek az osztálya munkájáról.
- Év közben – szükség esetén – él a dicséret, illetve az elmarasztalások lehetőségével.
- Minden év elején tevékenyen segíti az osztály DÖK képviselőjének megválasztását, ismerteti a DÖK működési szabályzatát.
- Legkésőbb félév, illetve év vége előtt 30 nappal értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.
- Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására.
- Mulasztások esetén a házirendben leírt szabályok szerint jár el.
- Szervezi az év végi vizsgákra, érettségire történő jelentkezést.
- Amennyiben érettségiző osztályában jegyzői teendőket vállal, elvégzi az osztályával kapcsolatos valamennyi jegyzői teendőt, beleértve az adatok elektronikus továbbítását is.
- Végzős osztályában segíti a tanulók pályaválasztását.
- Folyamatosan figyeli az osztályterem berendezésének állagát, azonnal jelzi az iskolavezetésnek a hiányosságokat, rongálásokat.

Adminisztrációs, dokumentációs tevékenység:

- Elektronikus napló kezelése, a napló ellenőrzése
- A hiányzások igazolása, havonkénti, félév végi, illetve év végi ellenőrzése, összesítése.

- Év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.
- A pótvizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- Törzslapok kitöltése és vezetése.
- Tájékoztatja a tanulókat és szüleiket arról, hogy az intézmény legfontosabb dokumentumai (pedagógiai program, házirend, az éves munkaterv, a DÖK szabályzata) hol hozzáférhetőek számukra.

Az osztályfőnöki órák tervezésével, megtartásával kapcsolatos teendők:

- Az osztályfőnöki tanterv alapján összeállítja és elkészíti az osztályfőnöki órák tervezett tematikáját (tanmenetét).
- A pedagógiai programban ajánlott témákról beszélgetést folytat, illetve vitát vezet az osztályfőnöki órákon.
- Az első osztályfőnöki órán vázolja a tanulónak az intézmény éves munkatervét, majd a továbbiakban rendszeresen tájékoztatja az osztályt az iskolavezetés, illetve a nevelőtestület őket érintő határozatairól.
- Az osztály DÖK képviselője révén az osztályfőnöki órákon tájékoztatja az osztályt a diákönkormányzati határozatokról, tevékenységekről.

Az iskola hagyományrendszeréhez, munkatervéhez kötődő tevékenység:

- Minden év elején az első osztályfőnöki órán ismerteti az iskola hagyományrendszerét, éves munkatervét.
- A hagyományos rendezvényeken (tanévnyitó, szecskaavató, szalagavató, ünnepségek, ballagás, tanévzáró) felügyeli saját osztályát.
- Megtervezi és megszervezi, valamint felelősséggel vezeti az osztálykirándulásokat. A kirándulások tervezetét (időpont, útvonal, program, kísérőtanár, várható költségek) két héttel a kirándulás előtt bemutatja az igazgatónak.

Szülőkkal, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel való kapcsolattartás:

- A tanév során a munkatervben meghatározott időpontokban szülői értekezletet tart.
- Szükség esetén családlátogatást végez.
- Kapcsolatot tart a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel.
- A szülőkkal való kapcsolattartás során segíti a felmerülő esetleges tanár – diák konfliktusok feloldását, a probléma tisztázását.

A munkakörhöz tartozó hatáskörök

- Indokolt esetben engedélyezi az osztályába járó tanuló tanítási napról történő távollétét, szülői kérvény alapján.
- Az osztályozó értekezleteken javaslatot tesz a tanulók magatartásjegyre.
- Él az osztályfőnöki dicséret és elmarasztalás lehetőségével. Javaslatot tesz a tanulók igazgatói dicséretére, ill. elmarasztalására.

A munkakörhöz tartozó felelősségi körök

- Munkáját a Pedagógiai Program és az intézményi külső és belső elvárás-rendszer szellemében, az SZMSZ-ben és a Házirendben meghatározottak, és az iskolai dokumentumok betartásával végzi.
- Munkavégzése során szem előtt tartja az intézményi értékelés elvárás-rendszerét.
- Személyes felelősséggel tartozik a tanulókkal kapcsolatos adatok, tanügyi dokumentumok pontos vezetéséért.

- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a tanmenet.
- Felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért.
- Bizalmasan kezeli a kollégákkal és az osztályokkal kapcsolatos információkat.
- Maradéktalanul betartja az adatkezelés rá vonatkozó szabályait.
- Bizalmasan kezeli az ellenőrzési tapasztalatokat (pl.óralátogatás).
- A hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az intézmény vezetőjének vagy helyettesének.
- Felelős az iskola munkatervéből az osztályra háruló feladatok színvonalas megvalósításáért.
- Felelős a Házi rend betartatásáért az iskolában és az iskolán kívüli diákrendezvényeken is.

5.3. Az osztályfőnöki munka koncepciója

A négy- és ötosztályos gimnázium kezdő évfolyamára beiratkozó tanulók eltérő szociális környezetből érkeznek. Különböző a család, az iskola és a társadalmi környezet, amely eddig befolyásolta őket. Nélkülözhetetlen, hogy egy megbízott pedagógus, az osztályfőnök irányítsa beilleszkedésüket és iskolai tevékenységüket.

A felvett tanulók beilleszkedésének, az osztályközösség kialakításának elősegítésére, a tevékenységi formák megismerésére minden évben augusztus utolsó hetében tanév-előkészítő ismerkedési napot szervezünk, melynek szervezője az osztály leendő osztályfőnöke, segítői a tantestület pedagógusai.

Az osztályfőnök kötelessége a gyermekek személyiségének, életkörülményeinek megismerése. Az osztályfőnök szoros kapcsolatot tart az ifjúságvédelmi felelőssel, és az arra rászoruló tanulókat az ő figyelmébe ajánlja. A társadalom polarizálódása miatt vannak családok, ahol anyagi gondok ugyan nincsenek, de a gyermekek nevelésére nincs elég idejük a szülőknek. Más családokat a kilátástalanság jellemez, anyagi gondokkal küzdenek.

Az osztályfőnöki megbízásnál fontos szempont az, hogy lehetőleg az osztály minden tanulóját tanóra keretében tanítsa az osztályfőnök. Így lesz alkalma arra, hogy megismerje az egyéni képességeket és különbségeket, a tanulói szorgalmat és magatartást. Így rendszeres kommunikációval, a folyamatokba történő beavatkozással, egyéni és közösségi megbízások adásával kezelni tudja a felszínre kerülő konfliktusokat.

Az osztályfőnök közvetíti az iskolai elvárásokat, szervezi a szülői értekezleteket, közvetíti a tanulócsoporthoz kérésüket, problémáikat. Összefogja és irányítja az osztályban folyó oktató munkát, figyeli az érdemjegyek számát, minőségét. Közvetíti az iskolaévi programjait a tanulóknak felé, szervezi, illetve irányítja a közösség kezdeményezéseit, önálló programjait, vállalt feladatait.

A tanulók számára nagyon fontos közösség az iskolai osztály. A jó osztályközösség készít és motivál a cselekvésre, a tanulásra, elősegíti a csoport, az iskola normáinak, értékeinek és szabályainak elfogadását. Az iskola, ezen belül az osztály fontos szocializációs színtér; tanórai és tanórán kívüli tevékenységeivel szolgálnia kell a tanulók egészséges szociális fejlődését.

Az osztályfőnök szerepe abban áll, hogy megteremtse a légkört arra, hogy minden tanuló őszinte és nyílt legyen, érzéseit, véleményét közölje. Demokratikus légkör kialakítására kell törekednie, amelyben egyéni és önálló feladatokat kapnak és vállalnak a tanulók. A szocializációhoz, a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges jártasságok, készségek és képességek ugyanis csak a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.

Az osztályfőnöki munka során jelentkező napi, heti nevelési problémák mellett az iskolai oktatás évfolyamaira bontott témák töltik ki az osztályfőnöki órák tartalmát. Ezen témák magukba foglalják a korszerű műveltség azon követelményeit is, amelyek az iskolai oktatás szintje valamennyi elemét áthatják. Ilyen közös követelmények pl. a következők: hon- és népismeret; az

egyetemes kultúra eredményeinek megismerése; környezeti nevelés; a kommunikációs kultúra fejlesztése; egészséges életmódra nevelés; az eredményes tanulás módszereinek, technikájának elsajátítása és gyakoroltatása; a tanuló pályaválasztásának segítése.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be kiemelt fejlesztési feladataink sikeres megvalósításában, pl. az énkép és önismeret, az aktív állampolgárságra és demokráciára nevelés, a gazdasági nevelés, a pályaaorientáció.

6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

A Nkt. 4. § 13. pontja szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló;
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

A 4. § 14. pontja szerint kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket szakértői vélemény és javaslat alapján az igazgató által hozott határozat alapján mentességekben, könnyítésekben részesítjük, ill. részükre kiscsoportos habilitációs foglalkozásokat tartunk külső szakértő bevonásával. Ezen tanulók fejlődését folyamatosan nyomon kíséri a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős. A különleges bánásmódot igénylő gyerekekkel való egyéni vagy kiscsoportos foglalkozást a Nkt. 61. § a pedagógus kiemelt feladatává teszi. Az ehhez szükséges órakeretet az iskola biztosítja.

6.1. *A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység*

A napjainkban egyre magasabb számban előforduló magatartászavaros fiatalokról tudni kell, hogy különleges bánásmódot igényelnek. Az iskola, a pedagógusok tehát sokat tehetnek annak érdekében, hogy lemaradásukat behozzák, és teljesítményüket felhozzák az átlagos követelmények szintjére. Elsődleges feladat az, hogy megismerjük a lemaradás, a magatartászavar okát, majd segítsünk kifejleszteni a fiatalban azt az önbizalmat, amelynek segítségével már az ő tehetségének, adottságának megfelelő területen eredményes lehet, és ezáltal csökkentheti magatartászavaros viselkedését.

A magatartászavart általában több ok váltja ki egy időben, de a kiváltó okok és azok sajátosságának feltárása, korrekciója csak pedagógus, pszichológus, orvos szoros együttműködése alapján valósítható meg.

Az ifjúságvédelmi felelős egyéni felelősségén túl e probléma kezelésének kollektív, a nevelés minden területére kiterjedő munkának kell lennie, és ez rendszeres napi kapcsolatot igényel az iskolavezetés, az osztályfőnökök és a gyerekekkel foglalkozó pedagógusok között.

Tisztázni kell azt, hogy csak magatartászavarról van-e szó, vagy ehhez még teljesítménygyengeség is társul, illetve, hogy nem a teljesítményzavar lehet-e a normálistól eltérő magatartás kiváltó oka.

A magatartási, beilleszkedési zavarok legtöbb esetben tanulmányi és szociális problémákra vezethetők vissza. Amennyiben ott kedvező változások következnek be, azok nagy valószínűség-

gel éreztetik hatásukat a tanulók magatartásában is. Ezért hangsúlyozottan fontos a kapcsolattartás a szülőkkel. Jó megoldás csak egyfajta családterápiás megközelítéstől várható, de eredményre így is csak akkor lehet számítani, ha a szülők a probléma kezelésében együttműködnek. Iskolánkban a magatartási, beilleszkedési problémák megoldásában kiemelt szerep jut a tanulóval történő gyakori egyéni elbeszélgetéseknek, az osztálytársak körében történő beszélgetéseknek és a szülőkkel való kapcsolattartásnak. Ahhoz, hogy eredményt tudjunk elérni, fontos feltétel, hogy a tanulónak jó kapcsolata legyen az osztályfőnökével, az ifjúságvédelmi felelőssel vagy valamelyik tanárával, mert így könnyebben bevonható olyan iskolai tevékenységekbe (szakkör, sportfoglalkozás), ahol sikerélményhez jut. Olyan esetekben, amikor a segítő szándék és az, amit az iskolán belül tenni tudunk, már nem elégséges, külső segítséget kérünk.

A konkrét feladatok megoldása, valamint szakmai kérdések tisztázása érdekében igényeljük a városban működő, ifjúsági- és egészségneveléssel foglalkozó szervezetek segítségét.

A büntetés ritkán vezet eredményre, ezért ahhoz csak rendkívül indokolt esetben folyamodunk. Súlyos és folyamatos fegyelemsértésnél azonban a jogszabálynak megfelelő büntetés kiszabását alkalmazzuk.

6.1.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A tanulók segítése történhet az érintett tanulók folyamatos, fokozott ellenőrzése által, egyéni motiválással, differenciált segítségnyújtással.

Ugyancsak eredményes lehet a tanulási technikák megismertetése a tanulóval, ezek minél szélesebb körű alkalmazása. Fontos számukra a sikerélmény biztosítása, szükség esetén a súlyos problémákkal küzdő tanulók szakemberhez irányítása. További feladatok a továbbtanulás segítése, irányítása, a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése; a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése; ok-okozati összefüggések feltárása; negatív környezeti hatások kiszűrése; a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása; a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata; a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése; a továbbtanulás irányítása, segítése.

6.2. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenység

A tanulók családi körülményeiből, születési adottságaiból eredő hátrányait az iskolában csökkenteni kell. Sokféle szociális és pedagógiai feladat megoldásával kell segíteni az esélyegyenlőség minél nagyobb mérvű intézményi megvalósítását. Már az iskolába lépéskor – és később is – sokrétű információt kell szerezni a tanulók fejlődését befolyásoló tényezőkről, mint pl.:

- a család lakás- és életkörülményei
- a szülők iskolai végzettsége, művelődési igények és lehetőségek a családban
- az otthoni nevelés státusza
- a család és az iskola kapcsolata
- testi fejlettség, egészségi állapot
- a tanuló képességei, tanulási módszerei, érzelmi élete, társaihoz és nevelőihez való viszonya, szorgalmi, akarat tulajdonságai, reagálása a pedagógiai hatásokra.

A segítségre szoruló, szociálisan hátrányos helyzetű gyerekeket a területet gondozó intézményi felelős (gyermekvédelmi felelős, osztályfőnöki munkaközösség-vezető) nyilvántartásba veszi, és az érintett nevelőkkel közösen kidolgozzák a hátrányok csökkentése érdekében fogandó intézkedéseket, s az abban foglaltak megvalósítására rendszeresen visszatérnek.

Alapelveként kell kezelni, hogy mindenképpen el kell kerülni, hogy a nehézségekkel küzdők az iskolában sorozatos elmarasztalásban részesüljenek, s hátrányos helyzetük fokozódjék. Első-

sorban pozitívumaikat, értékeiket kiemelve kell őket minősíteni, érvényesíteni kell rájuk vonatkozóan is a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, s be kell kapcsolni őket a közös rendezvényekbe, megbízva őket fejlesztő és szocializációs feladatokkal.

Az osztályfőnök kiemelt teendője – de valamennyi nevelő feladata –, hogy időben feltárja szociális problémákkal rendelkező tanulók helyzetét, s javaslatot tegyen azok javítására.

A szociális hátrányok enyhítését szolgálják anyagi támogatások valamint a tanuló személyiség-fejlődésére irányuló tevékenységi formák iskolánkban:

- étkezési támogatás a jogszabályban előírtak szerint
- tankönyvtámogatás (2020-tól minden diák számára ingyenes)
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése
- rendszeres egészségügyi szűrővizsgálat
- drog- és bűnmegelőzési programok
- pályaaorientációs tevékenység
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
- igény esetén kollégiumi elhelyezés biztosítása
- táborozási hozzájárulás
- nyelvtanulás elősegítése
- pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon
- ösztöndíjak, támogatás
- tanórán kívüli ingyenes programok biztosítása: szakkörök, önképzőkör, művészeti csoportok, énekkar, diáksport egyesület.

A magatartási, beilleszkedési zavarok legtöbb esetben a tanulmányi és szociális problémákra vezethetők vissza. Amennyiben ott kedvező változások következnek be, azok – nagy valószínűséggel – éreztetik hatásukat a tanulók magatartásában is. A legfontosabb azonban a bizalmon alapuló intézkedések fogantatása és az eredmény türelmes kivárása.

6.3. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a pedagógusok szervezeten, illetve egyéni foglalkozás keretein belül lehetőséget nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt követelmények szerinti oktatás folyamán, valamint az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítésre. A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas oktatásnak, főként pedig a gimnáziumi nevelésnek.

A tehetséggondozás céljai intézményünkben:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
- a középiskolában tanult ismeretek szintézisének biztosítása.

A tehetséggondozás feladatai intézményünkben:

- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- a kiemelkedő képességű tanulók fejlesztése, versenyeztetése, szakköri foglalkozások

Minden szaktanár az általa tanított osztályban, tanulócsoportban a kezdő évfolyamon felméri a beiratkozott tanulók szaktárgyi tudását, felkészültségét. Tanórákon figyelemmel kíséri a tanulók aktivitását, képességeiket. Kezdeményezi, hogy a tehetségesnek vélt tanulók tehetséggondozási céllal szakkörre jelentkezzenek. A szakköri foglalkozások mellett a szaktanár külön feladatot jelöl ki a tehetséges tanulónak, és nyomon követi a tanórán kívüli tevékenységét. Intézményünk már a beiskolázásnál figyelembe veszi a jelentkező tanulók egyéni adottságait.

A nyelvtanulás iránt érdeklődő diákok az öt évfolyamos (nyelvi előkészítő évfolyammal indított) két tanítási nyelvű osztályba felvételizhetnek, és eredményes szerepléssel felvételt nyerhetnek. Az így kialakított osztály tanulócsoportjai magas óraszámban sajátíthatják el az emelt szintű és a kétnyelvű érettségihez, valamint a nyelvvizsgálóhoz szükséges ismereteket.

Magas szintű nyelvoktatást kínálunk a szintén nyelvi előkészítővel induló német nemzetiségi és természettudományi tagozaton is.

Iskolánkban közel 30.000 kötetes könyvtár és főállású könyvtárostanárral gondoskodik a tanórákra (pl. kiselőadások) és versenyekre való felkészítésről.

A képességek kibontakozását segítik elő a különböző iskolai (szaktárgyi és szavaló-) versenyek, az ünnepélyeken való szereplés, valamint fellépés a kétévente megrendezett kulturális bemutatón.

A 11. és 12. évfolyamokon közép- és emelt szintű érettségire felkészítő órákat szervezünk tanulóinknak, ezzel segítjük elő eredményes szereplésüket a tanulmányi versenyeken, valamint azt, hogy a sikeres felvétel után megállják helyüket a választott felsőoktatási intézményben.

Alapítványi ösztöndíjjal anyagilag is ösztönözzük a minél jobb, magasabb szintű munkára tanulóinkat. Alapítványunk a tanév végén pénzjutalomban, tantestületünk, Intézményi Tanácsunk könyvjutalomban részesíti a tanulmányi versenyeken kiemelkedő eredményt elérőket.

Pályázatok, versenykiírások folyamatos figyelésével segítjük a tehetségesek szaktárgyi versenyeken történő indulását.

Sajátos nevelési igényű tanulók

Sajátos nevelési igényű tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő integráltan oktatható tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi (enyhén mozgáskorlátozott), érzékszervi (gyengénlátó, nagyothalló), beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd.

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságok figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények elsajátításának nehézségei a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttese tartozik.

Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- szükség szerint sajátos, a fogyatékkal együttműködhető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- fejlődésük egyénileg támogatott

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése, oktatása során kiemelt feladat

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.
- a tanulók ösztönzése sporttevékenységre (úszás, labdajátékok), az iskola szervezésében, ill. egyéb más kerete között

7. A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diákönkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon.

Ezen jogokat a Nkt. (45-46. §), a R 120. és 122. § és az intézmény helyi dokumentumai határozzák meg.

A tanulók az intézményi döntési folyamatokban a Diákönkormányzaton (DÖK) keresztül kollektíven vehetnek részt. A DÖK-be minden osztály két-két képviselőt delegál.

A DÖK véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet az iskolai életre vonatkozó bármely kérdésben, így pl.:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalakor
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- az egyéb foglalkozások formáinak megállapításához
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- a tanulók jutalmazásának elveire
- közhasznú munkára
- pályázatok, versenyek szervezésére
- az iskolai sportkör működési rendjére
- a tanórán kívüli tevékenységi formákra
- az iskolai hagyományok ápolására
- az éves Munkaterv összeállítására vonatkozóan.

A DÖK a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről
- a DÖK működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- hatáskörei gyakorlásáról
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról

- a DÖK tájékoztatási rendszerének létrehozásáról, annak szerkesztősége, vezetője megválasztásáról

8. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY KOLLÉGIUMI PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

8.1. A szülővel való kapcsolattartás

A tanuló, a szülő és a pedagógus együttműködését a közös pedagógiai feladatokra kell építeni. A szülővel (a családdal) való együttműködés alapját a gyermekek nevelésében viselt közös felelősség, az egyenrangú viszony jelenti. Az iskolában a tanulónak el kell jutni a neveltség és tanulmányi színvonal, képzettség egy olyan szintjére, amelyet az iskola az alapidokumentumok szellemében célul tűzött ki, és amely célokat a szülők és tanulók elfogadtak, egyrészt azzal, hogy a tanulók az adott intézményben tanulnak, másrészt azzal, hogy a dokumentumok alakításában, a cél- és eszközrendszer, jogok és kötelezettségek alakításában tevőlegesen is részt vesznek.

Az iskola és a szülők kapcsolata az alábbi formákban valósul meg:

- osztályszülői értekezletek az osztályfőnök részvételével
- délutáni fogadóórák félévente egyszer az iskolai munkatervben rögzítetten
- délelőtti fogadóóra heti egy alkalommal, előzetes bejelentkezés alapján a pedagógus által megadott, az iskola honlapján közzétett időpontban
- iskolai rendezvények formájában: szülő-pedagógus bál, kulturális bemutató, tanévnnyitó, ill. tanévváró ünnepség stb.
- iskolai nyílt nap alkalmával (beiskolázandó gyermekek és szüleik számára)
- e-ellenőrző útján, levélben vagy telefonon, vagy egyéb előre egyeztetett digitális platformon
- A Köznevelési **Elektronikus Ügyintézési Rendszer**en keresztül elektronikus formában kérelmet, jelentkezési lapot, iratokat, igazolásokat, felmentéseket és egyéb dokumentumokat juttathat el a szülő az intézménybe, az érintett pedagógusokhoz
- **A pedagógus a szülőt a tanulóval kapcsolatos minden lényeges – tanügyigazgatási relevanciájú – ügyben, így az egyes intézményi döntésekkel kapcsolatos jogorvoslat vonatkozásában is elsősorban a tanulmányi rendszeren keresztül értesíti, tehát a hivatalos közlés elsődleges platformja általánosan is az E-KRÉTA lesz [Nkt. 62. § (1) bek. f) pont].**
- családlátogatással, ha az osztályfőnök szükségét érzi
- az iskola ötéves önértékelési programjában és éves önértékelési tervében meghatározott kérdőíves felmérések, amelyeket önértékelési munkánk részeként íratunk meg a szülővel, s amelyek eredményéről tájékoztatjuk őket
- megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkező és önként vállalkozó szülőket bevonunk az iskolai oktatási-nevelési feladatokba: pályaorientáció, egészségnevelés, gazdasági, társadalmi és jogi ismeretek témaköréből

A szülők egy része jelentős szponzori tevékenységet folytat. Támogatásuk felajánlásokból, adójuk 1 %-ának alapítványunkba történő befizetéséből áll. Velük szemben kötelességünknek érezzük a rendszeres tájékoztatást a befolyt pénzek felhasználásáról a helyi sajtón, televízión, illetve a különböző iskolai fórumokon keresztül.

A szülői szervezeteknek a köznevelési törvény is jelentős szerepet szán.

A szülőkkel való kapcsolattartás lehetősége az Intézményi Tanács, mely a szülők jogainak és kötelességeinek érvényesítésére alkalmas fórum.

Az iskolában a nevelő-oktató munka segítése, a nevelőtestület és Pápa város együttműködésének előmozdítása érdekében Intézményi Tanács alakult és működik. Az Intézményi Tanács szülői képviselői tartják a kapcsolatot a szülők és az iskola között.

Szülői értekezlet

A szülői értekezletek feladata a szülők tájékoztatása az iskola célkitűzéseiről, az iskola és a szülői ház együttműködésének elősegítése a tapasztalatcsere, a felvetődő problémák megbeszélése a megoldáskeresés szándékával. A szülői értekezlet idejét, témáját a nevelőtestület határozza meg tanév elején. A szülők meghívásáról az osztályfőnök gondoskodik. A tanév során félévente egy-egy szülői értekezletet hívunk össze, de szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is tartható.

A kilencedik évfolyamos tanulók szülei számára az első szülői értekezletet az igazgató tartja. Ezen minden, az osztályban tanító pedagógus jelen van, hogy a szülők a gyermeküket tanító tanárokat megismerhessék. A pedagógusok tájékoztatják a szülőket a szaktárgyukkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról ismertetik az elvárásokat, az értékelés rendjét és formáit.

Fogadó órák

Az intézmény évente 2 alkalommal fogadó órát tart a szülők számára. Ennek időpontjáról a nevelőtestület dönt, és azt az iskola éves munkatervében rögzíti. A fogadó óráról az iskola a szülőket az e-ellenőrző útján értesíti, és kéri a szülőket, hogy a délutáni fogadó órára jelentkezzenek be a szaktanárokhoz a torlódás és a hosszú várakozás elkerülése érdekében. Ezen kívül minden kollégánknak hetente egy órában van délelőtti fogadó órája, az időpontokat a tanév elején az iskola honlapján közzétesszük. A délelőtti fogadó órára előzetes bejelentkezés szükséges.

8.2. A továbbfejlesztés lehetőségei

Úgy érezzük, hogy a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartás, -építés intézményi-szervezeti keretei megfelelőek. Ezért a hangsúlyt ezek működésének hatékonyabbá tételére kell helyezni, nem pedig újabb szervezetek létrehozására. Célunk és feladatunk a szülők minél hatékonyabb bevonása az iskolai életbe, programokba.

8.2.1. Intézményi Tanács

2013 októberében – jogszabályi előírásoknak megfelelően – Intézményi Tanács alakult gimnáziumunkban. Ebbe az új szervezetbe integrálódott az iskolai szülői szervezet és az iskolaszék azért, hogy a felesleges párhuzamos működést elkerüljük. Így a tanácsnak tagja 18 szülő (osztályonként 2-2), 3 tanár, valamint az igazgató és Pápa Város Önkormányzata képviselő testületének egy delegáltja. A tanács elkészítette ügyrendjét, és az Oktatási Hivatal nyilvántartásba vette. A tanács hatáskörét a R. 121. §-a tartalmazza. A tanácsnak az igazgató tanévenként legalább kétszer beszámol az iskola működésével kapcsolatos kérdésekről.

8.2.2. Kollégium

Az utóbbi évtizedben a képzési struktúra átalakulásával párhuzamosan a kollégiumi elhelyezést igénylő tanulók száma nagy mértékben csökkent, nem lehet számunkra közömbös, hogy kollégista tanulóink (a tanulói létszám 5 %-a) hogy érzik magukat a kollégiumban, milyenek a tanulási, felkészülési feltételek ott. A kapcsolatépítés lehetőségei:

- munkaterveink összehangolása a programok ütközésének elkerülése és a kölcsönös tájékoztatás érdekében
- meghívásuk a félévi és év végi nevelőtestületi ülésekre
- kölcsönös vezetői látogatások egymás intézményeiben a munkavégzés feltételeinek jobb megismeréséért
- részvétel egymás rendezvényein (pl. kollégiumi és iskolai ballagások).

8.3. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákképviselő fórumai:

A tanulók jogait és kötelességeit a Nemzeti köznevelésről szóló törvény tartalmazza. Ezek érvényesítése az iskola mindennapi életében fontos célkitűzésünk. A szervezett diákélet fontos kerete annak, hogy a tanulók megismerjék a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket. Ezek gyakorlásában tapasztalatot szerezzenek, fejlődjön kommunikációs és együttműködési készségük. Az iskola számára pedig fontos eszköz ahhoz, hogy a diákoknak, mint iskolahasználóknak az igényeit és véleményét megismerje, saját munkájának értékelésekor ezeket a tapasztalatokat számításba vegye, az iskolafejlesztő munkájában felhasználja. A diákjogokkal összefüggő személyiségi jogok a tanulókat természetesen és magától értetődően illetik meg, azokat a pedagógusnak és a diáktársaknak egyaránt tiszteletben kell tartania. A joggyakorlás legfontosabb szervezett fórumai a diákönkormányzat és a diákközgyűlés.

A diákönkormányzat

Az osztályok a Diákönkormányzatok Szervezeti és Működési Szabályzatának megfelelően minden tanév elején osztály-diákbizottságokat választanak. A bizottságok vezetői alkotják az iskolai diák-önkormányzatot, melynek tagjai megválasztják a vezetőségüket. A diákönkormányzat működését a diákmozgalmat segítő pedagógus segíti, aki az iskola vezetésével és a diákönkormányzattal folyamatos kapcsolatot tart. A működés rendjét, az iskolavezetéssel való kapcsolattartást az intézmény illetve a diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Az iskolai diákönkormányzat működésének célja, feladata:

- A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján a tanulói érdekképviselő megvalósítása a diákönkormányzat tevékenysége révén.
- A fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a diákönkormányzat munkáján és a diákközélet megvalósításán keresztül.
- A diákönkormányzat működése során a tanulói jogok és kötelességek gyakorlásának biztosítása, összhangban az SZMSZ-ben meghatározott elvek megismerésével és megvalósításával.
- Az iskola életében való részvétel rendezvények, műsorok, ünnepélyek szereplőinek közreműködése révén.

- A mindennapi érintkezéssel kapcsolatos értékek közvetítése, a kulturált viselkedési formák kialakítása a fentiekben említett tevékenységek gyakorlása során.

A diákközségülés

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának legfontosabb fóruma a diákközségülés, amelyet évenként legalább egy alkalommal össze kell hívni. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza.

Az évi rendes diákközségülésen a diákönkormányzat és az iskola vezetője beszámol az előző diákközségülés óta eltelt időszak munkájáról, különösen a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.

A diákközségülésen a tanulók az iskola életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az iskola vezetéséhez. A pedagógusokra, a vezetőkre, az intézményre és tanulóira vonatkozó véleménynyilvánítás szervezett formában, a diákközségülés keretében lehetséges.

Kapcsolattartás az iskola partnereivel

Az iskola vezetője folyamatos kapcsolatot tart a Pápai Tantankerületi Központtal. A helyi sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik. Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk a szakmai szervezetekkel, a kollégiummal, a társintézményekkel (általános – és középiskolákkal) a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központtal. Pápa város közművelődési intézményeivel, a Petőfi nevét viselő iskolákkal, a Petőfi-társasággal, a kéttannyelvű iskolák egyesületével, a német nemzetiségi önkormányzattal, testvériskolánkkal, a város civil szervezeteivel, üzemeivel, támogatóinkkal, segítőinkkel. A kapcsolattartás az igazgató feladata.

Részt veszünk különböző pályázatokon, évek óta utaznak tanulóink a Határtalanul program keretében.

9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályait A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet 64-72.§ tartalmazza.

A tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga
- pótló vizsga
- javítóvizsga
- különbözeti vizsga
- házi vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák szabálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira: akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő, vagy, aki vendégtanulói jogviszonyt létesít iskolánkkal az érettségi vizsga letétele miatt

9.1. Az osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga célja a tanuló tudásszintjéről való tájékozódás, a tanulmányi követelmények teljesítésének minősítése osztályzattal.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- 1) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- 2) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget (pl. előrehozott érettségi miatt)
- 3) a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott (az 51. § (6) bekezdés b) pontja), és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet
- 4) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Ha a tanuló mulasztása már az első félévben meghaladja a jogszabályban meghatározott mértéket, és teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

Az osztályozó vizsga letételét a tantestület csak akkor tagadhatja meg, ha az *igazolatlan* mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát.

9.2. A pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, vagy távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

9.3. A javító vizsga

Javító vizsgát tehet a vizsgázó, ha

- 1) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott
- 2) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

9.4. A különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. A különbözeti vizsga annak megállapítására szolgál, hogy a tanuló rendelkezik-e a tanulmányai folytatásához szükséges ismeretekkel.

A tanuló másik iskolából történő átvételét a helyi tantervben az adott évfolyamon meghatározott tantárgyakból akkor kötjük különbözeti vizsgához, ha azt a tantárgyat a tanuló nem tanulta.

9.5. Vizsgatárgyak, vizsgarészek

Javító vizsga esetén

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	x		
Irodalom	x	x	
Történelem	x	x	
Történelem angolul	x	x	
Matematika	x		
Idegen nyelv	x	x	
Digitális kultúra			x
Biológia	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Földünk és környezetünk	x	x	
Ének-zene	x	x	
Testnevelés			x
Rajz	x	x	
Mozgókép és média ismeret	x		

Magyar nyelvből csak abban az esetben kell szóbeli vizsgát tenni, ha a tanuló írásbeli teljesítménye eléri a 12.5%-ot, de nem éri el a 25%-ot.

Matematikából és digitális kultúrából abban az esetben kell a tanulónak szóbeli vizsgát tennie, ha a tanuló írásbeli, ill. gyakorlati teljesítménye eléri a 15%-ot, de nem éri el a 25 %-ot.

Osztályozó vizsga, különbözeti vizsga

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	x		
Irodalom	x	x	
Történelem	x	x	
Matematika	x		
Idegen nyelv	x	x	
Digitális kultúra			x
Biológia	x		
Fizika	x		
Kémia	x		
Földünk és környezetünk	x		
Ének-zene	x	x	
Testnevelés			x
Rajz	x	x	
Mozgókép és média ismeret	x		

Magyar nyelvből csak abban az esetben kell szóbeli vizsgát tenni, ha a tanuló írásbeli teljesítménye eléri a 25%-ot, de nem éri el a 40%-ot.

Matematikából abban az esetben kell a tanulónak szóbeli vizsgát tennie, ha a tanuló írásbeli teljesítménye eléri a 25%-ot, de nem éri el a 40 %-ot.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyi követelményei

Magyar nyelv

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli Az adott tanév tananyagához kapcsolódó feladatlap
Tartalmi követelmények	A mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	45 perc
Egyéb szabályok	segédeszköz nem használható
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Irodalom

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli, szóbeli Írásbeli: szövegalkotás Szóbeli Az adott tanév tananyagához kapcsolódó tételsor
Tartalmi követelmények	A mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	Írásbeli 60 perc Szóbeli 15 perc
Egyéb szabályok	A magyar helyesírási szótár használata engedélyezett. Szóbeli vizsgán irodalmi szöveggyűjtemények és kötelező olvasmányok használata megengedett.
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Történelem

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	Írásbeli és szóbeli (házi vizsgán írásbeli vagy szóbeli) Feladattípusok: teszt+esszé Az adott tanév tananyagához kapcsolódó tételsor
Tartalmi követelmények	A mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	60 perc
Egyéb szabályok	A történelem atlasz használata engedélyezett
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Matematika

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli Az adott tanévtananyagához kapcsolódó feladatlap
Tartalmi követelmények	A mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	60 perc
Egyéb szabályok	Négyjegyű függvénytáblázat és zsebszámológép használható
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Idegen nyelv
(angol, német, francia, olasz, orosz)

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	Írásbeli: szövegértés (kivéve a javítóvizsgán), szókincs ellenőrzésére vonatkozó feladatok, nyelvtani tudás felmérésére szolgáló feladatok Szóbeli: önálló témakifejtés a húzott tétel alapján, beszélgetés a vizsgáztatóval
Tartalmi követelmények	A mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	Írásbeli: 60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	Levéliírásnál szótár használható.
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Fizika

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli, szóbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkor érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	Írásbeli:60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	Zsebszámológép használható
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Biológia

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli, szóbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	Írásbeli: 60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	Állat- és növényhatározó használata a szóbelin engedélyezett
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Kémia

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli, szóbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	Írásbeli: 60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	Négyjegyű függvénytáblázat és zsebszámológép használható
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Földrajz

A vizsga típusa	osztályozó/különbözet/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli, szóbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök. (házi vizsgán az aktuális és az azt megelőző tanévek tananyaga)
A vizsga időtartama	Írásbeli:60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	Atlasz használata a topográfiai feladat kivételével engedélyezett, vonalzó és zsebszámológép használható
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Digitális kultúra

A vizsga típusa	osztályozó/különbözet/házi/ javító
A vizsga formája	Gyakorlati és szóbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök.
A vizsga időtartama	Gyakorlati:60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Ének-zene

A vizsga típusa	osztályozó/különbözet/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli, szóbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök.
A vizsga időtartama	Írásbeli:60 perc Szóbeli: 15 perc
Egyéb szabályok	
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Mozgókép-kultúra és médiaismeret

A vizsga típusa	osztályozó/különbözet/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök.
A vizsga időtartama	Írásbeli:60 perc
Egyéb szabályok	
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Vizuális kultúra

A vizsga típusa	osztályozó/különbözet/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli és/vagy gyakorlati művészettörténeti teszt és/vagy rajz feladat
Tartalmi követelmények	A mindenkori érvényes érettségi vizsgaszabályzatban a középszintű érettségire vonatkozó témák és feladattípusok közül az aktuális évben tanított témakörök.
A vizsga időtartama	Írásbeli:60 perc
Egyéb szabályok	
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Testnevelés

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	gyakorlati
Tartalmi követelmények	Az évfolyamnak megfelelő, tanult mozgásformák bemutatása
A vizsga időtartama	60 perc
Egyéb szabályok	sportruházat
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

Etika

A vizsga típusa	osztályozó/különbözeti/házi/ javító
A vizsga formája	írásbeli
Tartalmi követelmények	A helyi pedagógiai programban meghatározott tantárgyi követelmények
A vizsga időtartama	60 perc
Egyéb szabályok	
Értékelés	85-100 %: jeles 80-100%: jeles 70- 84 %: jó 60- 79% : jó 55- 69 %: közepes 40- 59% : közepes 40- 54 %: elégséges 25- 39% : elégséges 0- 39 %: elégtelen 0- 24% : elégtelen

A **pótló vizsga** vizsgarészei megegyeznek annak a vizsgának a részeivel, mely pótlásra kerül.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgák anyaga az elkészült helyi tantervben leírt tananyagból áll, ugyanezekben a tantervekben tettük közzé a követelményeket is, melyeket követni kell.

9.6. Intézményünk belső vizsgarendszere (HÁZI VIZSGÁK)

Intézményünk saját vizsgarendszert alakított ki.

Alapvető célunk a vizsgák megszervezésével a tananyag ismételése, elmélyítése, a szintfelmérés, a vizsgaszituáció megismertetése a diákokkal és a tanulók sikerélményhez juttatása.

A *házi vizsga* módot ad arra is, hogy a tanulók korrigálják évi teljesítményüket, és a vizsgákra való felkészülés során gyakorolják az egyéni, intenzív tanulást.

VIZSGÁK:

A kifutó rendszerben működő **Természettudományi tagozaton**

11. évfolyamon: matematika (írásbeli)
magyar nyelv és irodalom (szóbeli)
történelem (írásbeli)

12. évfolyamon első idegen nyelv (írásbeli és szóbeli) amennyiben a tanuló nem rendelkezik B2 nyelvvizsgával

A kifutó rendszerben működő Emelt szintű német tagozaton

10. évfolyamon: német nyelv (írásbeli és szóbeli) amennyiben a tanuló komplex B2 nyelvvizsgával rendelkezik, mentesül a vizsga alól

11. évfolyamon: matematika (írásbeli)
magyar nyelv és irodalom (szóbeli)
Történelem (írásbeli)

Két tanítási nyelvű tagozaton

Nyelvi előkészítő évfolyamon: angol nyelv (írásbeli és szóbeli) amennyiben a tanuló komplex B2 nyelvvizsgával rendelkezik, mentesül a vizsga alól

11. évfolyamon: matematika (írásbeli)
magyar nyelv és irodalom (szóbeli)
Történelem (írásbeli vagy szóbeli)

A német nemzetiségi nyelvoktató tagozaton

Nyelvi előkészítő évfolyamon: német nyelv (írásbeli és szóbeli) amennyiben a tanuló komplex B2 nyelvvizsgával rendelkezik, mentesül a vizsga alól

11. évfolyamon: matematika (írásbeli)
magyar nyelv és irodalom (szóbeli)
történelem (írásbeli)

A nyelvi előkészítő évfolyammal induló természettudományi tagozaton

Nyelvi előkészítő évfolyamon: angol nyelv (írásbeli és szóbeli) amennyiben a tanuló komplex B2 nyelvvizsgával rendelkezik, mentesül a vizsga alól

11. évfolyamon: matematika (írásbeli)
magyar nyelv és irodalom (szóbeli)
történelem (írásbeli)

PRÓBAÉRETTSÉGI

Intézményünkben magyar nyelv és irodalomból, valamint matematikából kerül megszervezésre.

Magyar nyelv és irodalom:

A 12. évfolyamon márciusban, az éves munkatervben előre rögzített napokon kerül megszervezésre külső szervezet bevonásával.

Csak írásbeli vizsga, mely egy 90 perces szövegértés és műveltségi tesztből és egy 150 perces műértelmezés vagy esszéírásból áll, alkalmazkodva a 2024-től érvényes, NAT 2020-ra épülő érettségi követelményekhez.

A vizsgán helyesírási szótár használható, a tanulók „A” illetve „B” csoportot írnak. Nyelvi jegyet a tanulók az első részre kapnak, illetve a szövegalkotás nyelvi minőségéből és szerkesztéséből adódó pontszám alapján kapnak jegyet. Irodalom jegyet a teljesre, illetve a szövegalkotás tartalmi jegyére kapnak.

A magyar nyelv és irodalomból a tanuló próbaérettségén szerzett érdemjegye beszámításra kerül az év végi osztályzatába. A jegyek súlya háromszoros. Az érdemjegyek az érettséginek megfelelő értékelés alapján kerülnek kialakításra.

Matematika:

Matematikából a 12. évfolyamon tavasszal, előre meghatározott időpontban, külső szervezet bevonásával történik a próbaérettségi. A próbaérettségén a tanulók számára a részvétel ajánlott,

de nem kötelező. Az érdemjegyek az érettséginek megfelelő értékelés alapján kerülnek kialakításra, azonban a tanulónak lehetősége van dönteni arról, hogy az érdemjegy beszámításra kerüljön az év végi osztályzatába vagy sem.

9.7. A vizsgák értékelésének rendje

Javító vizsga:

Az érettségi értékelés szerint:

80-100%	jeles
60-79%	jó
40-59%	közepes
25-39%	elégséges
0-24%	elégtelen

Osztályozó vizsga, házi vizsga, különbözeti vizsga

85-100%	jeles
70-84%	jó
55-69%	közepes
40-54%	elégséges
0-39%	elégtelen

- A házi vizsga érdemjegye és az egész évi teljesítmény együttesen határozza meg a tanuló év végi osztályzatát úgy, hogy a házi vizsga egyharmados, az egész éves munka kétharmados súllyal esik latba a tanév végi osztályzat kialakításakor, a matematika tantárgy kivételével.
- A matematika házi vizsga eredménye: a jegy súlya háromszoros.
- Ha a tanuló saját hibájából nem vesz részt a házi vizsgán, arra elégtelen érdemjegyet kap. Ha önhibáján kívül hiányzik a vizsgáról, pótlólag leteheti azt.

9.8. A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb szabályai

- Tanulmányok alatti vizsgát – a 20/2012-es EMMI Rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszzerű megtartásáért.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
- Az előrehozott érettségihez szükséges osztályozóvizsga letételére az iskola igazgatója ad engedélyt, ha a tanuló megfelel annak a feltételnek, miszerint az adott tantárgyból a tanuló utolsó két félévi eredményének átlaga legalább 4,0

- Egy vizsganapon egy tanuló legfeljebb két írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.
- Az *írásbeli vizsga* vizsgatárgyanként 60 perc. Az írásbeli vizsgák feladatlapját a szaktanár készíti el nyomtatott formában, és a vizsgát szervező igazgatóhelyettesnek adja át, legkésőbb az írásbelit megelőző napon.
Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- *Szóbeli vizsga* egy vizsgázónak, egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A szóbeli vizsga időtartama 15 percnél nem lehet több. A szóbeli vizsga tételeit (kérdéseit) a szaktanár állítja össze, és a vizsgabizottság elnökének adja át, legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon.
A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik. Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg. A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni.
- A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni iskolai egyenruhában. Javító vizsga esetén a középiskolai bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni a titkárságon.
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb 18.00 óráig tarthat.
- A tanulmányok alatti vizsgán a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulónak lehetővé kell tenni mindazon mentességek, ked-

vezmények érvényesítését, amit a tanuló a szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére az igazgató határozata alapján kapott. Amennyiben a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga két vizsgarészből (írásbeli és szóbeli) áll, két a vizsgázónak vizsgatételt kell húznia. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, mely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

- Ha a tanuló az osztályozó vizsgát több évfolyam tananyagából kívánja letenni, akkor az osztályzatokat minden évfolyam tananyagából külön vizsgán kell megszereznie.
- A tanulmányok alatti vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén a R. 68.§ 5-7. bekezdéseinek, illetve a 71.§ 5-6.bekezdéseinek megfelelően kell eljárni.
- A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a törzslapba és a bizonyítványba.
- Ha a tanuló osztályozóvizsgával teljesítette a követelményeket, a vizsga után nyilatkoznia kell:
 - nem kívánja tovább tanulni az adott tantárgyat
 - az adott tantárgyat továbbra is tanulni szeretné

Ha a tanuló úgy nyilatkozik, hogy a tantárgyat továbbra is tanulni szeretné, akkor a továbbiakban a tanórára járás számára kötelező.

SAJÁTOS KITÉTELEK a magyar - angol két tanítási nyelvű tagozaton tanuló diákok részére:

a) **házi vizsga** a nyelvi előkészítő évfolyamon: ezen az évfolyamon még a kezdő és a haladó csoport nyelvi szintje között számottevő különbség mutatkozik, így a tanév végi házi vizsga követelménye is eltérő:

- haladó csoport: a házi vizsga szintje KER szerinti B2 szint
- kezdő csoport: a házi vizsga szintje KER szerinti B1 szint

Azok a tanulók, akik már rendelkeznek B2 szintű nyelvvizsgával, a tanév anyagából tesznek vizsgát.

b) előrehozott **érettségi**: A NAT és az Irányelvek általános nevelési és fejlesztési célkitűzése a középiskolai tanulmányok befejezésének idejére a KER szerinti C1 nyelvi szint.

Ennek megfelelően amennyiben a magyar - angol két tanítási nyelvű tagozatos tanuló **angol** nyelvből előrehozott érettségi vizsgát tesz, úgy annak szintje – függetlenül a nyelvi csoportba való besorolástól- a következő:

- 11. évfolyam: a megállapított tantervi követelmények teljesítése mellett az osztályozó vizsga nyelvi szintje, követelménye az emelt szintű érettséginek megfelelő (B2 írásbeli és szóbeli vizsgarész)
- 12. évfolyam: a megállapított tantervi követelmények teljesítése mellett az osztályozó vizsga nyelvi szintje, követelménye a KER szerinti C1 szintnek megfelelő (C1 írásbeli, szóbeli vizsgarész)

Amennyiben a tanuló középszintű előrehozott érettségi vizsgát tesz, úgy a következő tanév (ek) ben a tanórán való részvétel számukra kötelező.

Amennyiben a tanuló emelt szintű előrehozott érettségi vizsgát tesz, a tanórákat látogatni nem köteles. Ezekről a tanulóktól azonban elvárjuk, hogy angol nyelvi tantárgyi versenyeken vegyenek részt, vállalják az ezekre való felkészülést, foglalkozásokon való részvételt.

SAJÁTOS KITÉTELEK a német nemzetiségi és a kifutó rendszerben működő emelt szintű német nyelvi tagozaton tanuló diákok részére:

Amennyiben a tanuló középszintű előrehozott érettségi vizsgát tesz, úgy a következő tanév (ek) ben a tanórán való részvétel számukra kötelező.

Amennyiben a tanuló emelt szintű előrehozott érettségi vizsgát tesz, a tanórákat látogatni nem köteles. Ezekről a tanulóktól azonban elvárjuk, hogy a német nyelvi tantárgyi versenyeken vegyenek részt, vállalják az ezekre való felkészülést, foglalkozásokon való részvételt.

9.9.A tanulmányok alatti vizsgák időpontjai

Az osztályozó vizsgák időpontja:

- az őszi érettségizők részére október első hete, jelentkezési határidő szeptember 5.
- a félévi záráshoz szükséges minősítések megszerzéséhez január első hete
- a tavasszal érettségizők részére április második fele, jelentkezési határidő március 1.
- az év végi záráshoz szükséges minősítések megszerzéséhez június első hete

A javítóvizsgák időpontja:

- a tanév rendje szerint augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető

A különbözeti vizsgák időpontja:

- iskolaváltáskor előírt különbözeti vizsga időpontját az igazgató a vizsga engedélyezésekor határozatba foglalja

A házi vizsgák időpontja:

- nyelvi előkészítő évfolyamon angol nyelvből május hónap
- idegen nyelvből a többi tagozaton a 12. évfolyam első félév végéig
- magyar nyelv és irodalomból, történelemből, matematikából: május hónap / lehetőség szerint írásbeli érettségi szünet ideje

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

9.10. A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgák

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le.

9.11. A tanulmányok alatti vizsgák iratai és kezelésük

A tanulmányok alatti vizsgákról (kivéve a házi vizsgát) jegyzőkönyv készül az elnök és a vizsgabizottság tagjainak aláírásával. A jegyzőkönyvet öt évig kell megőrizni az iskola irattárában. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a szóbeli felkészülés jegyzetei.

9.12. Jogorvoslat

A tanulmányok alatti vizsgákkal összefüggésben hozott döntésekkel szemben a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő – jogszabálysértésre hivatkozva a fenntartóhoz, érdeksérelemre hivatkozva az iskolaszékhez fordulhat a döntés közlését követő 15 napon belül.

Az iskola alkalmassági vizsga letételét egyik tagozatán sem követeli meg a jelentkezőktől.

10. A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Az Nkt. 49-53. §-a rögzíti azokat a kereteket, amelyek a tanulói jogviszony keletkezésére és megszüntetésére vonatkoznak.

10.1. Az intézménybe lépés feltételei a kezdő évfolyamon

A középiskolai felvételi kérelmet az általános iskolai tanulói jogviszony fennállása alatt az általános iskola útján nyújtja be a tanuló a középiskolába az e célra forgalomba hozott felvételi jelentkezési lapon a tanév rendjében meghatározott időszakban.

10.1.1. Két tanítási nyelvű (magyar-angol) osztályba jelentkezők

A nyelvi előkészítő évfolyammal indított **két tanítási nyelvű (magyar-angol)** osztályba jelentkező tanulókkal központi felvételi vizsgát íratunk.

A felvételin szerzett pontszám (max. 100 pont= 50 %) mellett a 7. osztályos év végi, valamint a 8. osztályos félévi osztályzatokat számoljuk az alábbi tárgyakból: magyar nyelv, irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, biológia, fizika, kémia, földrajz, informatika (max. 100 pont= 50%). Ezen eredmények alapján kialakult pontszám határozza meg a felvételi sorrendet. Azonos pontszámú jelentkezők felvétele esetén a két tanítási nyelvű általános iskolából érkező, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI-s) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH-s) tanulók előnyt élveznek.

A tanuló a beiratkozáskor az iskolával tanulói jogviszonyra lép. A középiskolában a tanuló beiratkozásához be kell mutatni a tanuló születési anyakönyvi kivonatát és az elvégzett iskolai évfolyamokat tanúsító bizonyítványokat.

A külföldi tanulókra vonatkozó szabályok:

A NATO partnerségi program (SAC C 17) keretében Pápán szolgálatot teljesítő külföldiek gyermekei felvételi vizsga nélkül beiratkozhatnak a magyar-angol két tanítási nyelvű tagozatra. Beiratkozásuk a tanév kezdete előtt, augusztus utolsó hetében van. Ekkor kérhetik a szülők az igazgatótól gyermekük felmentését az egyes tárgyak értékelése vagy látogatása alól. A mentesítések engedélyezésekor alapelve, hogy a heti kötelező óraszámot teljesíteniük kell.

10.1.2. A német nemzetiségi nyelvoktató képzésre jelentkezők

A nyelvi előkészítő évfolyammal, a 2022/2023-as tanévben indított német nemzetiségi nyelvoktató képzésre jelentkező tanulókkal központi felvételi vizsgát íratunk. A felvételin szerzett pontszám (max. 100 pont= 50 %) mellett a 7. osztályos év végi, valamint a 8. osztályos félévi osztályzatokat számoljuk az alábbi tárgyakból: magyar nyelv, irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, biológia, fizika, kémia, földrajz, informatika (max. 100 pont= 50%). Ezen eredmények alapján kialakult pontszám határozza meg a felvételi sorrendet.

Azonos pontszámú jelentkezők felvétele esetén a német nemzetiségi általános iskolából érkező, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI-s) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH-s) tanulók előnyt élveznek.

10.1.3. Az emelt szintű természettudományi tagozatra jelentkezők

A nyelvi előkészítő évfolyammal, a 2022/2023-as tanévben indított emelt szintű természettudományi tagozatra jelentkező tanulókkal központi felvételi vizsgát íratunk. A felvételin szerzett pontszám (max. 100 pont= 50 %) mellett a 7. osztályos év végi, valamint a 8. osztályos félévi osztályzatokat számoljuk az alábbi tárgyakból: magyar nyelv, irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, biológia, fizika, kémia, földrajz, informatika (max. 100 pont= 50%). Ezen eredmények alapján kialakult pontszám határozza meg a felvételi sorrendet.

Azonos pontszámú jelentkezők felvétele esetén a sajátos nevelési igényű (SNI-s) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH-s) tanulók előnyt élveznek.

10.1.4. Különleges helyzetű tanulók előnyben részesítése azonos felvételi pontszám esetén

Azonos felvételi pontszám esetén előnyben kell részesíteni azt a tanulót, akinek különleges helyzete ezt indokolja. A különleges helyzet fogalmába (a R. 40. § (3) bekezdésében felsoroltakon kívül) az alábbi esetek tartoznak:

- a tanuló tanulmányi, kulturális és sportversenyeken elért eredményei
- a magyar-angol két tannyelvű tagozatra jelentkezők esetében a nyelvvizsgaeredmények
- a magyar-angol két tannyelvű tagozatra jelentkezők esetében az, ha két tannyelvű általános iskolai tagozaton tanultak
- a német nemzetiségi nyelvoktató tagozatra jelentkezők esetében az, ha német nemzetiségi általános iskolai képzésben vettek részt.

10.2. Az intézménybe lépés feltételei magasabb évfolyamokon

A tanuló, ill. kiskorú tanuló esetén a szülő a tanítási év során bármikor kérheti átvételét. Az átvételi kérelemhez a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell bemutatni. Az iskolai felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt is értesíteni kell.

Mivel iskolánk mindhárom tagozata speciális képzési formát nyújt, elsősorban hasonló képzési struktúrájú intézményből fogadunk diákokat, ellenkező esetben a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie.

Átvételkor további nehézséget okozhat, hogy a kérelmező tanuló más idegen nyelvet tanult, vagy az egyes műveltségi területeket más évfolyamokon, más modulokban, ill. más színvonalon tanulta, mint iskolánkban lehetséges. Ilyenkor a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, melyre az iskola igazgatója haladékokat adhat.

10.3. Tanulócsoportok közötti átmeneti lehetőségek

Az iskolán belüli tanulócsoportok közötti átmeneti lehetőséget szülői, ill. tanulói kérelem alapján vizsgálja meg az igazgató. Kellő indokolás esetén az átmenet félévkor vagy a tanév kezdetén lehetséges, ha szükséges, különbözeti vizsga letételével. Különbözeti vizsgát abból a tantárgyból kell tennie a tanulónak, melyből emelt szintű oktatás folyik a választott tanulócsoportban. A különbözeti vizsga letételére rendelkezésre álló időt az igazgatóhelyettes az érintett szaktanárokkal egyeztetve határozza meg.

10.4. Az iskolán belüli magasabb évfolyamra lépés

Az iskolán belül magasabb évfolyamra csak az léphet, aki teljesítette az előző évfolyam tanulmányi kötelezettségeit, és így a következő évfolyamra előírt belépő tevékenységformák elsajátításához szükséges alapokkal rendelkezik. Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot

kapott, javítóvizsgát tehet. Ha az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a hármat, a tanuló tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. Ha a tanuló nem kötelező tanórai foglalkozásra jelentkezett, és oda felvették, a félév végéig a tanórai foglalkozást a mulasztás, az értékelés és minősítés, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. Nem kötelező tanórai foglalkozást csak a félév végén lehet leadni, ill. felvenni két hetes határidővel az iskola igazgatójához benyújtott kérelemmel.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, vagy ha átvételekor az igazgató előírta.

Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távolmaradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

11. DIGITÁLIS OKTATÁS

Meghatározásra került a köznevelési törvényben a tantermen kívüli, digitális munkarend. Ebben a munkarendben a nevelés-oktatás, a tanulási folyamat ellenőrzése és támogatása a pedagógusok és a tanulók online vagy más, személyes találkozást nem igénylő kapcsolatában – elsősorban digitális eszközök alkalmazásával – történik, amint azt a 2011. CXCV. törvény 27 § (1) kimondja. „nappali rendszerű iskolai oktatás e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben az évfolyamra, az időtartamra, a tanulói hozzáférésre és a tanulók felügyeletének megszervezésére vonatkozó részletszabályok meghatározásával, tantermen kívüli, digitális munkarendben is megszervezhető.

A digitális oktatás alapvetően a 21. századi kihívásokra reagáló, a tanulók aktív bevonására, egyéni és csoportos készségeik fejlesztésére fókuszáló módszertani megközelítés, amelyben kiemelt hangsúlyt kap az ismeretek, készségek és attitűdök egyensúlya, a törvényszerűségek, mintázatok felismerése, a szabályalkotás, a források megtalálásának és mérlegelő értelmezésének képessége, az együttműködési képesség és a kreativitás fejlesztése.

A digitális munkarend esetén a tanulói hiányzások kezelése a Járványügyi készenlét idején alkalmazandó eljárásrendet tartalmazó Intézkedési terv, valamint az abban megjelölt EMMI 20/2012 (VIII.31.) rendeletben foglaltaknak megfelelően történik.

A digitális oktatás során igénybe vett digitális platformok a jelenléti oktatás során is használhatók. A közösen meghatározott (pl. Google Classroom) digitális platform használata a tanuló számára kötelezővé tehető.

III. HELYI TANTERV

1. BEVEZETÉS

Helyi tantervünk elkészítése során az alábbi jogszabályokat vettük figyelembe:

- A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban Nkt.)
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet (a továbbiakban NAT)
- A Nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban R.)
- Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet
- **5/2020 (I.31.) Kormányrendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról**
- **2020-as NAT-hoz illeszkedő, az Oktatási Hivatal oldalán található tartalmi szabályozók:**
- **Kerettantervek a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára**
- **Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz**
- **A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei és irányelvei**

Gimnáziumi tagozataink:

- német nyelvi emelt szintű (fél osztályban)
- német nemzetiségi (fél osztályban) felmenő rendszerben
- emelt szintű természettudományi (fél osztályban)
- nyelvi előkészítő évfolyammal indított emelt szintű két tanítási nyelvű

2. A GIMNÁZIUM ÁLTAL VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE

A Nemzeti Alaptanterv és a Kerettantervek alapján készült helyi tanterv azon alapidokumentum, amelyek a szakmai keretét adja az intézmény szakmai pedagógiai munkájának. A kimenet szabályozóként megjelenő kétszintű érettségi vizsga a legfontosabb kihívás. A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó, és szabadon választható tanítási óra. A helyi tanterv határozza meg, melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken adott évfolyam adott osztályának valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi **tantervek** alapján folyik az oktatás:

Felmenő rendszerben:

- 5/2020 (I.31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- **2020-as NAT-hoz illeszkedő, az Oktatási Hivatal oldalán található tartalmi szabályozók:**
- **Kerettantervek a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára**
- **Irányelv és kerettantervek a két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz**
- **Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez: *Nyelvi előkészítő évfolyamok kerettantervei***

- Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez: *Magyar mint idegen nyelv, gimnázium 9-12.*
- Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz

Összegezve: A fenti jogszabályok alapján helyi tantervet készítettünk az emelt szintű német nyelvi, az emelt szintű természettudományi, a magyar-angol két tanítási nyelvű illetve a nyelvi előkészítő évfolyammal induló német nemzetiségi nyelvoktató és a nyelvi előkészítő évfolyammal induló természettudományi tagozatunkra, melyeket terjedelmi okokból külön dokumentumokban helyeztünk, helyezünk el.

Ezek a tantervek a 2020/2021-es tanévtől, illetve a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben léptek életbe.

Az érettségi felkészítők tananyagát a szaktanár által a tanév elején elkészített tanmenet tartalmazza, amelyet a munkaközösség-vezető láttamozása után az igazgatóhelyettes hagy jóvá.

A tantervek készítésénél elvégeztük a kötelezően előírt változtatásokat.

A kerettanterv összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési tartalmakat a hozzárendelt óraszámokkal, amelyeknek csak a 90%-ára ad kötelező tartalmat, míg a fennmaradó 10% szabad felhasználást biztosít a tervezés során. A szabadon felhasználható 10%-ra tervezett tartalmak beépítésre kerültek a tantárgyak helyi tantervébe, ezek az órák lehetnek ismétlő-rendszerező, összefoglaló, számonkérő vagy többlet tananyagot tartalmazó tanórák.

3. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS AZOK ÓRASZÁMAI, AZ ELŐÍRT TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK

3.1. Óratervek

Tagozataink óratervi keretének kialakításakor alapul vettük az 5/2020 (I.31.) „Kormányrendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról” rendeletet.

A gimnázium tagozatos, emelt szintű / emelt óraszámú csoportjaiba felvett tanulók számára az emelt szintű követelmények teljesítéséhez szükséges többletórát táblázataink tartalmazzák.

A tanulók évfolyamonkénti heti maximális óraszámának meghatározásakor valamennyi tagozatunk esetében éltünk a NAT 8.§-ban biztosított lehetőséggel: *A tanulóknak ettől magasabb óraszámra csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzetiségi nevelésben - oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez.*

Óratervek a 2020-as NAT alapján (felmenő rendszerben bevezetésre került 2020/2021-től)

- négyosztályos gimnázium: emelt szintű német nyelvi (kifutó rendszerben, csak 11-12. évf.)
- négyosztályos gimnázium: emelt szintű természettudományi (kifutó rendszerben, csak 11-12. évf.)
- ötosztályos, nyelvi előkészítő évfolyammal indított két tanítási nyelvű osztály

**Az emelt szintű német nyelvi tagozat tantárgyi rendszere
és heti óraszám a 2020/2021-es tanévtől (kifutó rendszerben, csak 11. és 12. évf.)**

Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom	2	3	3	4
Magyar nyelv	1	1	1	1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
1. idegen nyelv (német)	6	6	6	6
2. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Digitális kultúra	2	1	2	-
Fizika	2	3	2	-
Biológia	3	2	-	-
Kémia	1	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-
Ének-zene	1	1	1	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	1
Fakultáció	-	-	4	4
Tanuló heti óraszám	35	35	35	33

Természettudomány (= fizika a 11. évfolyamon): NAT 2020:

„A gimnáziumokban a 9–12. évfolyamokon a természettudományos oktatás diszciplináris bon-
tásban valósul meg. A természettudományos ismeretek és kiemelten a matematikai, természet-
tudományos, mérnöki-műszaki és informatikai (a továbbiakban: MTMI) készségek fejlesztése
érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óra-
számban vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló,
komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell
felvennie, **illetve a fenti elvek mentén oktatott természettudomány integrált, fizika, kémia,
biológia, földrajz moduljai közül az egyiket heti két óra időkeretben.**”

Óraszámok: NAT 2020

„ (2) A Rendelet 8.§ a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű
iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése
szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló
kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatá-
rozott időkerethez képest legfeljebb kétfoldos tanítási órával emelkedhet”

**Az emelt szintű természettudományi tagozat tantárgyi rendszere
és heti óraszám a 2020/2021-es tanévtől (kifutó rendszerben, csak 11. és 12. évf.)**

Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom	2	3	3	4
Magyar nyelv	1	1	1	1
Történelem	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
1. idegen nyelv	4	4	4	4
2. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	4
Digitális kultúra	2	2	2	-
Fizika	2	3	2	1
Biológia	3	2	1	2
Kémia	2	2	1	1
Földrajz	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	1	
Rajz és vizuális kultúra	1	1	-	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	1
Fakultáció	-	-	4	4
Tanuló heti óraszám	34	35	35	35

Óraszámok: NAT 2020

„ (2) A Rendelet 8.§ a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet”

Az emelt szintű természettudományi tagozatra járó tanulóknak a biológia, illetve fizika tárgyakból kötelező az érettségi felkészítő választása, és az utolsó két évfolyamon történő tanulása azért, hogy a NAT 7.§ (4) bekezdésében az emelt szintű oktatásra vonatkozó feltételek teljesüljenek.

**A nyelvi előkészítő két tannyelvű tagozat tantárgyi rendszere
és heti óraszám a 2020/2021-es tanévtől**

Tantárgy/évfolyam	9. KNY	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom	1	2	3	3	4
Magyar nyelv	2	1	1	1	1
Történelem*	-	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1
1. idegen nyelv*	18	5	5	6	5
Célnyelvi civilizáció*	-	1	1	2	2
Magyar mint idegen nyelv**	4	4	4	4	4
2. idegen nyelv	-	3	3	3	3
Matematika	2	3			
Matematika angolul			3	3	4
Digitális kultúra	3	2	1	2	-
Fizika	-	2	3	2	-
Biológia	-	3	2	-	-
Kémia	-	1	2	-	-
Földrajz*	-	2	1	-	-
Ének-zene	-	1	1	1	-
Rajz és vizuális kultúra	-	1	1	-	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	-	1
Fakultáció	-	-	-	4	4
Tanuló heti óraszám	32	35	35	37	34

* célnyelven csoportbontásban tanított közismereti tárgy

** csak a külföldi tanulók számára - a magyar mint idegen nyelvórák nem számolandók bele a heti óraszámába, hiszen azt csak a nem magyar anyanyelvű diákok tanulják a magyar nyelv és irodalom helyett.

Természettudomány (fizika a 11. évfolyamon): NAT 2020:

„A gimnáziumokban a 9–12. évfolyamokon a természettudományos oktatás diszciplináris bontásban valósul meg. A természettudományos ismeretek és kiemelten a matematikai, természettudományos, mérnöki-műszaki és informatikai (a továbbiakban: MTMI) készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultációs természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvennie, illetve a fenti elvek mentén oktatott természettudomány integrált, fizika, kémia, biológia, földrajz moduljai közül az egyiket heti két óra időkeretben.”

Óraszámok: NAT 2020

„ (2) A Rendelet 8.§ a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7.§ (6) bekezdése

szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet”

3.1.1. Óratervek 2022/2023-tól (felmenő rendszerben bevezetésre került)

- nyelvi előkészítő évfolyammal induló német nemzetiségi nyelvoktató
- nyelvi előkészítő évfolyammal induló emelt szintű természettudományi

Német nemzetiségi nyelvoktató tagozat tantárgyi rendszere és heti óraszám a 2022/2023-as tanévtől

Tantárgy/évfolyam	9.NY	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom	1	2	3	3	4
Magyar nyelv	2	1	1	1	1
Történelem	-	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1
Német nyelv és irodalom	12	5	5	5	5
Német népismeret	-	1	1	1	1
2. idegen nyelv (angol)	6	3	3	3	3
Matematika	2	3	3	3	4
Digitális kultúra	3	2	1	2	-
Fizika	-	2	3	2	-
Biológia	-	3	2	-	-
Kémia	-	1	2	-	-
Földrajz	-	2	1	-	-
Ének-zene	-	1	1	1	-
Vizuális kultúra	-	1	1	-	-
Testnevelés és sport*	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	-	1
Fakultáció	32	-	-	4	4
Tanuló heti óraszám		35	35	35	33

A német nemzetiségi nyelv és német népismeret óraszámja jogszabály által előírt. Az órakeretet a NAT azon előírása biztosítja, amely évfolyamonként szabályozza a maximális óraszám túllépésének mértékét:

„ (2) A Rendelet 8.§ a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki 5) A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1–8. évfolyamon legfeljebb három tanítási órával, a 9–12. évfolyamon legfeljebb négy tanítási órával emelkedhet.

***A német nemzetiségi tánc oktatása a mindennapos testnevelés keretén belül, a heti 5 testnevelés óra egyikén kerül oktatásra.**

Az emelt szintű természettudományi tagozat tantárgyi rendszere és heti óraszámja a 2022/2023-as tanévtől

Tantárgy/évfolyam	9. NY	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom	1	2	3	3	4
Magyar nyelv	2	1	1	1	1
Történelem	-	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1
1. idegen nyelv (angol)	12	4	4	4	4
2. idegen nyelv (német)	6	3	3	3	3
Matematika	2	3	3	3	4
Digitális kultúra	3	2	2	2	-
Fizika	-	2	3	2	1
Biológia	-	3	2	1	2
Kémia	-	2	2	1	1
Földrajz	-	2	2	-	-
Ének-zene	-	1	1	1	
Rajz és vizuális kultúra	-	1	1	-	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	-	1
Fakultáció	-	-	-	4	4
Tanuló heti óraszámja	32	34	35	35	35

Óraszámok: NAT 2020

„ (2) A Rendelet 8.§ a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétféle tanítási órával emelkedhet”

Az emelt szintű természettudományi tagozatra járó tanulóknak a biológia, illetve fizika tárgyakból kötelező az érettségi felkészítő választása, és az utolsó két évfolyamon történő tanulása azért, hogy a NAT 7.§ (4) bekezdésében az emelt szintű oktatásra vonatkozó feltételek teljesüljenek.

3.2. Kerettantervi óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése

Az iskolánk mindhárom tagozatának tantárgyi követelményei csak abban az esetben teljesíthetők, ha a hozzánk beiratkozó diákok vállalják, hogy a kerettantervben rögzített kötelező heti óraszámnál magasabb heti óraszámban sajátítják el a tananyagot. Erre a diákok és szüleik figyelmét felhívjuk.

A szabadon felhasználható órakeretet jellemzően tagozataink arculatának megfelelően használtuk fel, valamint utolsó évfolyamon mindhárom tagozatunkon eggyel emeltük a matematika és a magyar irodalom óraszámát, illetve természettudományi tagozaton 9-10. évfolyamon az első idegen nyelv óraszámát (kifutó rendszerben működő 4 évfolyamos term.tud.tagozat).

A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a jogszabályban egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb két tanítási órával emelkedhet. Ennek megfelelően az iskola tagozatira felvett tanulók számára az emelt szintű követelmények teljesítéséhez szükséges többletórát táblázatainkba beépítettük.

„A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1–8. évfolyamon legfeljebb három tanítási órával, a 9–12. évfolyamon legfeljebb négy tanítási órával emelkedhet.”

A kerettanterv feletti szabadon tervezhető órakeret az emelt szintű német nyelvi tagozaton				
Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom és dráma				1
Magyar nyelv				
Történelem				
Állampolgári ismeretek				
1. idegen nyelv (német)	3	3	2	2
2. idegen nyelv				
Matematika				1
Digitális kultúra				
Fizika				
Biológia				
Kémia				
Földrajz				
Ének-zene				
Rajz és vizuális kultúra				
Testnevelés és sport				
Közösségi nevelés				
Mozgókép és médiaismeret				

**A kerettanterv feletti szabadon tervezhető órakeret
az emelt szintű természettudományi tagozaton (négy,-és ötévfolyamoson)**

Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom és dráma				1
Magyar nyelv				
Történelem				
Állampolgári ismeretek				
1. idegen nyelv	1	1		
2. idegen nyelv				
Matematika				1
Digitális kultúra		1		
Fizika				1
Biológia			1	2
Kémia	1		1	1
Földrajz		1		
Ének-zene				
Rajz és vizuális kultúra				
Testnevelés és sport				
Közösségi nevelés				
Mozgókép és médiaismeret				

**A kerettanterv feletti szabadon tervezhető órakeret
a két tanítási nyelvű tagozaton**

Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom és dráma				1
Magyar nyelv				
Történelem				
Állampolgári ismeretek				
1. idegen nyelv angol			1	
2. idegen nyelv				
Magyar mint idegen nyelv*	1	1	1	1
Matematika (angolul)				1
Digitális kultúra				
Fizika				
Biológia				
Kémia				
Földrajz				
Ének-zene				
Rajz és vizuális kultúra				
Testnevelés és sport				
Közösségi nevelés				
Mozgókép és médiaismeret				

**Magyar mint idegen nyelv- csak nem magyar anyanyelvű tanulónak*

**A kerettanterv feletti szabadon tervezhető órakeret
a német nemzetiségi nyelvoktató tagozaton**

Tantárgy/évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar irodalom és dráma				1
Magyar nyelv				
Történelem				
Állampolgári ismeretek				
Német nyelv és irodalom	2	2	1	1
Népismeret	1	1	1	1
2. idegen nyelv				
Matematika				1
Digitális kultúra				
Fizika				
Biológia				
Kémia				
Földrajz				
Ének-zene				
Rajz és vizuális kultúra				
Testnevelés és sport				
Közösségi nevelés				
Mozgókép és médiaismeret				

4. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Pedagógiai munkánk során csak olyan *taneszközöket* (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag felhasználásához, melyet a miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók; vagyis a taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelíteni.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyakhoz szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján, ezekről az iskola a szülőket szülői értekezleten tájékoztatja.

A munkaközösségek illetve szakok képviselői évente, tankönyvrendelés előtt egyeztetnek egymással és tankönyvfelelőssel valamint a tankönyvügyeket intéző vezetővel.

Taneszközök használata

Fontos, hogy valamennyi neveléssel-oktatással foglalkozó személy elsajátítsa az alapvető oktatási eszközök kezelését. Tudjon minden nevelő egyszerű audiovizuális ismerethordozókat, képet, hanganyagot, transzparenszeket, készíteni, tudják az említett eszközöket és anyagokat eredményesen alkalmazni a nevelési-oktatási folyamatban.

Fontos, hogy a nevelők digitális kompetenciája megfelelő legyen, ezirányú ismereteiket frissen tartsák és bővítsék. Ismerjék a digitális oktatás során igénybe vehető platformokat, alkalmazásokat.

Minden típusú taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk. Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul

Az iskolai tankönyvellátás

A 2019-ben módosított nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény a következőket mondja ki az iskolai tankönyvellátásról (**2019. évi LXX. törvény a közneveléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről**)

A Kormány 1092/2019 (III.8.) határozata alapján bővül az ingyenes tankönyvellátásban részesülők köre. A 2020/2021-es tanévtől az alanyi jogon állami támogatásban, így ingyenes tankönyvellátásban részesülők köre kiterjed *minden nappali rendszerű alap- és középfokú iskolai oktatásban részt vevő tanulóra.*

A tankönyvtámogatás biztosítása:

- állami tankönyvellátás biztosításával,
- tartós tankönyvkölcsönzéssel az iskolai könyvtárból

A tankönyveket az iskola rendeli meg a diákok részére.

A diákok ingyenes tankönyvellátását könyvtári tartós (használt vagy új) tankönyvek kölcsönzésével tudjuk biztosítani. A tankönyvek az iskola tulajdonát képezik. A könyvtári pecséttel és leltári számmal ellátott tankönyvekbe beleírni nem szabad, szövegkiemelőt sem lehet használni.

A tankönyvkölcsönzés útján kiadott tankönyv, szótár, szöveggyűjtemény, atlasz addig maradhat a normatív kedvezményre jogosult tanuló birtokában, ameddig az adott tantárgyból a helyi tanterv alapján a felkészítés folyik, illetve az adott tantárgyból vizsgát lehet vagy kell tenni. A tanuló, illetve a kiskorú tanuló szülője köteles a tankönyv, szótár, szöveggyűjtemény, atlasz elvesztéséből, megrongálásából származó kárt az iskolának megtéríteni. Nem kell megtéríteni a rendeltetésszerű használatból származó értékcsökkenést.

Az iskolai tankönyvrendelést az iskola igazgatója készíti el, a szakmai munkaközösség véleményének beszerzését követően a Nkt. 89. § (3)-(5) bekezdésének figyelembe vételével.

Az Nkt.51/A **A tankönyvellátás** című része alapján:

93/A. § (2) A tankönyvellátás állami feladat. A tankönyvellátás rendszerének működtetéséért az oktatásért felelős miniszterfelelős.

(3) c) az iskolai tankönyvrendelés lebonyolításával kapcsolatos feladatokat a Kormány rendeletében kijelölt, az állam százszázalékos tulajdonában álló, nonprofit gazdasági társaság (a továbbiakban: könyvtárellátó) közreműködésével látja el.

93/B. § (1) A könyv, a szótár, a szöveggyűjtemény, az atlasz, a kislexikon, a munkatankönyv, a munkafüzet, a feladatgyűjtemény, a digitális tananyag és a nevelési-oktatási program részét alkotó információhordozó, feladathordozó - az e törvényben és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott eljárásban - tankönyvvé nyilvánítható.

93/C. § (1) A tankönyvjegyzéket a hivatal vezeti.

93/E. § (1) Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

(2) A tankönyvek országos megrendelését, beszerzését és az iskolák számára történő eljuttatásának megszervezését, a tankönyvek vételárának beszedését az állam a könyvtárellátó útján látja el.

Az iskola a tankönyveket - jogszabályban meghatározottak szerint, elektronikus formában - a könyvtárellátó felületén keresztül rendeli meg. A könyvtárellátó számára az iskola a tankönyvrendeléssel kapcsolatos, alábbi személyes adatokat adja át:

- a) a tanuló neve,
- b) a tanuló oktatási azonosító száma,
- c) a tanuló törvényes képviselőjének neve,

- d) a törvényes képviselő vagy a nagykorú tanuló lakcíme,
 - e) a tanuló iskolájának neve, OM azonosítója,
 - f) a tanuló évfolyamának, osztályának megjelölése,
 - g) a tanuló részére az iskolai tankönyvellátás keretében megrendelt, megvásárolt tankönyvek címe
- (6) Az iskola átadja a könyvtárellátónak a tankönyvek tanulóra, évfolyamra, tantárgyra lebontott címlistáját.

A tankönyv kiválasztásának szempontjai:

A tankönyv és a taneszköz feleljen meg

1. A tanulócsoport szempontjából:
 - a korosztálynak és az iskolatípusnak
 - a tanulás céljának
 - a tanulás szintjének és intenzitásának
 - a tanulócsoport összetételének
2. A tanítás-tanulás feltételrendszere szempontjából:
 - a tantervi elvárásoknak
 - a vizsgakövetelményeknek
3. Szaktárgyi szempontból:
 - a tantárgyi tartalmaknak
 - a készségek fejlesztési követelményeinek
4. Módszertani szempontból:
 - a módszertani koncepciónak
 - a tanítási stratégiáknak
 - a tanulási stratégiáknak
 - a differenciálásnak

Legyen jó felépítésű, belső struktúrájában és méretét tekintve könnyen használható és lehetőleg olcsó.

4.1. Könyvtár-pedagógiai program

Az iskolai könyvtár könyvtár-pedagógiai programja szerves része az iskola pedagógiai programjának.

A Pedagógiai program a következőképpen fogalmazza meg az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait:

„Iskolánk a magyar gimnáziumok hagyományának megfelelően alapvetőnek tartja az általános műveltség megalapozását, illetve tanulóinknak az érettségi vizsgára, a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére történő felkészítését. Olyan általános műveltség elsajátíttatása a célunk, amely – a NAT és az érettségi követelményeit és a kerettantervek ajánlásait figyelembe véve – jól hasznosítható akkor is, ha munkába állás előtt áll a tanuló, és akkor is, ha felsőfokú tanintézetekbe való bejutás a célja. Célunk általános képzést nyújtani úgy, hogy ne kényszerítsük korai specializálódásra a diákjainkat, de tegyük lehetővé számukra (érdeklődésüknek, hajlamuknak megfelelően) egy-egy műveltségi terület elmélyültebb tanulását. Főleg olyan területeket (idegen nyelvek és számítástechnika ismerete), amelyek eszközként felhasználhatók és szükségesek a korszerű műveltség, a konvertálható, piacképes tudás, az élethosszig tartó tanulás képességének megszerzéséhez.”

/ Pedagógiai program 2020. 16. p./

Az iskola kiemelt fejlesztési feladatai az alábbi kulcskompetenciákra épülnek:

- az énkép és az önismeret fejlesztése
- a hon- és népismeret fejlesztése
- az európai azonosságtudat és az egyetemes kultúra megismerésének fejlesztése
- az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztése
- a gazdasági nevelés fejlesztése
- a környezettudatosságra nevelés fejlesztése
- a tanulás tanítása
- a testi és lelki egészségre nevelés
- felkészítés a felnőttlét szerepeire

Az iskolai könyvtárról „a tanulás tanítása” mint kulcskompetencia címszó alatt ez áll a Pedagógiai programban:

„A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. Az önállóismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzésttechnikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. A könyvtár-pedagógiai célok, feladatok az iskola nevelési-oktatási céljaihoz igazodnak.

A könyvtárhasználat tanításának főbb céljai:

- ismerje a könyvtár fogalmát, típusait: hagyományos és elektronikus könyvtárakat
- ismerje a könyvtári információkeresés módját, a keresés eszközeit
- tudjon keresni online katalógusokban és számítógépes adatbázisokban
- igazodjon el a könyvtárban, ismerje a raktári rendet
- ismerje és tudja használni a könyvtári szolgáltatásokat
- ismerje és tudja használni a főbb dokumentumtípusokat
- ismerje az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás, jegyzetelés technikáját, a forrásmegjelölés, idézés etikai szabályait

A könyvtárostánár a tanórai foglalkozásokon és a tanórán kívüli csoportos és egyéni foglalkozások kereteiben segíti a tanulók könyvtárhasználati ismereteinek fejlesztését, a korszerű információkhoz való hozzájutását.

Könyvtár-pedagógiai tevékenységek:

1. könyvtárbemutató foglalkozások

A tanév elején kerül sor könyvtárbemutató foglalkozások megtartására a belépő 9. évfolyamosok számára. Az osztályonkénti egy-egy óra csoportbontás nélkül zajlik általában az osztályfőnöki óra keretében. Ezen az órán ismerik meg a tanulók az iskolai könyvtárat, a könyvtár használatának szabályait, a könyvtári szolgáltatásokat, a könyvek elhelyezésnek módját. Az óra az osztályfőnök jelenlétében zajlik.

2. könyv-és könyvtárhasználat tanítása

A könyv-és könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása tantárgyközi feladat, a megszerzett ismereteknek be kell épülniük a tantárgyak tevékenységi körébe. A könyvtárhasználat tanítása

–tanulása kétféle módon történik: könyvtárhasználati órán, ill. könyvtárra épülő szaktárgyi órákon.

A belépő 9. évfolyamosoknak az digitális kultúra tantárgy órakeretén belül történik a könyvtárhasználati ismeretek oktatása. Az órák időpontja változó, igazodik az informatika tanár igényeihez. Az órák tömbösítve áll a könyvtárostanár rendelkezésére. Az órák megtartása csoportbontásban történik.

A tanórák anyaga:

Könyvtárhasználat	Könyvtárismeret: raktári rend, állományrészek, könyvtártípusok, könyvtári rendszer. Dokumentumtípusok: nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok. Tájékoztató eszközök: kézikönyvtár, információkereső nyelvek, katalógusok, számítógépes adatbázisok. Bibliográfia: A forrásmegjelölés etikai szabályai
-------------------	---

Elvárt követelmény, hogy a diákok eligazodjanak a szabadpolcos rendszerben, megtalálják a keresett dokumentumot, ismerjék és tudják használni a különböző dokumentumtípusokat, feladataik megoldásához gyakorlottan használják a kézikönyveket, tudjanak keresni a könyvtárak elektronikus katalógusaiban, és tudjanak készíteni bibliográfiát könyvtári adatbázisokból való gyűjtéssel.

Számonkérés módja: témazáró feladatlap íratása a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazásával, ill. bibliográfia készítése a megadott témához elektronikus katalógus használatával.

3. könyvtárra épülő szaktárgyi órák

A szaktanárok igényei szerint a könyvtár lehet a színtere olyan szakóráknak, melyeknek a témája igényli a könyvtári környezetet. Ezen órák gyakori témája az anyaggyűjtés technikájának elsajátíttatása, gyakoroltatása mindenféle dokumentumtípusból. Másik téma lehet a tantárgyhoz kapcsolódó kézikönyvek, összefoglaló művek, tanulmánykötetek megismertetése a tanulókkal.

A szaktárgyi órák megtartásának fő problémája a férőhely hiánya. A 24 férőhellyel rendelkező olvasóteremben nem oldható meg kényelmesen egy nagyobb létszámú osztály elhelyezése. Igazából a csoportbontásban tartott óráknak tud helyet biztosítani a könyvtár.

4. digitális kultúra érettségi

A tanulók felkészítése az érettségi vizsgára, valamint a vizsga sikeres lebonyolítása az informatika szakos szaktanárok és a könyvtárostanár szoros együttműködését igényli. A szóbeli érettségi vizsga előtt a tanulókkal egyeztetett időpontban kerül sor egy-egy órában a felkészítő óra megtartására a könyvtárban. Az alkalmak száma a vizsgára jelentkező tanulók létszámától függ.

A középszintű érettségi témakörei:

9. Könyvtárhasználat

9.1. Könyvtárak 9.1.1. A könyvtár fogalma, típusai 9.1.2. Eligazodás a könyvtárban: olvasóterem, szabadpolcos rendszer, multimédia övezet 9.1.3. A helyben használható és a kölcsönözhető könyvtári állomány 9.1.4. A könyvtári szolgáltatások	Ismerje a könyvtár fogalmát, típusait: hagyományos és elektronikus könyvtárak. Tudja kiválasztani a dokumentumokat és használni az eszközöket. Ismerje és tudja használni a gyakoribb könyvtári szolgáltatásokat.
9.2. Dokumentumok 9.2.1. Nyomtatott dokumentumok 9.2.2. Nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók (kazetta, diakép, film, CD, mágneslemez, DVD)	Tudja használni a kézikönyveket és a közhasznú információs forrásokat. Tudja használni a gyakoribb nem nyomtatott dokumentumokat.
9.3. Tájékoztató eszközök 9.3.1. Katalógusok 9.3.2. Adatbázisok 9.3.3. KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓS FORRÁSOK (PL. TELEFONKÖNYV, MENETREND, TÉRKÉP)	Tudjon keresni a betűrendes leíró katalógusban. Tudjon adatokat gyűjteni számítógépes adatbázisból. Tudjon információt keresni az Interneten, ismert kereső-programokat használni.

Az érettségi vizsgán az informatika tanár a kérdezőtanár, ő értékeli a feleletet a könyvtárostánártól kapott tételsor és útmutatás alapján.

5. tehetséggondozás, személyiségfejlesztés, felzárkóztatás, esélyegyenlőség biztosítása

A tehetséggondozás leginkább a különböző versenyekre való felkészítéssel valósul meg. Ezek közül a könyvtárostánár számára a Bod Péter könyvtárhasználati verseny a legfontosabb. A felkészítés során tanórán kívül dolgozhatunk a diákokkal a könyvtári órák tematikája szerint. A foglalkozás tartalmazza valamennyi tudáselem alkalmazását és elsajátíttatását:

- információk keresése, kiválasztása (online forrásokból is), feldolgozása
- szövegértés, szövegalkotás
- jegyzetelés, vázlatkészítés
- hivatkozások, bibliográfia készítése

A verseny egyéni, és a 9-10. évfolyamból jelentkezhetnek rá a tehetséges tanulók. A versenyen több versenyző indítására is van lehetőség, feltéve, ha van elég érdeklődő. A felkészítés novembertől januárig tart. A verseny megyei fordulójára január végén kerül sor. Továbbjutás esetén a felkészítés folytatódik a márciusi írásbeli elődöntő időpontjáig.

Könyvtári háttérrel készülnek még az OKTV-re elküldött dolgozatok, a tanórákra készülő kiselőadások anyagai, a beadandó dolgozatok, ill. a meghirdetett pályázatokra írt pályamunkák.

A könyvtár kitűnő helyszíne a személyiségfejlesztésnek, a felzárkóztatásnak, ill. az esélyegyenlőség megteremtésének is. Az iskola egyik fontos feladata, hogy megteremtse és fenntartsa a tanulók művelődéshez való jogának érvényesítéséhez szükséges eszközöket és forrásokat. E jog gyakorlásához szükséges információkhoz leginkább az iskolai könyvtárból tud hozzájutni a tanuló, akinek joga a könyvtári szolgáltatások ingyenes igénybevétele. A könyvtár állománya segítségével a tanulók saját képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő forrásokkal dolgozhatnak. Ezen keresztül sokféle lehetőség nyílik a pedagógusok számára az SNI-s és a tehetséges tanulókkal való órai és tanórán kívüli munkára. A könyvtár, mint tanterem,

ill. tanórán kívüli környezet másságával, szokatlanságával felkeltheti a tanulók érdeklődését, motiváló erővé válhat, és ezzel nagyban segíti a pedagógus munkáját.

6. kapcsolattartás a szaktanárokkal ill. a könyvtáros kollégákkal

A könyvtár megfelelő működésének elengedhetetlen feltétel a jó kapcsolat kialakítása a tanár kollégákkal. A könyvtárhasználati ismeretek tanításában az alapozás a könyvtárostanárr feladata, de a tudás készséggé fejlesztése már a szaktanárok közös feladata és felelőssége. A könyvtárhasználati ismereteknek be kell épülniük minden tantárgy tevékenységi körébe.

A könyvtáros kollégákkal való kapcsolattartás az iskolai könyvtárosok városi munkaközösségének találkozóin valósul meg. Évente két alkalommal, az első és a második félében történik ilyen találkozó. A köztes időben a folyamatos kapcsolat telefonon és e-mailen működik. E foglalkozások fő témái: az iskolai könyvtárosok feladatai, könyvtárverseny, törvényi változások, aktuális hírek stb.

5. A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

A gimnázium 9-12. évfolyamának helyi feladatai

A gimnázium 9-12. évfolyamán folytatott nevelés-oktatás feladata az iskolai alapműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg.

A 9-12. évfolyamhoz kapcsolódó feladatok:

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköz-tárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

5.1. Erkölcsei nevelés

Az erkölcsi nevelés alapja a példaadás. Az iskolánk pedagógusainak egyéni és tantestületi magatartása megmutatja azt a közösségi értékrendet, amire a diákjainkat nevelni akarjuk. Célunk, hogy tanítványaink olyan emberré váljanak, akik cselekedeteikért és azok következményeiért vállalják a felelősséget. Fontos feladatunk, hogy tanítványainkat képessé tegyük az önálló gondolkodásra, a felelős életvitelre.

Az iskolai nevelő munkánk során tanítványainkban ki kell fejleszteni azokat az erényeket, lelki képességeket, amelyek az ember személyiségéhez hozzátartoznak. Őszinteségre, türelemre, nyitottságra, következetességre, józanságra neveljük diákjainkat. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Feladatunk az is, hogy küzdjünk a felületesség, a közömbösség ellen. Szeretnénk, ha oktató nevelő munkánk eredményeként iskolánk tanulói elfogadnának és betartanának olyan közösségi erényeket, mint a tisztelet, az udvariasság, az együttérzés, az előítélet-mentesség.

5.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A nemzeti érzést, a magyar identitást, a hazaszeretetet csak indirekt módon fejleszthetjük a tanulóink személyiségében. Ennek egyik legfontosabb eszköze a magyar történelem, a magyar irodalom, az anyanyelv, a magyar kultúrtörténet tanítása. Alapvető cél a Kárpát-medencei magyarság által létrehozott nyelvi, irodalmi kultúra legki-emelkedőbb alkotásainak megismertetésével olyan műveltségsztenderd kialakítása a tanulóknál, amely biztosítja a nemzeti kultúra generációkon átívelő megmaradását és fejlődését. Iskolánkban a történelem oktatásában kiemelt szerepet kap nemzetünk történelme.

A földrajz órákon diákjaink megismerik hazánk tájait, természeti kincseit, állat és növényvilágát, gazdaságföldrajzát.

A hazaszeretethez hozzátartozik a múlt megbecsülése. Célunk, hogy tanítványaink ismerjék és értsék a magyar költők és írók műveit, szívesen énekeljék a magyar népdalokat.

A tanulók tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.

Diákjaink tanulmányik során megismerkednek a lakóhelyük és annak környékének népi hagyományaival valamint az ünnepekhez köthető magyar hagyományokkal.

A városi rendezvényeken pedig találkozhatnak a Pápa környékén élő nemzetiségek kultúrájával is.

Minden évben a 10. évfolyamosok által készített műsorokkal, ünnepélyes keretek között megemlékezünk nemzeti emléknapjainkról.

A matematika, fizika, kémia technika órán megismert magyar tudósok, feltalálók életének bemutatása nemcsak szélesíti a tanulók ismereteit, hanem büszkévé is teszi őket magyarságukra. Amikor tanítványaink a sportrendezvényeken lelkesen szurkolnak a magyar sportolóknak, akkor azt is érzik mit jelent magyarnak lenni.

Iskolánkban külföldi diákok is tanulnak, így tanítványaink egyre nyitottabbak más népek kultúrája iránt.

Magyarország és a határon túli magyar lakta területek szépsége szintén elmélyíti, tudatossá teszi a hazaszeretetet. Tanítványaink minden év tavaszán, tanulmányi kiránduláson ismerkednek hazánk és a határon túli magyar lakta területek építészeti, művészeti emlékeivel, és találkoznak az ott élő emberekkel.

2013-ban pályázott iskolánk először a Határtalanul! program középiskolai diákutazási programjára. A projektek során tanulóink jobban megismerték a történelmi Magyarország területén lévő kultúrkincseinket, a határon túli magyarok sajátos helyzetét, életviszonyait. Reméljük, hogy tartós testvériskolai kapcsolatot tudunk kiépíteni, amely közös projekteket, diákjaink és a

határon túli diákok közötti barátságokat eredményeznek. A témanap megvalósításával egy teljesen új közösségalkító foglalkozástípust valósítunk meg évente. Célunk, hogy az elkövetkezendő években is folyamatosan pályázzunk a Határtalanul! programra.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

5.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Gimnáziumunkban az e témakörökhöz kapcsolható ismereteket elsősorban a történelem (és a 12. évfolyam történelem órakeretének részévé vált társadalomismeret), az irodalom, az etika, a földrajz és a honvédelmi neveléshez kötődően részben a testnevelés tantárgy keretében szerezhetik meg tanulóink.

A téma természetéből adódóan a különböző államformák, politikai rendszerek változásainak, fejlődésének folyamatát, működésük mechanizmusát a történelemórák során ismerik meg diákjaink. Az ókortól napjainkig részletes betekintést kapnak arra vonatkozóan, hogy az egyes történelmi korszakokban és a meghatározó szerepet játszó régiókban hogyan alakult az egyén és a közösség kapcsolata, milyen formában nyílt lehetőség az érdekérvényesítésre, milyen konfliktusok és kompromisszumok gátolták meg vagy segítették elő a társadalmi fejlődést. A számos történelmi terminus technikusban absztrahált fogalom konkrét tartalommal való összekapcsolását segíthetik elő az irodalmi alkotások elemzései, az etikaórákon vázolt erkölcsi célzatú analízisek, a földrajzórán megismert kortárs társadalmi-politikai intézmények.

A felsorolt tantárgyak óráin alkalom kínálkozik arra, hogy kibővítsék állampolgári ismereteiket, s hogy ezen ismereteik birtokában tisztában legyenek jogaikkal és a közösséghez való tartozással járó köteleességeikkel. A tudatos közéleti aktivitás, a cselekvő hazaszeretet kialakítása diákjaink oktatásának és nevelésének fontos részét képezi. A személyes emberi méltóság és az egyetemes emberi jogok tiszteletének elfogadására vitakultúrájuk, megértő gondolkodásuk fejlesztésével ösztönözzük őket.

Gimnáziumunk tehát mindent megtesz annak érdekében, hogy diákjaink felelősen gondolkodó, korszerű ismertekkel rendelkező magyar állampolgárokká és egyben európai polgárokká válhassanak.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

5.4. Önismeret, társas kultúra fejlesztése

Az önismeret fejlesztésének legfőbb színterei az osztályfőnöki órák, valamint a társadalomismeret és az etika tantárgy órái.

Intézményünkben azonban minden pedagógusnak kiemelt feladata, hogy segítse tanítványait, hogy megismerjék, melyek azok a tulajdonságaik, amelyek segíthetik őket abban, hogy céljaikat elérjék és sikeresek legyenek, és melyek azok, amelyek gátolják.

Az osztályfőnöki órák keretében szervezünk olyan programokat, amelyek segítenek felismerni a tanulónak a saját magáról kialakított kép és a mások által róla kialakított kép különbségeinek okait. Ezáltal javul a tanuló saját maga ismeretének és elemzésének képessége.

Szinte minden tantárgy oktatása során alkalmazzuk a csoportmunka módszerét. Ilyenkor a csapattagok a feladatok megoldása, kivitelezése során megismerik egymást hibáikkal, erényeikkel együtt. A résztvevők itt szembesülhetnek addig nem ismert hiányosságaikkal.

A csoportban történő együttműködés hatására javul a tanulók együttműködési készsége is.

A pedagógusok tanácsokkal látják el tanítványaikat, hogy milyen módon fejleszthetik bizonyos képességeiket.

Intézményünkben a nevelési folyamat során hangsúlyt helyezünk a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikáció és vitakultúra) fejlesztésére.

Tanítványainkat segítjük abban, hogy megtanulják, hogyan kell barátot szerezni, kapcsolatokat fenntartani.

A megfelelő társaskapcsolatok kialakításához szükséges a kommunikáció. Az eredményes kommunikáció elsajátításához megtanítjuk diákjainkat arra, hogy megfelelő módon tudják közölni gondolataikat és képesek legyenek a lehető legpontosabban megértetni másokkal a szándékaikat.

Fontos az is, hogy felismerjék a legalapvetőbb nonverbális jeleket, és gyakorolják kifejezni azokat (testtartás, gesztusok, mimika, szemkontaktus). Ennek gyakorlására az összes tanóra lehetőséget kínál.

Egy közösségben gyakran előfordulnak konfliktusok. Mivel a konstruktív konfliktuskezelés alapvető feltétele az empátia, ezért nagyon fontos, hogy megtanítsuk tanítványainkat arra, hogy bele tudják élni magukat a másik ember helyzetébe, lelkiállapotába.

5.5. A családi életre nevelés

Az iskolai nevelés nagyon fontos feladata a családi életre felkészítés. Oktató nevelő munkánk során fel kell hívni a tanulók figyelmét a családi hagyományok tiszteletére, a családi ünnepek megtartásának fontosságára. Arra, hogy igényeljék és tartsák meg a kapcsolatot, a szűkebb és tágabb családjuk tagjaival. Ki kell emelni, milyen jelentősége és értéke van a családban az egymás iránti megbecsülésnek, a családtagokhoz való alkalmazkodásnak, az idősebb családtagok iránti tiszteletnek. A családon belüli kapcsolatokat illetően lehet legjobban bemutatni az egymás segítségét, kölcsönös szeretetét és tiszteletét előtérbe helyező magatartás pozitív voltát.

A középiskolás korban már egyre inkább foglalkoztatja a gyermekeket a szexualitás, az iskolai neveléssel is segíteni kell őket annak felismerésében, hogy a nemiség a személyiségük része, ennek megélésében az önálló, szabad döntésüknek az egész életükre, a mostani családjukra és a majdani családalapításukra meghatározó kihatása van. Szükség van ebben a korban is a szexuális felvilágosításra, a családalapítás feltételeinek tisztázására, annak egyérelművé tételére, hogy a megfelelő társadalmi érettség is szükséges a biológiai alkalmasságon kívül a gyermekvállaláshoz.

Lehetővé kell tenni, hogy a gyermekek az iskolában, a saját családi tapasztalataikra is támaszkodva megismerjék a családi élet, a háztartás alapvető feladatait.

Mivel ma már sok olyan tanuló jár iskolába, akinek nem tekinthető ideálisnak a családi háttere, az ezzel járó hátrányokat az iskolában kell megpróbálni csökkenteni, kompenzálni. Azzal is hozzájárulunk az esélyegyenlőség megteremtéséhez, ha az érintett tanulók esetében a társas kapcsolatok, az érzelmi élet problémáinak kezelésében a képességeik fejlesztését lehetővé tesszük.

5.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttálló fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől. Erről a nevelési területről külön fejezetben (13.) írunk bővebben.

5.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célunk, hogy diákjaink felismerjék, ha szűkebb vagy tágabb környezetükben segítségre szoruló emberek vannak és késztetést érezzenek arra, hogy másokon segítsenek. A tanulók az önkéntes segítő munkájuk során megtapasztalhatják, hogy szükség van rájuk. Az önkéntes tevékenységük révén gyakorlatot szereznek, fejlődik az együttműködési készségük, kiszélesítik ismeret-ségi körüket. Az önkéntes munkalehetőség számukra az önkifejezésre és a kreativitásuk megmutatására, olyan impulzusokat kaphatnak, hogy később hivatásukul válasszák a segítő munkát. Az önkéntes munka lényege, hogy aki végzi, lelkesen, motiváltan tegye azt. Ezért intézményünkben minden érintett tanulónak biztosítani kívánjuk, hogy érdeklődésének, egyéniségének leginkább megfelelő önkéntes tevékenységet választhasson.

A karitatív önkéntes munka néhány lehetősége

- ünnepségek alkalmával fellépések, műsor biztosítása idősök otthonában
- idősöknek ház körüli munkák ellátásban segítségnyújtás
- internet-használat, számítógép-kezelés oktatása időskorúak számára
- gyengébb tanulók segítése, korrepetálása
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítése
- meseolvasás gyermekkorházban
- kutyamenhelyen végzett segítségnyújtás
- parkokban szemétszedés
- segítségnyújtás sportrendezvények lebonyolításában

Ahhoz, hogy a gyerekek tartalmas, jó munkát tudjanak végezni, szükség van a pedagógusok segítő háttérmunkájára

5.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Tanulóink a történelem, földrajz, társadalomismeret és a fizika órák keretében megismerik a globalizáció fő mozgatórugóit és annak a világ fejlődésére gyakorolt hatásait.

Oktató- nevelő munkánk során segítjük diákjainkat abban, hogy jobban megismerjék a világot, amelyben élnek, hogy felismerjék az emberiség jövőjét fenyegető problémákat: a népességnövekedést, a szegénységet, a természeti és az épített környezet romlását, a pazarló fogyasztást.

Célunk, hogy tanítványaink a közvetlen környezetükben, az utcán, az iskolában, az otthonukban észrevegyék a levegő és a víz szennyezésével, az energiapazarlással, a szemét elhelyezésével, a növényzet pusztításával összefüggő jelenségeket.

Feladatunk, hogy diákjainkat képessé tegyük ezen problémák iránti érzékenységre, és arra, hogy a környezet megóvásában ők maguk is aktívan részt vegyenek.

Az intézmény működésének minden területén igyekszünk a környezettudatos értékeket követni, törekszünk arra, hogy tevékenységünket energiatakarékosság és anyagtakarékosság jellemezze, ezzel is példát mutatva diákjainknak. Tanulóinkat tudatos fogyasztói magatartásra ösztönözzük. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréről szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelen kutatásainak aspektusai és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek térénél egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Rendszeresen részt veszünk és bekapcsolódunk a Te szedd! mozgalomba, támogatjuk a Fenntarthatósági témahétben való részvételt. Iskolánk a fenntartható fejlődés elkötelezett híve, így igyekszik a tanítási idő során keletkező hulladékokat szelektíven gyűjteni.

Ennek érdekében az iskola több pontján műanyag-hulladékok tárolására alkalmas edényeket helyeztünk ki, melyekbe a műanyag és alumínium palackokat összenyomva kérjük beledobni.

5.9. Pályaorientáció

Az intézményi nevelésben fontos szerepe van a pályaorientációnak, azaz a sikeres pályaválasztásra való felkészítésnek, mivel az egyéni életutak minősége alapvetően függ a jó pályaválasztástól. Ez nemcsak az egyén, hanem a társadalom szempontjából is fontos. *Élve a jogszabály adta lehetőséggel, iskolánkban bevezetésre került a Pályaorientációs nap, melyet tanévenként egyszer, tanítás nélküli munkanap formájában rendezünk meg.* Már a középiskola első évfolyamától kezdődően tudatosítanunk kell tanítványainkban, hogy készülniük kell a későbbi pályaválasztásra. Lehetőségeket teremtünk arra, hogy diákjaink egyes szakmákkal, illetve választott pályákhoz, szakmákhoz szükséges személyiségjegyekkel, feltételekkel megismerkedjenek, ezzel is segítve pályaorientációjukat. Feladatunk a munka világával kapcsolatos ismeretek átadása, a reális önismeret kialakításában való segítség, az elhelyezkedési esélyeket javító készségek gyakorlása. A pályaorientáció fő célkitűzései közé tartozik, hogy a tanulóknak legyen áttekintésük a különböző foglalkozásokról, ismerjék a különböző pályákban rejlő karrierlehetőségeket, ezen keresztül ismerjék meg a magyar gazdasági életet meghatározó főbb szakterületeit. Tudatosítani kell tanítványainkban azt is, hogy életük során akár többször is pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van nagy jelentősége a folyamatos tanulásnak és önképzésnek.

Az életpálya-építés hosszú folyamat. Segítenünk kell tanítványainkat abban, hogy kipróbálhassák képességeiket. Olyan körülményeket teremtünk számukra, és olyan tevékenységeket biztosítunk számukra, amelyek révén lehetőségük lesz érdeklődésüknek megfelelő feladatokkal foglalkozni. (Pl. szakkörök szervezése, versenyeztetés) Elsősorban az osztályfőnöki órákon, de egyéb tanítási órákon is segíteni kell tanítványainkat a munkaerő-piaci ismeretek elsajátításában. A középiskolai tanulmányok során a pályaorientációnak fontos állomása a fakultáció-vá-

lasztás majd az egyetemre való jelentkezés. Napjainkban nagyon sok tanuló csak egy-két hónappal a felsőfokú tanulmányokra való jelentkezés határideje előtt dönti el, hogy melyik egyetemen szeretne továbbtanulni.

Motiváljuk diákjainkat, hogy vegyenek részt az egyetemek, főiskolák nyílt napjain, illetve a tapasztalataikat osszák meg a közösséggel.

5.10. Gazdasági, pénzügyi nevelés

A pénzügyekben való jártasság kialakulásában, fejlesztésében meghatározó szerepe van a családnak mellett az iskoláknak is.

Intézményünkben nincs lehetőség tantárgyként oktatni a gazdasági és pénzügyi ismereteket, ezért a társadalomismeret, a matematika, a technika és az osztályfőnöki órákon, valamint tanórán kívüli foglalkozások keretében történik ezen ismeretanyag átadása.

A pénzügyi területen dolgozó szülőket is bevonjuk e területen folyó szakmai tevékenységbe, valamint felhasználjuk a www.penziskola.hu internetes oldalt, amelynek szintén célja a pénzügyi kultúra, illetve a gazdasági nevelés minél eredményesebb megvalósítása. A Magyar Nemzeti Bank www.penziranytu.hu internetes honlapját is használjuk majd, ahol a jegybank működésével és céljaival ismerkedhetnek meg a tanulók, valamint a középiskolásoknak szóló, gazdasági, pénzügyi témákkal foglalkozó Facebook oldalt, a Pénzbook-ot is népszerűsítjük tanítványaink körében. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Diákjaink ezáltal hozzájutnak a legfontosabb pénzügyi tudnivalókhoz, megismerhetik az alapvető pénzügyi termékek- bankszámla, bankkártya, befektetések, hitelfelvétel-lényegét, és képesek lesznek információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntéseikkel kapcsolatban.

5.11. Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy tanulóink megismerjék a médiakínálat sokféleségét és a különböző információs csatornákat használva tájékozódjanak. Ennek a korosztálynak leggyakrabban használt médiuma az internet, ezért célszerű ezt az oktatásban is alkalmazni. Hangsúlyt kell fektetni arra, hogy tanítványaink tudják a megfelelő internetes tartalmakat az önálló tanulási folyamatban használni. A digitális technika fejlődésének eredményeként a média világát tartalomdömping jellemzi, és a professzionális tartalmak mellett megjelentek a felhasználók által készített blogok, videók, fórumok, sokszor nem kívánatos tartalmakkal. Fontos nevelési feladat, hogy tanítványainkban kialakítsuk e tartalmak elhárításának képességét is.

5.12. A tanulás tanítása

Az oktatás sikeressége nagyban függ a tanulási kedv felkeltésétől, az önbizalom erősítésétől és a hatékony tanulási stratégiák átadásától.

A tanulási módszerek és a kommunikáció fejlesztése az iskola alapvető feladata, ezért a tanulók tanulási képességének fejlesztése minden szaktanárnak egyaránt dolga.

Oktató nevelő munkánk során nemcsak az ismeretek direkt átadása és elsajátíttatása a cél, hanem az életre szóló képességek és magatartásformák fejlesztése, kiteljesítése. A tanuláshoz szükséges alapképességek (észlelés, figyelem, emlékezet, kreativitás, gondolkodás) fejlesztése még a középiskolában is nagyon fontos feladatunk.

Gondolkodni, beszélni, figyelni, emlékezni tanítjuk diákjainkat, s ezt minden tanár a saját tanítványa tananyagán keresztül teszi meg.

A tanulási sikerekhez nagyban hozzájárul az, hogy a tanulók hogyan tudják előadni azt, amit tudnak, ezért fejlesztenünk kell a tanulóink beszédtechnikáját, szókincsét. Jó szövegértéssel való olvasás nélkül elképzelhetetlen az eredményes tanulás, ezért még középiskolában is gyakoroltatjuk a hangos olvasást. Az emlékezeti képesség jelentősen függ az adottságoktól, de a memória fejleszthető, ezért az irodalom órákon, a nyelvórákon memoriterek tanításával növeljük tanítványaink memória kapacitását.

A lényegkiemelési gyakorlatok, a kulcsszavak keresése, a vázlatkészítés, a jegyzetelés, az írott és hallott szövegből írott kivonat készítése olyan rögzítési eljárások, amelyeket szinte minden tantárgy tanításának folyamatában alkalmazunk.

Az önálló ismeretszerzés is a tanulás egyik formája. A könyvtári órákon a tanulóink megtanulják a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit a nyomtatott dokumentumok használata révén, az informatika órán pedig megismerkednek annak módszerével, hogy hogyan keressenek információkat az interneten. Elsősorban a történelem, és az irodalom órák keretében elsajátítják az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját.

A tanulás iskolán kívüli színterei a múzeumok, kiállítások, színházi előadások.

6. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Iskolánk a jogszabályokban (Nkt. 27.§ (11) bekezdésben) előírtaknak megfelelően biztosítja a mindennapi testnevelés, testmozgás megvalósítását, kiemelten figyelembe véve a törvény 2024. szeptember 1-jén életbe lépő változását, miszerint:

„(11) Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi.” Ezáltal, a korábbiaktól eltérően a 2024/2025. tanévtől az iskolai sportkörökben való sportolással, nem versenysportoló esetén sportszervezet által kiállított igazolással való kiváltási lehetőségek már nem alkalmazhatóak.

A 2024/2025 tanévtől kizárólag a versenyengedéllyel rendelkező tanulók kaphatnak felmentést heti két testnevelésóra alól, ha az edzés igazolása mellett az érintett testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi, azaz ha a kiváltandó testnevelésóra az adott tanítási napon az első (adott esetben a 0.), az utolsó, vagy az utolsó kettő tanítási órában van, így a tanuló korábbi távozása vagy későbbi érkezése más tanóráról való hiányzást nem okoz.

Lehetőségeinkhez mérten az úszásoktatást továbbra is megvalósítjuk a testnevelés órák keretein belül, ez esetben a jogszabály lehetőséget ad két tanóra összevonására. Nkt. 27. § (11a)

„Amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni.”

A testnevelés tananyagban minden tanulónak olyan mozgáslehetőséget biztosítunk, mely az eltérő testi adottságok esetén is (testalkat, testsúly stb.) örömet adó, sikerélményt nyújtó. Iskolánk biztosítja a mindennapos testedzés feltételeit, továbbá a tanulók testkultúráját gazdagító házi-bajnokságok, vetélkedők, kirándulások, túrázások színesítik, segítik az iskolában folyó pedagógiai munkát.

Gyógytestnevelés *„A tanulót, ha egészségi állapota indokolja az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján gyógytestnevelés órára kell beosztani.” (20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet).* A feladat ellátását a pedagógiai szakszolgálat segíti.

7. VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK; A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást.

A pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak esetén 2023. szeptember 1. napjától főszabály szerint a nevelési-oktatással lekötött munkaidő huszonnégy óra. Tantárgyfelosztásunkban huszonnégy órával kell tervezni a pedagógusok által kötelezően ellátott foglalkozásokat, melyek része a feladattal terhelt óraszám is (osztályfőnökök, munkaközösség-vezetők, diákönkormányzatot segítő pedagógus) [Nkt. 62. § (6) bek.]

Az iskolavezetés a jogszabályok által engedélyezett heti összóraszám keretein belül minden tanév elején (a munkaközösségek véleményének kikérése után) dönt arról, hogy milyen nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások indíthatók és hány fős minimális tanulói létszámmal. Alapelv, hogy először a törvényi előírásoknak kell teljesülniük (pl. az érettségi felkészítő foglalkozásokra vonatkozóan). Azon tanulók részére, akik az előző tanév (ek) ben már sikereket értek el tanulmányi versenyeken, lehetőséget biztosítunk egyéni versenyfelkészítésre 1-3 fős csoportokban. A szaktanárok így tesznek eleget a tehetséggondozással kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeiknek. Az egyéb felzárkóztató foglalkozások minimális létszáma vonatkozóan kötelező előírás nincs, az iskolavezetés a szaktanárokkal egyeztetve dönti el, hogy egy-egy foglalkozás indítható-e a még rendelkezésre álló időkeretből. A tanórán kívüli foglalkozások esetében a pedagógusválasztás abban áll, hogy a meghirdetett foglalkozásokat tartó pedagógus ismeretében döntheti el a tanuló, hogy jelentkezik-e a foglalkozásra vagy sem.

8. VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK, AMELYEBŐL AZ ISKOLA A TANULÓK KÖZÉP- VAGY EMELT SZINTŰ FELKÉSZÍTÉSÉT KÖTELEZŐEN VÁLLALJA; AZON HELYI TANTERVI KÖVETELMÉNYEK, AMELYEK TELJESÍTÉSE ESETÉN ÉRETTSÉGI VIZSGA TEHETŐ

Az érettségi felkészítő foglalkozások közül (a törvényben előírtaknak megfelelően) a kötelező érettségi tárgyakból létszámkorlátozás nélkül indul emelt szintű felkészítés. A további legalább két emelt szintű felkészítés azokból a tárgyakból indul, amelyek iránt a nagy az érdeklődés.

A választható foglalkozások indítását a fenntartó által jóváhagyott mindenkori tantárgyfelosztás tartalmazza.

Az iskola igazgatója (előzetes igényfelmérés alapján) minden év április 15-ig teszi közzé a választható érettségi-felkészítések listáját, szintjeit és azt, hogy várhatóan ki fogja oktatni az adott tárgyakat. Ennek alapján a tanulók május 20-ig írásban jelentkezhetnek a felkészítőkre. Szabadon választott foglalkozást leadni vagy másikat felvenni minden félév első hetében lehet az igazgatónak benyújtott írásbeli kérelemmel. A tanuló mindaddig köteles részt venni a foglalkozásokon, amíg az igazgató írásban nem válaszol a kérelemre. Új tárgy felvételét a nevelőtestület különbözeti vizsgához/szintfelmérőhöz letételéhez köti.

Előrehozott érettségi vizsga csak élő idegen nyelvből és digitális kultúrából tehető, valamint azon tárgyakból, melyek oktatása a végzős évfolyamot megelőzően befejeződött. Ennek feltétele, hogy az adott tárgy helyi tantervében szereplő követelményeket a tanuló teljesítse (szükség esetén osztályozóvizsgával), és ez a bizonyítványában dokumentálva legyen. (Az iskolai vizsgákra vonatkozó szabályokat a nevelési program 9. fejezete tartalmazza.)

Projektoktatás

Iskolánkban szorgalmazzuk a projektoktatás alkalmazását.

A tanítási-tanulási folyamat kiemelt célja a folyamatos önképzés iránti igény, valamint az élet-hosszig tartó tanulás képességének kialakítása. A projektekben a tanulók egyéni érdeklődésüknek megfelelően vállalhatnak részt a tanulási folyamatban. A kooperatív tanulásszervezés és a

projektpedagógia különösen alkalmas eszköze a hátránykompenzációnak, a sikeres együttnevelésnek. A projektpedagógia alkalmazása megfelelő témaválasztás és feladatválasztási lehetőségek felkínálása esetén a hátrányos helyzetű és SNI tanulók egyéni képességeinek fejlesztését, valamint a tehetséges tanulók fejlesztését egyaránt szolgálhatja.

A projektoktatás fő jellemzői:

- A tanulásnak a diák résztvevője, meghatározó, hogy a tanulási folyamatban jól érezze magát.
- Nagy hangsúlyt kap az érdeklődés, a motiváltság, a bizalom, a cselekedtetés, a találgatás lehetősége, felfedezés, az együttműködés öröme
- A tanulók személyes érdeklősége és felelőssége kiemelt szerepet kap.
- A formális ismeretszerzés helyébe a tevékenység-központú tanulás kerül.
- Lehetőség van arra, hogy a gyerekek érdeklődésüknek megfelelően szülőktől, vagy más forrásokból is ismereteket szerezzenek.
- A projektek tartalmazzak, kreatív megoldási lehetőséget
- Az együttes tevékenység, a kooperálás lehetősége a tanuló szociális kompetenciáiban jelentős fejlődést eredményezhet (elfogadja a másik segítségét, ő maga is képes segíteni, fejlődik empátiája, toleranciája, önismerete, szociális technikákat tanulhat).
- A projekt közösségfejlesztő hatású.
- A projektoktatás fejleszti a divergens gondolkodást.
- A projekt a közvetlen, természetes megismerés módszereinek használatát és technikáinak elsajátítását preferálja.
- A projektoktatás élménypedagógiai szemléletet kíván.

A pedagógus szerepe is megváltozik, segítő, facilitátor szerepet kell vállalnia, indirekt irányítást alkalmaznia

9. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI

Az alábbiakban található középszintű érettségi témakörök a jelenleg érvényben lévő 2024-es érettségi követelmények alapján készültek. A középszintű érettségi témaköröket az aktuális szabályozásnak megfelelően folyamatosan frissítjük.

9.1. Magyar nyelv témakörök

1. Kommunikáció

A nyelv mint kommunikáció

Pragmatika

Nyelvi és vizuális kommunikáció

A kommunikáció működése

Személyközi kommunikáció

A tömegkommunikáció

2. A magyar nyelv története

A nyelv mint történeti képződmény

A magyar nyelv rokonsága

Nyelvtörténeti korszakok

A magyar nyelv szókészletének alakulása

3. Ember és nyelvhasználat

Ember és nyelv

Jelek és jelrendszerek

Általános nyelvészet

Nyelvváltozatok

Nyelv és társadalom

Nyelv és politika, nyelvművelés

4. A nyelvi rendszer

A nyelv mint jelrendszer

Hangtan

Alaktan és szótan

A mondat szintagmatikus szerkezete

Mondattan

5. A szöveg

A szöveg és a kommunikáció

A szöveg szóban és írásban

A szöveg szerkezete és jelentése

Szövegértelmezés

Az intertextualitás

A Szövegtípusok

6. A retorika alapjai

A nyilvános beszéd

Érvelés, megvitatás, vita

7. Stílus és jelentés

Szóhasználat és stílus

A szójelentés

Stílusesszók

Stílusréteg, stílusváltozat

8. Digitális kommunikáció

A digitális kommunikáció ismérvei

A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai

Digitális szövegtípusok

Digitális szemléltetés

Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában

9.2. Magyar irodalom témakörök

I. Szerzők, művek

1. Életművek. Művek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők

Ady Endre, Arany János, Herczeg Ferenc, Babits Mihály, Jókai Mór, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály

2. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból, a 16-18. századból. Választható szerzők:

Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen, Csokonai Vitéz Mihály

A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése

A reformáció világi irodalma

A barokk irodalma

Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája

3. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők

Berzsenyi Dániel, Gárdonyi Géza, Illyés Gyula, Juhász Gyula, Karinthy Frigyes, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Móricz Zsigmond, Nagy László, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Tóth Árpád, Weöres Sándor. A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.

4. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki, kárpátaljai irodalomból

Áprily Lajos, Dsida Jenő, Gion Nándor, Kányádi Sándor, Kovács Vilmos, Reményik Sándor, Sütő András, Tamási Áron, Wass Albert.

A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.

5. Művek a kortárs magyar irodalomból

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

6. Művek a világirodalomból

Választható korok és művek a világirodalomból a líra és epika tárgyköréből

7. Színház és dráma

Egy tétel a magyar irodalomból, egy tétel a világirodalomból:

Szophoklész egy műve

Shakespeare egy műve

Molière egy műve

Katona József: Bánk bán

Madách Imre: Az ember tragédiája

Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov

Örkény István egy drámája

Egy 20. századi magyar dráma

8. Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből.

II. Értelmezési szintek, megközelítések

Az Értelmezési szintek, megközelítések lehetséges szempontjai a Szerzők, művek témakörében

Témák, motívumok, toposzok

Műfajok, poétika

Korszakok, stílustörténet

9.3. Történelem

1. Az ókor

- 1.1 Politika
- 1.2 Ókori civilizációk öröksége
- 1.3 Vallások

2. A középkor

- 2.1 Az iszlám világ
- 2.2 Gazdaság, társadalom, állam
- 2.3 Egyház és kultúra Európában és Magyarországon
- 2.4 Magyar őstörténet és honfoglalás
- 2.5 A keresztény államalapítás és az Árpád-kor
- 2.6 A vegyesházi királyok kora

3. A kora újkor

- 3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik
- 3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon
- 3.3 Törökellenes és rendi küzdelmek
- 3.4 Erdély
- 3.5 Magyarország a Habsburg Birodalomban
- 3.6 A felvilágosodás

4. Az újkor

- 4.1 Politikai eszmék
- 4.2 Az ipari forradalom első hulláma
- 4.3 A reformkor
- 4.4 A forradalom és szabadságharc
- 4.5. Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon
- 4.6. A szocializmus
- 4.7 Polgári állam, nagyhatalmi törekvések
- 4.8 A dualizmus kora
- 4.9. A nemzetiségi kérdés Magyarországon

5. A világháborúk kora

- 5.1. Az első világháború
- 5.2. Politikai változások a háború után
- 5.3. Párizs környéki békék
- 5.4 Allam, ideológia és gazdaság a két világháború között
- 5.5 Politika és gazdaság Magyarországon
- 5.6. Társadalom és életmód Magyarországon
- 5.7. A második világháború
- 5.8. Magyarország a második világháborúban
- 5.9. A holokauszt Európában és Magyarországon
- 5.10. Magyarország pusztulás

6. A hidegháború kora

- 6.1 A hidegháború kora
- 6.2. A kétpólusú világ felbomlása
- 6.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- 6.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- 6.5 A kádári diktatúra
- 6.6. A rendszerváltoztatás Magyarországon

7. A jelenkor

- 7.1 Nemzetközi együttműködés, globális világ
- 7.2. Politikai intézmények
- 7.3. Nemzet

9.4. Élő idegen nyelvek

Az érettségi vizsga tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan ezekre épülnek. Ez a lista az érettségi vizsga általános követelményeiben felsorolt témakörök részletes kifejtése középszintre, a Kerettanterv ajánlásainak figyelembevételével. A lista nem tartalmaz külön országismereti témakört, mert ennek elemei a többi témakörben előfordulnak.

- 1. Személyes vonatkozások, család
- 2. Ember és társadalom
- 3.Környezetünk
- 3.Környezetünk
- 4. Az iskola
- 5. A munka világa
- 6. Életmód
- 7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
- 8. Utazás, turizmus
- 9. Tudomány és technika
- 10. Gazdaság

9.5. Matematika

- 1.1 Halmazok
 - 1.1.1Halmazműveletek
 - 1.1.2 Számosság, részhalmazok
- 1.2 Matematikai logika
 - 1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában
- 1.3 Kombinatorika
- 1.4 Gráfok
- 2.1 Alapműveletek
- 2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
 - 2.2.1 Oszthatóság
 - 2.2.2 Számrendszerek
- 2.3 Racionális és irracionális számok
- 2.4 Valós számok
- 2.5 Hatvány, gyök, logaritmus
- 2.6 Betűkifejezések
 - 2.6.1 Nevezetes azonosságok
- 2.7 Arányosság
 - 2.7.1 Százalékszámítás
- 2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek
 - 2.8.1. Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek
 - 2.8.1.1. Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek

- 2.8.1.2. Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek
- 2.8.1.3. Magasabb fokú egyenletek
- 2.8.1.4. Négyzetgyökös egyenletek
- 2.8.2.2. Exponenciális egyenletek
- 2.8.2.3. Logaritmusos egyenletek
- 2.8.2.4. Trigonometrikus egyenletek
- 2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
- 3.2 Egyváltozós valós függvények
- 3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk
- 3.2.2 A függvények jellemzése
- 3.3 Sorozatok
- 3.3.1 Számítási és mértani sorozatok
- 3.3.2 Végtelen mértani sor
- 3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás
- 4.1 Elemi geometria
- 4.1.1 Tételek
- 4.1.2 A távolság fogalom segítségével definiált ponttálmazok
- 4.2 Geometriai transzformációk
- 4.2.1 Egybevágósági transzformációk
- 4.2.2 Hasonlósági transzformációk
- 4.2.3 Egyéb transzformációk
- 4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok
- 4.3.1 Síkbeli alakzatok
- 4.3.1.1 Háromszögek
- 4.3.1.2 Négyyszögek
- 4.3.1.3 Sokszögek
- 4.3.1.4 Kör
- 4.3.2 Térbeli alakzatok
- 4.4 Vektorok síkban és térben
- 4.5 Trigonometria
- 4.6. Koordinátageometria
- 4.6.1 Pontok, vektorok
- 4.6.2 Egyenes
- 4.6.3 Kör
- 4.7 Kerület, terület
- 4.8 Felszín, térfogat
- 5.1 Leíró statisztika
- 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai
- 5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók
- 5.2 A valószínűség- számítás elemei

9.6. Digitális kultúra

1. Szövegszerkesztés

1.1. A szövegszerkesztő használata

- 1.1.1. Dokumentum létrehozása, megnyitása, mentése
- 1.1.2. Szövegbevitel, szövegjavítás

1.2. Szövegjavítási funkciók

- 1.2.1. Keresés és csere
- 1.2.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
- 1.2.3. Nyelvi segédeszközök

1.3. Szövegszerkesztési alapok

- 1.3.1. A dokumentum egységei
- 1.3.2. Karakterformázás
- 1.3.3. Bekezdésformázás
- 1.3.4. Szakaszformázás
- 1.3.5. Stílusok
- 1.3.6. Nyomtatás

1.4. Táblázatok és objektumok a szövegben

- 1.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel
- 1.4.2. Kördokumentum-készítés
- 1.4.3. Képek, alakzatok és egyéb objektumok
- 1.4.4. Tartalomjegyzék

2. Számítógépes grafika és képszerkesztés

2.1. Grafika

- 2.1.1. Megnyitás, mentés, beszúrás
- 2.1.2. Alakzatok megrajzolása, módosítása

2.2. A rastergrafika

- 2.2.1. Létrehozás, megnyitás, mentés
- 2.2.2. Alakzatok beillesztése, módosítása

2.3. A vektorgrafika

- 2.3.1. Létrehozás, megnyitás, mentés
- 2.3.2. Alakzatok beillesztése, módosítása
- 2.3.3. Alakzatok tulajdonságainak módosítása
- 2.3.4. Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése és halmazműveletei
- 2.3.5. Csomópont- és halmazműveletek

2.4. Képek feldolgozása

- 2.4.1. Megnyitás, mentés
- 2.4.2. Kép beillesztése, módosítása

3. Bemutatókészítés

3.1. Bemutatókészítés

- 3.1.1. Adatok bevitele és módosítása
- 3.1.2. Bemutató elkészítése és formázása

4. Táblázatkezelés

4.1. A táblázatkezelő használata

- 4.1.1. Táblázat megnyitása, mentése
- 4.1.2. Adatok bevitele, javítása

4.2. A táblázat szerkezete

- 4.2.1. Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap

4.3. Adatok a táblázatokban

- 4.3.1. Cella tartalma
- 4.3.2. Számformátumok
- 4.3.3. Adatok rendezése, kigyűjtése
- 4.3.4. A cellahivatkozások használata
- 4.3.5. Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása

4.4. Táblázatformázás

4.4.1. Karakter- és cellaformázások

4.4.2. Sor-, oszlop, tartománybeállítások

4.2. A táblázat szerkezete

4.2.1. Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap

4.3. Adatok a táblázatokban

4.3.1. Cella tartalma

4.3.2. Számformátumok

4.3.3. Adatok rendezése, kigyűjtése

4.3.4. A cellahivatkozások használata

4.3.5. Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása

4.4. Táblázatformázás

4.4.1. Karakter- és cellaformázások

4.4.2. Sor-, oszlop, tartománybeállítások

4.4.3. Oldalbeállítások

4.5. Diagramok és egyéb objektumok

4.5.1. Diagramok

4.5.2. Objektumok

5. Adatbázis-kezelés

5.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai

5.1.1. Az adatbázis alapfogalmai

5.2. Az adatbázis szerkezete és kialakítása

5.2.1. Adatbázisok és -táblák előkészítése

5.2.2. Adattípusok

5.2.3. Adatok módosítása, törlése

5.2.4. Adattáblák közötti kapcsolatok

5.3. Adatbázis-kezelési műveletek

5.3.1. Lekérdezések

5.3.2. Számítások végzése

6. Algoritmizálás, adatmodellezés

6.1. Adatszerkezetek, adat be- és kivitel,

6.1.1. Egyszerű adattípusok

6.1.2. Összetett adattípusok

6.2. Algoritmusleíró eszközök

6.2.1. Feladatmegoldás egy algoritmusleíró eszköz segítségével

6.3. Elemi algoritmusok

6.3.1. A programozás alapelvei

6.2. Algoritmusleíró eszközök

6.2.1. Feladatmegoldás egy algoritmusleíró eszköz segítségével

6.3. Elemi algoritmusok

6.3.1. A programozás alapelvei

7. A programozás eszközei

7.1. Programozási nyelv

7.1.1. Egy programozási nyelv ismerete

7.1.2. Adat be- és kivitel

7.2. Programfejlesztés és környezet

7.2.1. Kódolási, szerkesztési eszközök valamilyen programnyelvi fejlesztői környezetben

7.2.2. Tesztelés

9.7. Fizika

1. Mozgás és egyensúly
 - 1.1 Egyszerű mozgások
 - 1.2. Összetett
 - 1.3 Ismétlődő mozgások
 - 1.4 Dinamika
 - 1.5 Gépek
2. Energia, munka, hő
 - 2.1 Munka, energia
 - 2.2 A melegítés és hűtés következményei
3. Víz, levegő, környezet
 - 3.1 Víz, levegő
 - 3.2 Környezet
4. Elektromosság
 - 4.1 Szikrák, villámok
 - 4.2 Elektromosság a környezetünkben
 - 4.3 Generátorok és motorok
5. Hullámok, kommunikáció, fény
 - 5.1 A hullámok szerepe a kommunikációban
 - 5.2 Képek és látás
6. Atomfizika, magfizika
 - 6.1 Az atomok és a fény
 - 6.2 Az atommag szerkezete
7. A Világegyetem megismerése
 - 7.1 A gravitációs mező
 - 7.2 Csillagászat
8. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek
 - 8.1 A fizikatörténet jelentősebb személyei
 - 8.2. Felfedezések, találmányok, elméletek
 - 8.3. A jelen kihívásai

9.8. Biológia

1. A biológia tudománya
- 1.2. Fizikai, kémiai alapismeretek
2. Egyed alatti szerveződési szint
 - 2.1.3. Lipidek
 - 2.1.5 Fehérjék
 - 2.1.6. Nukleinsavak, nukleotidok
3. Az anyagcsere folyamatai
- 2.2.2. Felépítő folyamatok
- 2.2.3. Lebontó folyamatok
4. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- 4.3.1. Eukarióta sejtalkotók

- 4.3.2. Elhatárolás és összeköttetés
 5. Nem sejtes rendszerek
 - 5.1.1. Vírusok
 6. Önálló sejtek
 - 6.2.1. Prokarióták (Baktériumok)
 - 6.2.2. Eukarióták Egysejtű szerveződés
 7. Többsejtűség
 - 7.3.1. A gombák, növények, állatok elkülönülése
 8. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
 - 8.4.3. Az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 8.4.2. A növények szövetei, szervei,
 - Szövetek
 9. Homeosztázis
 10. Kültakaró
 - 10.1. Bőr
 11. A mozgás
 - 11.3.1. Anatómiai alapok, vázrendszer
 12. A táplálkozás, emésztőnedvek, emésztőszervrendszer működése
 13. A légzőszervrendszer részei, működése és egészségtana
 14. Az anyagszállítás, testfolyadékok, szív és az erek
 15. A kiválasztás
 16. A szabályozás
 - idegrendszer és érzékszervek
 - az idegrendszer általános jellemzése
 - Az agy
 - Belső elválasztású mirigyek
 17. Szaporodás és egyedfejlődés, szaporítószervek
 18. Populáció
 19. Életközösségek (élőhelytípusok)
 - ökológiai kölcsönhatások
 20. Bioszféra
 - Globális folyamatok
 21. Ökoszisztéma
 - Anyagforgalom
 22. Molekuláris genetika
 - A génműködés:
 - Információáramlás
 - mutáció
 23. Mendeli genetika
 - minőségi jellegek
 - menyiségi jellegek
 24. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
 - Fajképződés és az evolúció bizonyítéka:
 25. A bioszféra evolúciója
 - Prebiológiai evolúció és az ember evolúciója

9.9. Kémia

1. Anyagszerkezet
 - 1.1. Atomok, ionok, molekulák
 - 1.2. Első és másodrendű kötések
2. Anyagi halmazok
 - 2.1. Halmazállapotok
 - 2.2. Kristályos anyagok
 - 2.3. Oldatok
3. Kémiai reakciók
 - 3.1. Energiaváltozások
 - 3.2. Időbeli lefolyás
 - 3.3. Kötésekben bekövetkező változások
 - 3.4. Redoxi reakciók
 - 3.5. Sav-bázis reakciók
4. Szervetlen kémia: főcsoportok elemei, és azok vegyületei
5. Szerves kémia
 - 5.1. Szénhidrogének
 - 5.2. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
 - 5.3. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
 - 5.4. Biológiai szempontból fontos vegyületek
 - 5.5. Műanyagok
6. Környezetünk kémiája

9.10. Földünk és környezetünk

1. Tájékozódás a földrajzi térben
2. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben
3. A geoszférák földrajza
4. A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség
5. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században
6. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig
7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában
8. Európa földrajza
9. Az Európán kívüli kontinensek földrajza
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

9.11. Ének-zene

1. Reprodukálás

1.1. Éneklés

A műjegyzék mint ajánlás alapján összeállított dalanyag ismerete kötelező. Általános követelmény: - helyes hangzóformálás, - pontos szövegejtés, - intonációs biztonság, - stílusnak megfelelő, kifejező előadás

1.1.1. Népzene

A tételekben szereplő népdalok előadása szöveggel, emlékezetből. Ezen belül: eltérő stílusú magyar népdalok, egy nemzetiségi vagy más népek dala, mely saját nyelven is előadható. A népdalokat több versszak esetén legalább kettő versszakkal kell előadni

1.1.2. Műzene

A dalok szöveges előadása műfordításban vagy eredeti nyelven történhet. Középkor: Gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből. Trubadúr vagy trouvère dallam előadása szöveggel, emlékezetből. Reneszánsz Históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből. Ungaresca dallam éneklése szolmizálva, emlékezetből. Barokk Virágének előadása szöveggel, emlékezetből. Korál dallam éneklése magyar vagy eredeti szöveggel, emlékezetből.

Barokk hangszeres zeneműrészlet hangszeres bemutatása vagy éneklése emlékezetből, szolmizálva vagy abszolút névvel Bécsi klasszika J. Haydn, W. A. Mozart és L. van Beethoven egy-egy dalának éneklése emlékezetből, (tanári) zongorakísérettel. J. Haydn, W. A. Mozart vagy L. van Beethoven egy

hangszeres zeneművében található jellegzetes periódus terjedelmű témájának hangszeres bemutatása vagy éneklése emlékezetből, szolmizálva vagy abszolút névvel. Egy romantikus dal éneklése emlékezetből, (tanári) zongorakísérettel. Műzenei részlet hangszeres bemutatása vagy emlékezetből történő éneklése, szolmizálva vagy abszolút névvel. M. Ravel egy művének, vagy műrészletének éneklése szolmizálva vagy hangnévvel, emlékezetből. Kodály Zoltán és Bartók Béla egy-egy művéből részlet éneklése emlékezetből, szöveggel, szolmizálva vagy abszolút névvel. 20. századi vagy kortárs mű vagy műrészlet hangszeres bemutatása, vagy emlékezetből történő éneklése, szöveggel, szolmizálva vagy abszolút névvel.

1.1.3. Zeneelmélet

Hangsorok (-ton és chord hangsorok, dúr és moll, valamint modális skálák) éneklése szolmizálva. Hangközök, dúr és moll hármashangzat éneklése.

1.1.4. Lapról olvasás

Lapról olvasás: középnehéz, maximum 12 ütem terjedelmű, moduláció nélküli dallam éneklése szolmizálva vagy hangnévvel (2#-2b-ig).

1.2. Műelemzés

1.2.1. Népzene

Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése a következő szempontok alapján: dallamvonal, sorszerkezet, szótagszám, hangkészség, hangsor megállapítása, előadásmód, besorolás az alapvető stílusrétegekbe.

Általános követelmény az énekelt anyaghoz kapcsolódó népzenei ismeretek: téma- és ünnepkör szerinti besorolás. A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások, jeles napok ismerete.

1.2.2. Műzene

Általános követelmény: az énekelt anyaghoz kötődő általános zenetörténeti ismeretek, történelmi ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok (irodalom, képzőművészet, építészet) vázlatos kifejtése

Középkor

Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam és a szöveg sajátosságai, egyéb kapcsolódások).

Reneszánsz

Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam és a szöveg sajátosságai, egyéb kapcsolódások).

Barokk

Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam, a szöveg sajátosságai).

Bécsi klasszika

Az énekelt dallam elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam, a szöveg sajátosságai, kapcsolódásuk, formai elemzés)

Romantika

Egy énekelt, műzenei részlet vagy dal elemzése, a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján (a ritmus, a dallam, szöveges mű esetén a szöveg és a zene kapcsolata formai elemzés).

20. századi és kortárs zene

Az énekelt mű elemzése kottakép alapján (szerkesztésmód, ritmikai, dallami, hangnemi, formai jellegzetességek, műfaji sajátosságok, szöveges mű esetén a szöveg és a zene kapcsolata).

2. Befogadás

2.1. Zenetörténet

A szak kifejezések között előforduló - zenei műszavak, - fogalmak, - előadási jelek, - hangszer-ek, - egyéb fogalmak ismerete Az érettségi követelményekben név szerint említett zeneszer-zők munkásságának vázlatos ismerete.

2.1.1. Népzene

A magyar népdalok stílusrétegei: a régi és az új stílus jellemzőinek ismerete (dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, hangsor megállapítása, szótagszám, előadásmód, besorolás az alapvető stílusrétegekbe). A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások, jeles napok ismerete. Általános követelmény az énekelt anyaghoz kapcsolódó népzenei ismeretek: téma- és ünnep-kör szerinti besorolás. A népzene gyűjtés és rendszerezés vázlatos áttekintése. A rendszerezés szempontjai.

2.1.2. Műzene

A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társzművészeti kapcsolódások bemutatása. A korszakok történelmi, társadalmi hátterének átfogó ismerete.

Középkor

A gregorián ének általános jellemzése. A zenei írásbeliség kialakulása, a kottairás fejlődése (Arezzo Guido munkássága). A zsoltár, a himnusz, a mise fogalmának meghatározása. Az énekes világi zene általános jellemzése (trubadúr, trouvère dallamok).

Reneszánsz

A vokális műfajok ismerete, a műfaji jellemzők meghatározása (mise, motetta, madrigál). A magyarországi reneszánsz zene általános bemutatása. A homofon és polifon szerkesztési mód kottakép alapján történő felismerése és értelmezése

Barokk

J. S. Bach, G. F. Händel munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveik felsorolása. A recitativo, a da capo-s ária ismerete. A passió, az oratórium, a kantáta, a barokk opera meghatározása. A korál barokk zenében betöltött szerepének ismertetése. A korál műfaja, a korál feldolgozás fogalma és előfordulása az oratorikus műfajokban. Barokk formák (rondó, variáció, pas-sacaglia) és műfajok (concerto, concerto grosso, szonáta, szvit, prelúdium), sajátosságainak fel-sorolása. A fuga értelmezése. A barokk zenekar összetétele és jellemző hangszerei. Bécsi klasz-szika

J. Haydn, W. A. Mozart és L. van Beethoven munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveik felsorolása. A klasszikus periódus, a két-, illetve háromtagú formák meghatározása. Jellemző műfajok (szonáta, szimfónia, vonósnégyes, klasszikus versenymű, klasszikus opera, klasszikus dal) általános bemutatása. A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása Ro-mantika

A romantikus dal és jellegzetes vonásainak ismerete. A dalciklus fogalma. A programzene meghatározása. A szimfonikus költemény műfaji meghatározása. Liszt Ferenc munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása. A nemzeti romantika jellemzése. Erkel Ferenc munkásságának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása

A 19-20. század fordulója

A zenei impresszionizmus bemutatása (melodika, hangkészlet, hangszerelés), zenei törekvések a századfordulón

20. századi és kortárs zene

Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságának bemutatása (életút, főbb művek). A 20. század főbb zenei irányzatainak megnevezése, lényegük ismerete (neoklasszicizmus, folklorizmus, expresszionizmus). Komponálási technika (dodekafónia) megnevezése, lényegének ismerete. Az amerikai zene fejlődésének, a dzsessznek és hatásának leíró jellegű, általános bemutatása. 2.2. Zenefelismerés, Műzene

Műjegyzékben szereplő művek felismerése CD-ről történő lejátszás alapján. Valamennyi, a műjegyzékben szereplő művet általában az alábbiak szerint kell azonosítani: - korszak illetve évszázad, - zeneszerző, - mű címe, részlet (tétel) címe, - műfaj, - forma.

A zenefelismerés az ismert műrészleteken kívül tartalmazhat olyan ismeretlen zenei szemelvényeket is, ahol a vizsgázónak hangszert kell felismernie, megneveznie.

2.2.1. Népzene

Népi hangszerek: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom, tárogató, népi zenekar hangszereinek felismerése, megnevezése

2.2.3. Műzene

A szimfonikus zenekarban előforduló hangszerek felismerése, megnevezése.

2.3. Zeneelmélet

A tanult anyagban leggyakrabban előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek (lásd Szakkifejezések), hangszerek ismerete.

Dallamok olvasása és írása violinkulcsban.

A módosítójelek használata az ötvonalas rendszerben (kereszt, bé, feloldójel). Törzshangok és egyszerűen módosított hangok lejegyzése az ötvonalas rendszerben. Oktávig terjedő valamennyi kis, nagy, tiszta hangköz, alaphelyzetű hármashangzat (dúr, moll) ismerete és lejegyzése szolmizációs nevekkkel és az ötvonalasrendszerben (2#-2b-ig). A -ton, a -chord, és a hétfokú (modális, dúr, háromféle moll) hangsorok ismerete, felismerésük és lejegyzésük betűkotta segítségével. A ritmusértékek, ritmusképletek, a 2/4, 4/4, 3/4, 3/8, 5/8, 6/8, 12/8-os metrum ismerete.

2.4. Dallamírás

Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban (2# - 2b-ig), vagy fordítva, vonalrendszerből betűkottára.

3. Zenei alkotótevékenység

3.1. Dallamalkotás

Dallamalkotás betűkottával, vagy vonalrendszerben violinkulcs szerint 2# - 2b előjegyzési körben.

Népdalok sorainak kiegészítése megadott sorszerkezet alapján. Variációs elv alkalmazása adott népdalsorra pl. AAvBA, ABBvA

Perióduselv alkalmazása, adott előtagra utótag alkotása

Szekvencia szerkesztése. A szimmetria, aszimmetria, párhuzam, tükrözés, rákmenet, azonoság, hasonlóság, különbözőség, ismétlődés, visszatérés elvének alkalmazása.

Ritmikai és dallami augmentálás - diminuálás

Műjegyzék

A Műjegyzék megtalálható a részletes érettségi követelmények leírásában. A műjegyzék énekes

anyaga és a zenefelismerés hangzó anyaga középszinten ajánlást, válogatási lehetőséget kínál. A tételsorok összeállításához egyéb, a követelményeknek megfelelő zenei anyag is felhasználható.

9.12. Vizuális kultúra

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgarész feladata egy portfólió összeállítása. Az adott vizsgarész produktuma gyakorlati munka eredményeként jön létre, de a vizsgának része az elkészült munkák szóbeli bemutatása is, ezért a portfólió tanári értékelése a szóbeli vizsga keretei között zajlik. A portfólió összeállításának szempontjai központilag adottak és évről évre ismétlődnek. A vizsgát megelőzően a vizsgaanyag kiválogatásához lehetőséget kell biztosítani a vizsgázó és a szaktanár közötti konzultációra. A vizsga során a vizsgabizottságot működtető intézménynek lehetőséget kell biztosítani a vizsgabizottság számára a vizsgaanyag rendezett körülmények között történő megtekintésére (pl. egy kiállítás formájában). Minden olyan esetben, amikor a tanulói jogviszony megszűnése miatt nem biztosíthatók a portfólió összeállításának megfelelő feltételei (pl. a vizsgázó által önállóan, ellenőrzött keretek között készült munkák összegyűjtése), a gyakorlati vizsga során a vizsgázók feladata egy központilag megadott témájú vizuális projekt-munka elkészítése. A választhatóság érdekében minden évben legalább két központilag megadott projekttemát kell biztosítani, amelyek közül a vizsgázó egyet választ. Az elkészült projektmunkát a vizsgabizottságot működtető intézményben legkésőbb az adott vizsgaidőszak írásbeli vizsgáinak kezdetéig kell beadni. A beadott munkát a továbbiakban írásbeli feladatsorként kell kezelni.

A gyakorlati vizsga feladatának jellemzői

A portfólió/projekt mint a folyamatmérés egyik fontos eszköze kap szerepet a középszintű vizsgában. A portfólió jelentése: a vizsgázó korábbi tanulmányai során készült munkáiból megadott szempontok szerint összeválogat egy gyűjteményt, és azt a megfelelő módon, bemutatásra alkalmas formában kiállítja. Ez a gyűjtemény lehetőséget nyújt arra, hogy ne csupán egy véletlenszerűen kiragadott vizsgamunkát értékeljünk, hanem több munkán keresztül az alkotóképesség folyamatába is betekintést nyerhessünk. A vizuális projekt egy bőséges asszociációs bázissal bíró téma vizuális feldolgozása szabadon választott eszközökkel. A projektmunka meghatározó vonása, hogy a téma feldolgozása önálló munkafolyamat eredménye. A végeredmény eléréséig vezető gondolatmenetet a vizsgázónak vizuálisan dokumentálnia is kell (pl. munkanaplóban).

A portfólió összeállításának feltételei

A portfólióba kizárólag ellenőrzött keretek között, a vizsgázó által készített és kiválogatott, lehetőleg az utolsó két tanév folyamán készült munkák kerülhetnek be. Ennek természetesen feltétele, hogy az adott időszakban, az iskolában készült munkákat megfelelő körülmények között megőrizzék. A portfóliónak 8 darab munkát kell tartalmaznia. A munkák mérete nem korlátozott.

A portfólió összeállítása a következő szempontok szerint történik:

Tartalmazzon

1. két olyan munkát, amelyet sikeresnek tart a vizsgázó;
 2. egy olyan munkát, amelyet kevésbé tart sikeresnek a vizsgázó;
 3. egy olyan munkát, amelyet a legkedveltebb technikájával készített a vizsgázó;
 4. egy olyan munkát, amely egy tárgy tervezését dokumentálja (több rajz is lehet egy lapon);
 5. egy olyan munkát, amely látvány alapján készült tanulmányrajz, festmény vagy plasztika (fotója);
 6. egy olyan munkát, amely képet és szöveget együttesen alkalmazó kompozíció;
 7. egy olyan munkát, amely a vizsgázó által szabadon választott téma tetszőleges feldolgozása.
- A vizsgára kiválogatott munkákat a hitelesség érdekében a megfelelő jelölésekkel és a szaktanár aláírásával kell ellátni. A munkák hátoldalán szerepeljen a vizsgázó neve és a készítés dátuma, valamint a fenti listának megfelelő azonosító szám! (Pl. a 3. sorszámmal ellátott munkáról a vizsgáztatók tudni fogják, hogy a vizsgázó legkedveltebb technikájával készült munkájáról van szó.) Vizsga előtt a saját szaktanár aláírásával hitelesíti a kiválogatott anyagot, igazolva, hogy valóban az iskolában, az adott vizsgázó által készült munkák alkotják a portfólió anyagát.

A portfólió bemutatása

A kiválogatott anyaghoz kapcsolódva a vizsgázó szóban önállóan bemutatja, értékeli, értelmezi munkáját és indokolja a válogatását, ismerteti a munkáját irányító főbb gondolatokat. A bemutatást a vizsgacsoport szóbeli vizsgáinak keretében kell megtartani.

A projektmunka elkészítése

A munka szabadon választott eszközökkel történik, melyekről a vizsgázó önmaga gondoskodik. A munka mérete nem meghatározott. Az elkészült projektmunkát és a munkanaplót legkésőbb a vizsgaidőszak megkezdéséig le kell adni a vizsgabizottságot működtető intézménybe a készítő nevének és a választott témának a eltüntetésével. A vizsgaanyag kezelése az írásbeli feladat-sorra vonatkozó előírások szerint történik.

9.13. Testnevelés

1. Az olimpiai játékok eredete, története, kialakulásának körülményei.

1. Ókori és újkori olimpiák.
2. Magyarok az olimpiai versenyeken.
3. Olimpiai szimbólumok.

2. Az általános és a középiskolás korú gyerek testi fejlődésének és mozgásos cselekvőképességének kapcsolata.

1. Az iskolaérettség feltételei.
2. Testsúly és testmagasság.
3. A serdülőkor problémái.
4. A két nem teljesítménykülönbségei.
5. Az életkornak megfelelő optimális sportág kiválasztásának szempontjai.
6. Az életkornak megfelelő terhelhetőség.

3. A testmozgás szerepe az egészséges életmód kialakításában.

1. A mozgás pozitív hatásai.
2. Helyes életritmus kialakítása.
3. Mozgásszükséglet az életkoroknak megfelelően.

4. A testmozgás, a sport szerepe a személyiség fejlesztésében.

1. A testnevelés és a sport komplex személyiségfejlesztő hatása.
2. Szenvedélybetegségek veszélyei.
3. Az egyéni és a csapatsportok hatása a személyiségfejlődésre.

4. Az „egészséges” közösség visszatartó ereje.
5. A sportágak és a kondicionális képességek kapcsolata.
6. Erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség, ízületi mozgékonyság.

5. Az iskolai testnevelés célja és feladatai.

1. A helyes testtartás.
2. A mozgás fontosságának tudatosítása.
3. A testmozgás megszerettetése, az életmód részévé tétele.
4. Testi képességek és lelki tulajdonságok alakítása.

6. A bemelegítés szerepe és lehetőségei.

1. A szervezet előkészítése a terhelésre, sérülések elkerülése stb.
2. Mikor, mennyi ideig, milyen módon?
3. A bemelegítés megválasztása az azt követő testmozgásnak megfelelően.

7. A tantervben előírt sportjátékok alapvető jellemzői.

1. Pályaméret, labda típusa, játékosok száma, játékidő.
2. Alapvető szabályok.
3. Összehasonlító jellemzésük.

8. „Az atlétika, a sportok királynője.”

1. A kijelentés értelmezése.
2. Atlétikai versenyszámok.
3. A futó-, az ugró- és a dobószámok kapcsolata az alapvető kondicionális képességekkel.
4. Az atlétika és más sportágak kapcsolata.

9. A torna oktatásának fontossága az iskolai testnevelésben.

1. Szerepe a helyes testtartás kialakításában.
2. Fegyelmezett mozgásra nevelés.
3. Esztétikus mozgás kialakítása.
4. Speciális képességfejlesztés – a felsőtest izomzatának fejlesztése, ritmusképesség ... stb.
5. Női és férfi tornaszerek.
6. Baleset-megelőzés – segítségadás

10. Az úszás jelentősége az ember életében.

1. Az úszás és az életkorok kapcsolata.
2. Hatása az emberi szervezetre.
3. Úszásmű és kapcsolatuk a helyes testtartással – deformitások megelőzése, javítása.
4. Az uszodai és a szabadvízi úszás különbségei.
5. Az úszás higiéniájának ismerete.

11. Egy természetben űzhető sportág bemutatása.

1. A sportág lényege.
2. Az időjárás és a helyszín szerepe.
3. A sportághoz szükséges felszerelések és azok karbantartása.
4. Baleset-megelőzés.

12. A ritmikus gimnasztika szerepe a harmonikus mozgás kialakításában.

1. A mozgás és a zene összhangja.
2. A harmonikus mozgás mint esztétikai élmény.
3. Versenyszámai és kéziszeri.

13. A küzdősportok és az önvédelem.

1. Előkészítő játékok.
2. Speciális képességek fejlesztése.
3. Egy küzdősport ismertetése – a küzdés módja, felszerelés, fontosabb szabályok stb.

14. Egy szabadon választott sportág bemutatása.

1. Jellegzetességének, fontosabb szabályainak ismertetése.
2. Felszerelés.
3. A sportág kapcsolata a képességfejlesztéssel.

9.14. Angol célnyelvi civilizáció

1.1. A célnyelvi ország (ok) természetföldrajza

- 1.1.1. Fekvés, tájegységek
- 1.1.2. Éghajlat, élővilág
- 1.2. Geopolitikai helyzet
- 1.2.1. Geopolitikai következmények
- 1.2.2. Nemzetiségek, ki- és bevándorlók
- 1.3. Turisztikai nevezetességek

2. A célnyelvi ország (ok) gazdasága

- 2.1. A gazdaság főbb jellemzői
- 2.2. Pénzügyi ismeretek
- 2.3. Közlekedés
- 2.4. Idegenforgalom
- 2.5. Egyéni és társadalmi felelősségvállalás
- 2.6. Munkavállalás

3. Politikai berendezkedés

- 3.1. Közigazgatási régiók, államforma, politikai adatok, intézményrendszer
- 3.2. Civil társadalom

4. Társadalmi viszonyok

- 4.1. Társadalmi berendezkedés
- 4.2. Problémák
- 4.3. Oktatás
- 4.4. A vallás és az egyházak szerepe
- 4.5. Köznyelv és dialektusok

5. Hagyományok, szokások, ünnepek, életmód

- 5.1. Család
- 5.2. Családi ünnepek
- 5.3. Nemzeti ünnepek
- 5.4. Szabadidő eltöltése

6. Környezetvédelem

- 6.1. Éghajlatváltozás
- 6.2. Környezeti problémák
- 6.3. Törekvések a környezeti károk enyhítésére
- 6.3.1. Energiaforrások
- 6.3.2. Biogazdálkodás
- 6.3.3. Természetvédelem, felelős tájgazdálkodás

7. Tömegkommunikáció, média

8. Sport

9. Tudományok

10. Történelmi ismeretek

11. Irodalmi ismeretek

12. Művészeti ismeretek

9.15. Mozgóképkultúra és médiaismeret

- 1.1 A képrögzítés és mozgásábrázolás alapjai és jellemzői, a technikai képalkotás és a mozgóképi történetmesélés előtörténete
- 1.2 A technikai kép jellemzői
- 1.3 A látvány mozgóképi megszervezése
- 1.4 Szerepjáték
- 1.5 Montázs
- 1.6 Mozgóképi elbeszélés
- 1.7 A mozgóképi alkotások rendszerezése
- 1.8 A valóság ábrázolásához való viszony
- 1.9 Cselekményelemzés
- 1.10 A mozgóképi szövegek jelentése
- 1.11 Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése
- 2.1 A filmkultúra kettőssége
- 2.2 Műfaji jellemzők
- 2.3 Intertextualitás
- 2.4 A sztár
- 2.5 A befogadást befolyásoló tényezők a tömegkultúrában
- 2.6 Reklám
- 2.7 Show- műsorok
- 2.8 Televíziós filmsorozatok
- 2.9 Számítógépes játék
- 3.1 Korstílusok
- 3.2 A filmtörténet kezdetei, az ősfilm
- 3.3 A némafilmművészet
- 3.4 A hangosfilmművészet kialakulása, A magyar film a második világháború előtt
- 3.5 A modern film
- 3.6 Az új magyar film a második világháborútól a rendszerváltásig
- 3.7 A kortárs magyar film
- 3.8 a film helye a nemzeti kultúrában
- 4.1 A média fogalma és társadalmi szerepe
- 4.2 Mediatizált információforrások használata
- 4.3 A társadalmi nyilvánosság
- 4.4 A valóság sztereotip és torzított megjelenítése a médiában
- 4.5 A média és az életmód
- 4.6 A médiaszöveg, mint termék
- 4.7 Intertextualitás sorozatelv
- 5.1 Új médiatechnológiák
- 5.2 Online média használata
- 5.3 A befogadást befolyásoló
- 6.1 Hírműsorok
- 6.2 A médiaipar intézményei
- 6.3 A médiaipar ellenőrzése

9.16. Állampolgári ismeretek

1. A család, a családi szocializáció
2. A család gazdálkodása és pénzügyei
3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás
4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
5. A magyar állam intézményei
6. Az állam gazdasági szerepvállalása
7. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése
8. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem
9. Bankrendszer és hitelfelvétel
10. Vállalkozás és vállalat

9.17. A német népismeret tantárgy

1. Eredet, közösséggé válás, korai kapcsolatok
2. Együttélés, életmód, értékrendszer
3. Sorsfordulók a nemzetiség történetében napjainkig Életképek a hazai németek történetéből
4. A német nemzetiség tárgyi kultúrája, hagyatéka és települési szokásai
5. A német nemzetiség szokásrendszere
6. A német nemzetiség népviselete
7. A német nemzetiség étkezési szokásai
8. A német nemzetiség médiája
9. A magyarországi németek települései Ismerje a fontosabb településterületeket.
10. A földrajzi adottságok és az életmód összefüggései
11. A hazai németek gazdasági kapcsolatai
12. A megmaradt hazai német települések jelene és jövője a földrajzi meghatározottságok szemszögéből
13. A német nemzetiség közösségi kapcsolatai
14. A közösségi összetartozás tudatának jellemző megnyilvánulási formái
15. A német nemzetiségi egyén helye és a többes közösségi kötődések hatásai
16. A német nemzetiség oktatási rendszere.
17. A német nemzetiség nyelvével kapcsolatos ismeretek
18. A hazai németiség nyelvi fejlődésére ható tényezők
19. A köznyelv és a nyelvi változatok szerepe
20. A nemzetiség nyelvének megjelenése a magyarországi német irodalomban
21. Az épített környezet formai és funkcionális sajátos vonásai
22. A német nemzetiségi építészeti örökség
23. védelme
24. A hazai németek szokásai: a zene-, ének- és táncművelés kapcsolata
25. A hagyományörzés és a jelen követelményei a hazai németek zenekultúrájában
26. A nemzetiségpolitika jogszabályi
27. A nemzetiségi önkormányzatiság alapjai és gyakorlata
28. A német nemzetiségi önkormányzatok, egyesületek szerepe az önazonosság fenntartásában

10. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

10.1. Az iskolában folyó oktató-nevelő munka ellenőrzése, értékelése

Ha az általunk elérni kívánt minőség ellenőrzéséről beszélünk, kétféle tevékenységre gondolunk. Egyrészt *pedagógiai ellenőrzésre*, azaz a tanulói teljesítmények vizsgálatára (didaktikai funkció), másrészt *vezetői ellenőrzésre* (vezetési funkció). E két funkciónak együtt kell szolgálnia az iskola minőségbiztosítási rendszerét.

A *vezetői ellenőrzés* kiterjed az iskolai élet teljes területére, tehát a gazdálkodás, a munkaügy területére éppúgy, mint az oktató-nevelő munkára.

10.1.1. Az igazgatói ellenőrzés főbb területei:

- Helyetteseivel heti rendszerességgel megbeszélést tart, amelyre alkalmanként (ha a téma jellege ezt kívánja) meghívják az Intézményi Tanács elnökét. Ezeken a megbeszéléseken értékeli az előző hét tevékenységét, és egyeztetik az előttük álló két hét legfontosabb feladataival kapcsolatos teendőket. A következő hét tennivalóit tartalmazó tervet az első igazgatóhelyettes elhelyezi az iskola honlapján, a tanári, az igazgatói és az igazgatóhelyettesi szobában, valamint tájékoztatásul a portán.
- Szükség esetén, előre megtervezett napon (szerdán) tantestületi megbeszélést tart, amelyen azok az (általában gyors intézkedést igénylő) ügyek kerülnek napirendre, amelyek több munkaközösséget vagy az egész tantestületet érintik. Ezek a megbeszélések alapvetően tájékoztató jellegűek, céljuk az információk átadása. Ilyenkor értékeli az iskola-vezetés az előző hét lezajlott iskolai rendezvényeit, eseményeit. A várhatóan hosszabb ideig tartó, vitaindító, döntés-előkészítő értekezleteket délután kell tartani, lehetőleg szerdánként.
- Ellenőrzi a munkaközösségek vezetőinek tevékenységét. Ennek alapját képezik a munkaköri leírások, az évente készítendő munkaközösség-vezetői beszámolók, valamint személyes megbeszélések.
- Óralátogatásokkal ellenőrzi a pedagógusok oktató-nevelő munkáját, különös figyelmet fordítva a pályakezdőkre, új kollégákra. Az óralátogatásokat az Önértékelési Szabályzatban és az Éves Önértékelési Tervben foglaltak szerint kell végezni. A pályakezdők munkájának értékelését az ún. Gyakornoki szabályzat tartalmazza.
- Ellenőrzi a tanári ügyelet hatékony működését.
- Ellenőrzi az iskolatitkár munkáját, ezen belül is kiemelten az iktatást, irattározást, a szigorú számadású nyomtatványok nyilvántartását, a dolgozók személyi anyagának őrzését és kezelését, az iskolai törzskönyv vezetését, a tanulói és tanári létszámadatok internetes rendszeren (KIR) keresztüli állandó frissítését.
- Ellenőrzi a gazdasági ügyintéző munkáját annak munkaköri leírása alapján.

10.1.2. Az igazgatói értékelés főbb területei:

- Az értékelés legfontosabb fórumai a tantestületi értekezletek, ezek közül is kiemelten a félévi és a tanévet záró értekezlet. Ezen alkalmakkor helyetteseivel együtt értékeli a tanulmányi munka alakulását, a munkatervben meghatározott célok és feladatok végrehajtását, a munkaközösségek tevékenységét, a gazdasági vezető segítségével az iskola gazdálkodását.

- Alkalmanként a második igazgatóhelyettes közreműködésével értékeli a kisegítő személyzet munkáját, közösen tesznek javaslatot a munkarend, munkamódszerek esetleges megváltoztatására.
- A diákönkormányzat felkérésére tájékoztatást és értékelést ad az iskola működésének diákokat érintő kérdéseiről.
- Beszámolókat tart, és az eltelt időszakot értékeli az Intézményi Tanács és a szülői munkaközösség ülésein, ha erre felkérést kap, vagy azt szükségesnek ítéli.
- Az Önértékelési Szabályzat, az ötéves Önértékelési program és az Éves Önértékelési Terv alapján értékeli a pedagógusok munkateljesítményét.

10.1.3. Az első igazgatóhelyettes ellenőrzési-értékelési munkájának főbb területei:

- Gondoskodik az időszakos és az állandó helyettesítések megszervezéséről; ezek osztálynaplókban történő adminisztrálását ellenőrzi.
- Havonta összesíti a túlórákat.
- Ellenőrzi az osztályfőnökök adminisztrációs tevékenységét, az elektronikus naplót, irányítja az osztályfőnökök munkáját.
- Ellenőrzi valamennyi osztályra vonatkozóan a tanítási órák beírását az elektronikus naplóba. Ha hiányosságokat tapasztal, felszólítja az érintett szaktanárokat azok pótlására.
- A nem pedagógus dolgozók közül ellenőrzi és irányítja az oktatástechnikus, a rendszergazda, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkáját.
- Ellenőrzi a bizonyítványok, törzslapok kitöltését, naprakészségét.
- Tanév elején a munkaközösség-vezetőkön keresztül bekéri a szaktanárok tanmeneteit, ellenőrzés után jóváhagyja azokat.
- Rendszeresen látogat órákat az Önértékelési Szabályzatban leírtaknak megfelelően.
- Irányítja és ellenőrzi a takarítók, valamint a fűtő-karbantartó munkáját. Figyelemmel kíséri, hogy a külön füzetben az osztályfőnökök, szaktanárok által jelzett hibák kijavítása az osztály- és szaktantermekben megtörtént-e.

10.1.4. A második igazgatóhelyettes ellenőrzési-értékelési munkájának főbb területei

- Összegyűjti a kollégák tanórán kívüli foglalkozásokkal (szakkör, felzárkóztató és tehetséggondozó órák stb.) kapcsolatos igényeit, és az igazgatóval való egyeztetés után közli az érintettekkel az engedélyezett foglalkozásokat. A tanév folyamán folyamatosan nyomon követi a tanórán kívüli foglalkozásokon a tanulólétszámok alakulását, s a tapasztalatról beszámol az igazgatónak.
- Készíti az októberi statisztikát
- Rendszeresen látogat órákat az Önértékelési Szabályzatban leírtaknak megfelelően.
- Szervezi és ellenőrzi a tanulmányi versenyek, kiemelten az OKTV, valamint az érettségi vizsga szervezését és lebonyolítását.

10.1.5. A munkaközösség-vezetők ellenőrzési-értékelési munkájának főbb területei:

- Tanév elején ellenőrzik a tanmeneteket (formai, tartalmi szempontból), javaslatot tesznek az igazgatóhelyettesnek az elfogadásra.
- Végzik a házi vizsga feladattípusainak, értékelésének összehangolását az érettséggel.
- Végzik az írásbeli érettségi dolgozatok javításának egyeztetését.

- Irányítják az egységes, objektív értékelés alapelveinek felülvizsgálatát (elfogadtatását), a közösen kidolgozott alapelvek betartását.
- A szakmai munkát véleményezik (megfelelő információ esetén).
- Segítik a pályakezdők beilleszkedését, kommunikálják feléjük az elvárásokat, a helyi szokásokat, figyelembe véve a Gyakornoki szabályzatban leírtakat is.
- Rendszeresen látogat órákat az Önértékelési Szabályzatban leírtaknak megfelelően.
- Részt vesznek a tantervi módosítások kidolgozásában.

10.1.6. Az osztályfőnök ellenőrző tevékenysége:

Az osztályfőnök munkáját részletesen a 3.4. fejezet, „Az osztályfőnöki munka koncepciója” valamint munkaköri leírásuk tartalmazza. Főbb ellenőrzési-értékelési feladataik a következők:

- Az osztály tanulmányi munkájának, szorgalmának, az osztály közösségi életének figyelemmel kísérése.
- Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történt megbeszélés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását.
- Félévkor és év végén az iskolavezetés által megadott szempontok szerinti jelentésben számolnak be az iskolavezetésnek az osztálya munkájáról.
- Év közben – szükség esetén – élnek a dicséretnek, illetve az elmarasztalások lehetőségével.
- Legkésőbb félév, illetve év vége előtt 30 nappal az elektronikus ellenőrző útján értesítik az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.
- Mulasztások esetén a Házi rendben leírt szabályok szerint járnak el.
- Szervezik az év végi vizsgákra, érettségire történő jelentkezést.
- Folyamatosan figyelik az osztályterem berendezésének állagát, azonnal jelzik az iskolavezetésnek a hiányosságokat, rongálásokat.
- Ellenőrzik az elektronikus napló szaktanárok általi kitöltését, vezetését.
- A mulasztások igazolását kezelik az elektronikus naplóban.
- Nyomon követik az elektronikus napló felületét, különös tekintettel az osztály tanulóira vonatkozóan (lemorzsolódás- ESL, érdemjegyek)

10.2. A tanuló teljesítmények értékelése, az osztályzás

A jól motivált tanulók a tudásért tanulnak. A közepesen vagy gyengén motivált tanulók azonban úgy tanulnak, ahogy értékelik, és nem, ahogy tanítják őket. Nem mindegy, hogyan történik a tanuló értékelése az iskolában, mert az a tanulóra visszaható, tanulását motiváló, módosító vagy éppen demotiváló típusú információ, mely a megerősítés révén fejt ki hatását, így magatartás-módosító erővel rendelkezik. A megerősítés hatékonysága erősen függ attól, hogy a pedagógus értékelő információja igazságos, érvényes és megbízható-e.

10.2.1. A tanulók folyamatos ellenőrzésének és értékelésének alapelvei

- A tanulók teljesítményének folyamatos szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájába beépül, az osztályozás és az írásbeli értékelés, témazáró minősítés rendszere évfolyamtól és tantárgytól függően változik, annak részletes ismertetése a tantárgyi programok feladata.

- Az életkori és szaktárgyi lehetőségek figyelembe vételével kívánatos, hogy a tanulónak félévente legalább egy szóbeli felelete legyen.
- A folyamatos értékelés mellett – az életkori sajátosságok figyelembe vételével – szükséges a tanítási egységek összegző minősítése.
- A tanuló teljesítményének értékelésében egyaránt legyenek helyzetfeltáró (*diagnosztikus*), a tanulási folyamatot fejlesztő-formáló (*formatív*) és lezáró-minősítő (*szummatív*) elemek.
- A diagnosztikus felmérés teszi lehetővé, hogy pedagógia folyamatunk végén mérni tudjuk a „hozzáadott értéket” a gyermek fejlődésében.
- A formatív értékelés feladata a tanulási hibák és nehézségek differenciált feltárása.
- A szummatív értékelésnek a témazáró értékelésben, a félévi és év végi minősítésben, az év végi vizsgákban és az érettségi vizsgákon van kiemelt szerepe.
- A pedagógiai értékelés nem korlátozható az osztályozásra, annak differenciáltnak, azaz egyénre szabottnak kell lennie. Az értékelési funkciók megfelelő alkalmazásával érhető el, hogy a tanár egyszerre legyen szigorú és objektív a szummatív értékelésben, illetve türelmes, megengedő a formatív értékelésben.
- Általános elv, hogy lehetőséget biztosítunk az osztályzatok javítására. Az osztályzat eredményes javítása feltételezi a tananyag elsajátításában meglévő hiányosságok pótlását.

10.2.2. *A pedagógiai értékelés céljai*

- a tanulók teljesítményének visszaigazolása, az önértékelési képesség kialakítása
- a pedagógus számára a tanítás-tanulás tervezésére, szervezésére, szabályozására vonatkozó döntések meghozatalához szükséges információ biztosítása
- az iskola oktatási rendszerének működéséről, ezen belül az oktatási célok megvalósulásáról visszajelzés.

10.2.3. *A pedagógiai értékelés feladatai*

- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése
- a tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz
- a követelmények teljesítésének szintje alapján a korrekció és a további gyakorlás témáinak kijelölése
- a tanulócsoport eredményeinek viszonyítása országos, standardizált értékekhez
- következtetés a tanítás és a tanulás hatékonyságára.

10.2.4. *Pedagógiai értékelési rendszerünk; az értékelés formái*

9.2.4.1. Személyes, verbális értékelés

Értékelési rendszerünk fontos része a személyre szóló tanári értékelés. Jellege lehet: korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló. Módjai:

- a tanár személyiségéből, tudásából, értékrendjéből eredő – elsősorban a tanórán megjelenő – megnyilvánulások
- közösen végzett tevékenység közben vagy után megjelenő tudatos, szóbeli értékelés
- kiemelkedő teljesítmények közösség előtti – osztály, iskola – értékelése
- a pedagógus beszélgetése, helyzetfeltárása gyerekekkel, szülővel

9.2.4.2. Írásbeli értékelés

- A tanulók írásbeli munkájához fűzött részletes megjegyzések, kiegészítések. Ezekre a kötelező érettségi tárgyaknál nagy hangsúlyt fektetünk.
- A tanuló iskolai tevékenységének értékelése, jellemzése, az osztályfőnök, a szaktanár részéről pályázatokhoz, külföldi utakhoz.

9.2.4.3. Tantárgyi értékelés és osztályozás

Megkülönböztetjük a tantárgyi érdemjegyet a tantárgyi osztályzattól. Az érdemjegyet egyes feladatokra, szóbeli feleletekre, dolgozatokra adjuk, egy-egy részteljesítményt honorálunk. A tanulók számára legyen egyértelmű, hogy milyen típusú teljesítményre kapták az érdemjegyet. Az e- naplóban egymástól eltérő színnel jelöljük a különböző típusú tantárgyi érdemjegyeket, illetve bejelöljük az érdemjegyek súlyát vagy jelöljük a típusát (röpdolgozat, témazáró dolgozat stb.). Ennek kidolgozása a munkaközösségek kompetenciája.

Az eredményértékelés, annak számszerűsítése a Köznevelési törvény 54. §-ban megfogalmazott ötfokozatú skálával, érdemjegyekkel és osztályzatokkal történik.

Az iskolai értékelés alapelvei

- Az értékelés az iskola pedagógiai programján és helyi tanterven alapul.
- Nem kérhető számon olyan ismeretanyag, amelynek a feldolgozása a tanórán, a foglalkozáson nem történt meg.
- Az értékelés legyen objektív, igazságos, nevelő, motiváló hatású, rendszeres, nyilvános és gyermekközpontú.
- A követelménytámasztásban érvényesüljön a fokozatosság, a tanuló sikerélményhez juttatása.
- Az értékelés történhet szóban és írásban.
- A tanulmányi munka, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése a diáknak és a szülőnek szól elsősorban, de tájékoztatást ad az osztályfőnökök, a szaktanárok és az iskola-vezetés számára is.

A számonkérés tanév közben a tanórákon történik. Minden tantárgy tantervében meghatározzuk a tantervi minimumot és ezzel együtt az *elégséges* osztályzat követelményszintjét. Az elégséges adását ahhoz kötjük, hogy a tanuló rendelkezzen a soron következő osztályban belépő tevékenységek elsajátításához szükséges minimális ismeretekkel és készségekkel.

Jeles osztályzat a törzsanyag ismeretért, tudásáért jár. Jelest az kaphat, aki a követelményekben foglalt különféle feladattípusoknak a teljes törzsanyagban eleget tud tenni. A közbülső érdemjegyek és osztályzatok szintjének kialakítását a tantárgy jellege határozza meg, és a szakmai munkaközösség közös állásfoglalása alapján történik az alábbi alapelvek szerint:

elégtelen (1) Teljes tájékozatlanságot mutat a követelményrendszerrel kapcsolatban, nincs tisztában az alapfogalmakkal, az elemi összefüggésekkel, nem képes az ismereti alapján sem önállóan, sem tanári segítséggel számot adni tudásáról, nem képes a minimális szintnek megfelelő feladatokat elvégezni. Az év végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanulónak sikeres javító vizsgát kell tenni a felsőbb évfolyamba lépés érdekében. Sikertelen javító vizsga esetén a tanévet meg kell ismételni a tanköteles tanulónak minden tantárgyból.

elégséges (2) Ismeretei a tantervi követelmények legalapvetőbb fogalmaira, összefüggéseire korlátozódnak. Ismeretei alapján csak egyszerű feladatokat képes megoldani, összefüggő szöveg alkotására alig képes.

közepes (3) A tantervi tananyag alapfogalmait, elemi összefüggéseit ismeri, azokat feladatok megoldására részben önállóan, részben tanári segítséggel képes felhasználni. Szövegalkotása szóban és írásban nehézkes, pontatlan, de a lényeges gondolatok kifejezésére alkalmas.

jó (4) Tisztában van a követelményrendszerrel. Az alapfogalmakat és összefüggéseket ismerve alapvetően képes önálló szövegalkotásra, feladatok megoldására. Ugyanakkor kisebb tárgyi tévedések, hiányosságok, fogalmazási pontatlanságok előfordulnak. Feleleteiben esetenként tanári segítségre van szükség, írásbeli munkáiban a lényegyet nem érintő számolási, megfogalmazási, helyesírási hibákat vét rendszeresen.

jeles (5) A követelményrendszer teljes ismeretének birtokában képes logikus, önálló feladatmegoldásra, önálló, szabatos megfogalmazásra. szóban és írásban egyaránt. Az esetenként előforduló lényegyet nem érintő hibákat tanári segítséggel tudja javítani.

A különböző tanári módszerek igénylik a változatosabb, a módszerekhez alkalmazkodó ellenőrzési és értékelési eljárások kialakítását.

Minden szaktárgyon belül az írásbeli és a szóbeli ellenőrzések helyes arányát és mértékét a szakmai munkaközösség alakítja ki. A szaktanárok törekednek a szóbeli feleletek arányának növelésére.

Az írásbeli munkák javítását a szaktanárok lehetőleg két héten belül elvégzik, és a tanulóknak megfelelő információt nyújtanak a hiányosságokról, elősegítve azok gyors pótlását. Az elégtelen dolgozatok kijavítására – a hiányosságok pótlása után – a szaktanárok lehetőséget biztosíthatnak. Ez nem jelent automatikusan javító dolgozatot.

A tanórán kapott és az írásbeli munkára adott érdemjegyek a megszerzéstől számított egy héten belül bekerülnek az e-naplóba. A szaktanár lehetőleg azonnal írja be az adott érdemjegyeket az e-naplóba.

9.2.4.4. Az értékelés rendszeressége

Az évközi értékelés rendszerességét a heti tanórák száma határozza meg. A naplóba beírt és a félév lezárásához alkalmazott érdemjegyek száma legyen arányos a heti óraszámmal, és a félév során arányos eloszlásban kapja azokat a tanuló.

A két tanítási nyelvű tagozat előkészítő évfolyamán angol nyelvből szükséges a heti rendszerességgű írásbeli beszámoltatás, melynek konkrét tartalmát és módszereit az angol nyelvi munkaközösség dolgozza ki.

Az egy félév során minimálisan adandó érdemjegyek száma:

heti 1-2 óra esetén minimum három

heti 3 vagy több óra esetén minimum négy.

Félév és év vége előtt egy hónappal legalább két érdemjegye legyen a tanulónak.

Minden esetben az adott érdemjegyeket és osztályzatokat szóban a tanuló - kérés esetén a szülő - számára indokolni kell. Az érdemjegyekről minden esetben tájékoztatni kell a tanulót, a tanuló hiányzása esetén (pl.: a dolgozatok kiosztásánál) az osztályt. Az érdemjegyeket az e-naplóba be kell írni.

9.2.4.5. Félévi értesítő, bizonyítvány

A félévi értesítőben 1-5-ig számmal értékeljük a tanulók előmenetelét. A félévi értesítő az elektronikus napló felületéről 2 példányban kinyomtatott dokumentum, melynek a szülő által aláírt példányát a tanuló az osztályfőnöknek köteles átadni. Tanév végén a bizonyítványban betűvel (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen). Háromnál több elégtelen osztályzat esetén a tanuló tanulmányait csak osztályismétléssel folytathatja, 1-3 elégtelen osztályzat esetén is csak sikeres javítóvizsga után léphet magasabb évfolyamba. Ha a tanuló bármilyen oknál fogva 250 tanóránál többet mulaszt, és emiatt teljesítménye a tanév közben nem volt (vagy nem elegendő) érdemjeggyel értékelhető, osztályozóvizsgára utasítjuk. Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása a tanévben egy adott tantárgyból meghaladja az óraszám 30 %-át, a tanuló a tanév

végén abból a tárgyból nem osztályozható. Év végi osztályzatát – nevelőtestületi engedéllyel – osztályozóvizsgán szerezheti meg.

A javítóvizsga ideje augusztus utolsó hete, a pontos időpontját a tanévzárási ünnepélyen közöljük. Osztályozóvizsgát az igazgató a tanév folyamán bármikor szervezhet (az érintett szaktanárral és tanulóval történt egyeztetés után).

A szülői kezdeményezésre, Oktatási Hivatal által engedélyezett magántanulói státusz esetén a szülőnek kell gondoskodnia gyermeke felkészítéséről. Az iskolába járás alóli felmentéssel egyidejűleg a szülő és az iskolaigazgató egyeztet (a tanuló érdekeinek figyelembe vételével), hogy a felmentett tanuló mikor tesz eleget beszámolási kötelezettségének. Az a tanuló, akit felmentettek a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

A félévi és év végi osztályzatot az évközi érdemjegyek határozzák meg, a tanulók egész félévi/évi teljesítményét értékeljük. Minden jegyet 0,51 századtól felfelé kerekíthetünk, de a szaktanár mérlegelheti a pedagógiai szempontoknak megfelelően és ettől kis mértékben eltérhet. Az előbbiektől alól kivétel az elégséges szint, melynél 1,75 -től kerekítünk 2-re.

Érdemjegyet a tanuló többféle módon kaphat:

1. Szóbeli felelet:

Rövid, lehetőleg szövegalkotást igénylő feladat. Célja, a tananyag tudásszintjének mérésén túl a tanuló verbális képességeinek mérése, fejlesztése. Minden esetben javasolt a felelet végén az érdemjegy megállapítása előtt egy rövid szöveges értékelés, amely érinti a felelt tudástartalmát és a felelet előadásmódját (nyelvhelyesség, önállóság). A szóbeli felelet értékelésének szempontjait a tantárgy jellegének figyelembevételével a szaktanár meghatározza és a tanulmányok megkezdésekor a tanulókkal ismerteti. Minden tantárgy esetében szükséges, a lehetőségek szerint rendszeresen.

2. Írásbeli felelet (röpdolgozat) (egyéni, kiscsoportban, vagy osztályszinten)

A szóbeli felelethez hasonló, rövid feladat. Lehet csupán szavak ellenőrzése pl. nyelvek esetében, pl. térképismereti feladat történelem és földrajz esetében, rövid számolási feladat, ábra, vagy kép elemzése megadott szempontok alapján, különféle tesztfeladatok megoldása. Az írásbeli felelt esetében javasolt a hibák jelölésén túl a helyes válaszok megadása, esetenként rövid szöveges értékelés. A szóbeli feleltetéshez hasonlóan nem kell előre bejelenteni. Célja elsősorban a folyamatos felkészülés ellenőrzése és motiválása.

3. Témazáró dolgozat

Egy témakör vagy fejezet összefoglalását, lezárását követően a tananyag elsajátításának mértékét ellenőrző dolgozat. A tantárgy jellegétől függően nagyon eltérő módszerekkel valósul meg. pl. szövegalkotás, számolási feladatok megoldása, tesztfeladatok megoldása. A dolgozat megírását egy héttel korábban be kell jelenteni a tanulóknak. Egy tanítási napon lehetőleg egynél több témazárót ne írassunk. Ha a szükség nagyon kívánja, maximum napi két témazáró íratható. A témazáró dolgozat esetében is javasolt a hibák jelölésén túl a helyes megoldások megadása, indokolt esetben rövid szöveges értékelés az egész dolgozattal, vagy annak egy részével kapcsolatban. A dolgozat megírása előtt ismertetni kell az érdemjegy megállapításának szempontjait, százalékos, vagy pontszámait. A témazáró érdemjegyet általában duplán számolják a szaktanárok az év végi osztályzat megállapításakor. Ezt a tanulókkal előre közlik. A témazárót a szaktanár legkésőbb két héten belül javítsa ki.

4. Házi feladat ellenőrzésével

Az otthon elkészített feladatok ellenőrzését követően adható érdemjegy az írásbeli felelethez hasonló módon. Tisztában kell azzal lenni, hogy az otthoni feladat megoldásához a tanuló külső segítséget vehet igénybe, így az értékelés nem valós tudást és nem saját befektetést értékelhet.

5. Otthon készített és órán előadott kiselőadás, vagy prezentáció

Megadott szempontok alapján készített és órán önállóan előadott anyag. Értékelése a szaktanár előzetes szempontrendszerére alapján mindig szöveges értékeléssel zárul, melyet érdemjegy adása követhet.

6. Házi dolgozat

A házi feladathoz hasonló, de nagyobb lélegzetű, szövegalkotási feladat megadott témakörben, megadott szempontok alapján. Értékelése a témazáró dolgozathoz hasonlóan történik, de itt is számolni kell a külső segítség lehetőségével.

7. Egyénileg, vagy csoportosan készített projektmunka

A projekt értékelése a megadott feladat teljesítésének módjától és minőségétől függően a szaktanár által meghatározott szempontok figyelembevételével történik. Vizsgálni kell a kivitelezés minőségét (külsőalak, terjedelem, képi tartalom stb.) Ellenőrző kérdésekkel vizsgálni kell a munka saját jellegét. Értékelni kell az ötletességet, az egyéni meglátásokat stb.

8. Szorgalmi feladat elvégzése esetén (pl. valamilyen információ megkeresése, valaminek a gyűjtése)

Általában jeles, vagy jó érdemjeggyel jutalmazandó, ösztönző jellegű tevékenységet.

9. Versenyen elért eredményért

Különböző szaktárgyi versenyeken elért eredmény jutalmazásául, ösztönző motivációs céllal.

10. Valamilyen szakirányú rendezvényen való részvételért (pl. tudományos előadás látogatása, tömegsport rendezvényen való részvétel)

Szintén motivációs célból, általában ötös érdemjeggyel történő jutalmazás.

11. Házi vizsga

A pedagógiai programban meghatározott tantárgyakból, a programban meghatározott módon lefolytatott és értékelt számonkérés (lásd fentebb).

12. Kisjegyek

A tanuló órai munkájáért, egy-egy feladat elvégzéséért, ösztönzés céljából ún.kisjegyet is kaphat. Ezt a szaktanár nyilvántartja, és amikor a kisjegyek egész értékű jegyet adnak ki, az a Krétába beírásra kerül. A szaktanárnak a súlyozás segítségével a kisjegyek rögzítésére is van lehetősége a Kréta felületen.

10.3. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

Az írásbeli beszámoltatás			
formája, terjedelme	rendje	korlátai	szerpe a tanuló tudásának értékelésében
Az előző óra anyagából vagy annak egy részéből	Előzetes bejelentéshez nem kötött kiterjedhet az osztály egészére vagy csak néhány tanulóra	---	Fejlesztő-formáló (formatív)
Egy-egy anyagrészből	Előzetes bejelentéshez nem kötött kiterjedhet az osztály egészére vagy csak néhány tanulóra	---	Fejlesztő-formáló (formatív)
Témazáró dolgozat	Összefoglaló óra után, egy héttel előbb bejelentve	Egy nap egy tanulóval legfeljebb 2 írátható	Lezáró-értékelő (szummatív); egy vagy több

	Az egész osztályra kiterjedő		tantárgyi fejezet írásbeli számonkérésére szolgáló forma, súlya tantárgytól függően többszöröse a szóbeli feleletének, röpdolgozatának
Szintfelmérő	Tanév, félév elején, előzetes felkészítést nem igényel	---	Helyzetfeltáró (diagnosztikus); célja a felzárkóztató foglalkozáson való részvétel, szükségességének, nyelvi csoportba sorolásnak a megállapítása
Házi vizsga	Tanév utolsó 2 hónapjában, tételeit a 2. félév elején ismertetni kell	Egy napra csak egy eshet (az első igazgatóhelyettes koordinálja)	Lezáró-értékelő (szummatív); a tanév végi osztályzat megállapításában 1/3-os súlya van, matematikából háromszoros súlyú érdemjegy
Javító dolgozat	A tanár által felkínált időpontban, a hiányságok pótlása után	---	Fejlesztő-formáló (formatív); érdemjegye nem semmisíti meg az eredeti dolgozatét; súlya kétszerese a szóbeli feleletnek, röpdolgozatnak
Pótló dolgozat	A hiányzó tanulók az osztály által korábban megírt dolgozatokat kötelesek pótolni a tanárral történő egyeztetés után, súlya adott dolgozat súlyával azonos		ua. mint témazáró dolgozat

10.4. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók rendszeres otthoni felkészüléséhez szükségesnek tartjuk házi feladatok folyamatos feladását, melyek a tananyag elsajátítását, elmélyítését, gyakorlását szolgálják. Ez tantárgyaként más-más időigényű. A tanárok feladata a házi feladatok ütemezése. Írásbeli feladatokat leginkább gyakorlásra, a hosszabb terjedelműeket önálló, alkotó jellegű feladatokra adjuk. A szóbeli feladatok feladásánál a szaktanár törekedjen arra, hogy a tanuló sajátítsa el a tömör, megszerkesztett válaszadás tartalmi, formai követelményeit.

Az írásbeli feladatok			
jellege	elkészítésének ideje, a rendelkezésre álló idő	célja	menynyisége, korlá- tai
Házi feladat	Egyik napról a másikra	Az órán tanult anyag begyakorlása	Max. 30 perc tárgyként (átlagos képességű tanuló esetén)
Házi feladat	Hétvége	Az órán tanult anyag begyakorlása	Max. 45 perc tárgyként (átlagos képességű tanuló esetén)
Házi feladat	Hétvége	Dolgozatra felkészülés	Max. 45 perc tárgyként (átlagos képességű tanuló esetén)
Kiselőadás, esszé jellegű feladat	A tanár kívánsága szerint, de lehetőleg min. 3 nap	Tanórai tanulói előadás	A tanár és a diák megállapodása szerint
Házi dolgozat	Legalább egy hét	A megszerzett ismeretek alkotó alkalmazása	A tanár kívánsága szerint
Házi vizsgára felkészülés	A tanár útmutatása szerint	A megszerzett ismeretek összegzése, rendszerezése	A tanár kívánsága szerint

A szóbeli feladatok (megtanulandók, elolvasandók)			
jellege	elkészítésének ideje, a rendelkezésre álló idő	célja	menynyisége, korlá- tai
Egy lecke	Egyik napról a másikra	Az órán megismert új anyag elsajátítása	Max. 30 perc tárgyként (átlagos képességű tanuló esetén)
Egy fejezet, anyag-rész	hétvége	Felkészülés dolgozatra, témazáróra	A fejezet nagyságától, az egyes órákra történt korábbi felkészülés mértékétől függő
memoriter	Hétvége	Műalkotások vagy azok részleteinek szó szerinti megtanulása	Max. 30 perc tárgyként (átlagos memóriájú tanuló esetén)
Házi olvasmány	Legalább egy hétvége olvasmányonként	Az órán feldolgozandó műalkotások tartalmának előzetes ismerete	---

Kiselőadás, esszé jellegű feladat	A tanár kívánsága szerint, de lehetőleg min. 3 nap	Tanórai tanulói előadás	A tanár és a diák megállapodása szerint
Házi dolgozat	Legalább egy hét háttáridő	A megszerzett ismeretek alkotó alkalmazása	A tanár kívánsága szerint

10.5. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének formája

A MAGATARTÁS ÉS A SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Iskolánkban a tanulók magatartását és szorgalmát a tanítási év során két ízben, félévkor és tanév végén minősítjük és osztályozzuk A Köznevelési törvény értelmében „a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi az osztályban tanító tanárok véleményének kikérésével”. Iskolánkban az előzetes értékelés az osztályfőnöki órán történik a tanulók véleményének meghallgatásával. Az osztályfőnök által – a mulasztások összesítése és a tantárgyi osztályzatok, igazolt/igazolatlan mulasztások, szaktanári, osztályfőnöki és igazgatói dicséretetek, büntetések áttekintése után – megállapított osztályzatokat az osztályban tanító pedagógusok az osztályozó értekezleten megbeszélik, és döntenek a tanuló minősítéséről, véleménykülönbség esetén szavazással. (Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a döntő.)

Iskolánkban a magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése egymástól függetlenül, külön szempontok alapján történik.

A **magatartást** minősítő osztályzat fokozatának megállapításakor a legfőbb megkülönböztető vonás az, hogy milyen a tanulónak a közösség egészéhez és annak egyes tagjaihoz való viszonya, munkafegyelme, az önként vállalt és a rá bízott feladatok teljesítése, közösségi munkája.

A tanuló magatartása

Példás a magatartás, ha a tanuló cselekvésével és viselkedésével folyamatosan és kifogástalanul biztosítja a működési szabályzat és a házirend normáiból és szabályaiból adódó követelmények megvalósítását. Viselkedése, megjelenése, hangneme és egész modora összhangban áll morális és illembeli értékeinkkel.

Példás a magatartás, ha a tanuló

- iskolai viselkedése minden szempontból példamutató
- a házirend előírásait maradéktalanul betartja
- a jelenléti fegyelme kifogástalan (nincs igazolatlan órája)
- az osztályközösségben pozitív, építő szerepet tölt be
- a hetesi és az önként vállalt feladatokat becsületesen végzi
- a viselkedése ellen az osztályozó konferencián egy pedagógus sem emel kifogást

Jó a magatartás, ha a tanuló magatartásával és cselekvésével általában biztosítja a házirend szabályaiból adódó követelmények megvalósítását. További követelmény, hogy vállaljon feladatokat, és azokat teljesítse. Ne kövessen el fegyelemsértést, viselkedése és modora álljon összhangban morális és illembeli értékeinkkel.

Jó a magatartás, ha a tanuló

- iskolai viselkedése, az osztályközösségben betöltött szerepe alapvetően megfelelő
- a házirend előírásai és a viselkedési normák ellen szándékosan és súlyosan nem vét
- ha viselkedése ugyan kifogástalan, de jelenléti fegyelme nem megfelelő (néha elkésik az órákról, és/vagy az igazolatlan óráinak száma 1 és 3 között van.)

Változó a magatartás, ha a tanuló magatartásával és cselekvésével esetenként megszegi a házirend szabályait. A közösséggel való kapcsolata kifogásolható, de fegyelemsértései nem haladják meg a figyelmeztetés és az intés fokozatát. A viselkedésében, megjelenésében és modorában a hibák kijavítására törekszik.

Változó a magatartás, ha a tanuló

- órai viselkedése sokszor kifogásolható, többször zavarja az órai munkát
- tanáraival és/vagy a társaival való kommunikációjának módja gyakran nem megfelelő
- időnként vét a viselkedési normák ellen,
- jelenléti fegyelmevel komoly problémák vannak (gyakran késve érkezik az órákra, és/vagy igazolatlan óráinak száma 3-5)

Rossz a magatartás, ha a tanuló magatartásával és cselekvésével esetenként súlyosan vét a házirend szabályai ellen. Magatartásával, fegyelmezetlenségével hátráltatja a közösség fejlődését, a vállalt feladatok megoldását, szándékosan árt egyes tanulóknak, a közösségnek.

Rossz a magatartás, ha a tanuló

- igazgatói vagy tantestületi intőt kapott a házirend súlyos megszegése miatt
- igazolatlan órái miatt igazgatói vagy tantestületi intőt kapott
- igazolatlan óráinak száma meghaladja a 15 órát, (6-15 igazolatlan óra esetén egyéb magatartástól függően változó vagy rossz a magatartás)

A szorgalom minősítésének elvei: a tanuló képességeihez mért teljesítménye, tanulmányi eredményei, a jobb eredményért tett erőfeszítései, a tanuláshoz való viszonya, motivációja, az órai munkában való részvétele, aktivitása, házi feladatok, felszerelés, füzetvezetés, a tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétele, a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása a tanulmányi versenyeken való részvétele, teljesítménye.

A tanuló szorgalma

Példás, ha

- teljesítménye, tanulmányi eredménye kiemelkedően jó
- tanulmányi eredménye ugyan nem kiemelkedően jó, de példamutatóan sok erőfeszítést tesz azért, hogy a tőle telhető legjobb eredményt érje el, és az órai munkában, a külön feladatok vállalásában nagy aktivitást mutat

Jó, ha

- teljesítménye, eredményei egyenletesen, megbízhatóan jó színvonalúak
- az órákon becsületesen dolgozik, a házi feladatokat elkészíti
- erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból jó eredményt elérnie, de érdemjegyei összhangban állnak képességeivel
- összességében csak közepes a teljesítménye, de bizonyos tantárgyakból kiemelkedő eredményeket ért el (pl. tanulmányi verseny)

Változó, ha

- erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból elérnie az elégséges szintet
- teljesítménye nem egyenletes színvonalú, eredményei lényegesen alatta maradnak képességeinek
- nem kellően motivált, a tanuláshoz való viszonya és a tanórai munkája hullámzó

Hanyag, ha

- teljesítménye, eredményei képességeihez mérten is gyengék, több tárgyból elégtelen az osztályzata
- a tanulmányi teljesítménye rossz, erőfeszítéseket sem tesz, hogy teljesítse a minimális követelményeket
- nincs elégtelen osztályzata, de legtöbb tantárgyból csak az elégséges szintet érte el, pedig képességei alapján többre lenne képes
- teljesen motiválatlan, az órai munkában nem vesz részt, felszerelése gyakran hiányos, a házi feladatot rendszeresen nem készíti el.

11. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Csoportbontásban oktatjuk az idegen nyelveket minden évfolyamon.

A magyar-angol két tannyelvű tagozaton a csoportszervezés az előkészítő évfolyamon szintfelmérő alapján történik. Így alakítunk ki egy kezdő és egy haladó csoportot. A későbbi évfolyamokon az egyik csoportból a másikba való átmenetre lehetőség van, ha a tanuló képességei jobbak vagy gyengébbek lesznek, mint a csoportátlagáé.

A többi tagozaton az első nyelvek tekintetében osztályonként egy-egy angol, ill. német nyelvi csoportot hozunk létre. A második nyelvi csoportok több párhuzamos osztályból szerveződnek. Így válik lehetővé az, hogy az angol és a német nyelv mellett franciát és olaszt (megfelelő számú jelentkező esetén orosz is) kínáljunk.

Az informatikát szintén csoportbontásban tanítjuk valamennyi évfolyamon. A csoportok kialakítása e tárgy esetében nem a képességek, hanem a tagozati megoszlás (német/természettudományi) a két tanítási nyelvű osztályban a nyelvi csoportbeosztás, az általános tagozaton az ábécérend (osztály első, ill. második fele) szerint történik. A német-természettudományi osztályban csoportbontásban tanítjuk a biológiát, fizikát, kémiát és a földrajzot, megfelelő szaktanár ellátottság esetén a matematikát minden évfolyamon, de a 9. és 10. évfolyamon feltétlenül, mivel az osztály német vagy természettudományi képzésben résztvevő két fele nem azonos óraszámban és követelmények szerint tanulja ezeket a tárgyakat.

A választható foglalkozások szervezésének alapelveit a helyi tanterv 6. fejezete tartalmazza.

12. AZ ISKOLA ÉLETE ÉS MUNKARENDJE

11.1.Munkarend

A tanév a tanév rendjében megállapított tanítási naptól áll. Az egyes tanévek rendjét miniszteri rendelet határozza meg. A tanítás az ötnapos munkarendhez igazodva 8.00-kor kezdődik, a tanítási óra 45 perc. A délutáni programokat, a térítéses foglalkozásokat 14.30-tól tartjuk. A tanulók felügyeletét 7.30-tól 8.00-ig és az óráközi szünetekben pedagógusok látják el. A tanulók iskolai viselkedésének rendjét, valamint az iskolába megérkezés szabályait és a portai ügyeletes feladatait az iskolai házirend szabályozza. Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program, illetve az annak részét képező helyi tanterv alapján folyik. A korábban érvényes vagy jóváhagyott tantervek és óratervek alapján működő osztályok felmenő rendszerben fokozatosan kifutnak.

Az egy tanévre szóló feladatokat munkatervben kell meghatározni. Az iskola egy nevelési évre szóló munkaterve tartalmazza:

- az oktató-nevelő munka adott tanévre szóló főbb célkitűzéseit,
- a vezetőség tagjait és a vezetők ügyeleti rendjét,
- a vezetőség ellenőrzési tervét,
- az iskolai tanév helyi rendjét,
- az indított osztályok, tanórán kívüli foglalkozások felsorolását
- a tanárok megbízatásait,
- a határidős feladatokat.
- Mellékleteit képezik a Diákönkormányzat, a Szakmai munkaközösségek munkatervei, valamint az ifjúságvédelmi felelős munkaterve.

11.2.A tanév helyi rendje

A tanév helyi rendjét a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg. Az iskolai tanév helyi rendjében kell meghatározni:

- az iskolai tanítás nélküli napok időpontját, felhasználását
- szünetek időtartamát,
- a megemlékezések, a nemzeti, iskolai illetve a kollégiumi ünnepek megtartásának időpontját,
- az évi rendes diákközségi ülés (küldöttgyűlés) idejét,
- a nevelőtestületi értekezletek időpontját.

Az iskolai munkaterv alapján kell - a megállapított határidőig - elkészíteni a munkaközösségek, szakkörök, a tanórán kívüli nevelőmunka és a diákönkormányzatok munkatervét. A tanárok kötelező foglalkozási idejének beosztásáról az igazgató tantárgyfelosztást készített, melyet legkésőbb a pedagógusok nyári szabadságának megkezdése előtt ismertetni kell. Tanév közben új tantárgyfelosztás készítésére csak kivételesen indokolt esetben - leginkább személyi változás, vagy más fontos nevelési-oktatási ok miatt - kerülhet sor.

Az órarendet a tantárgyfelosztás alapján legkésőbb a tanév megkezdéséig kell elkészíteni. Elkészítéskor törekedni kell a tanítás eredményességét biztosító szakszerű, egyenletes és arányos óraelosztásra, a tanulók egyenletes terhelésére. Az órarenden változtatást végrehajtani tanév

közben csak kivételesen indokolt esetben az igazgató engedélyével lehet. Az órarenddel egy időben kell elkészíteni a tanterem- és az ügyeleti beosztást.

11.3. Az oktatás rendje

A tanítás helye az iskola épületei, udvara, a Városi sportcsarnok és az Uszoda.

A tanítási órákat megzavarni nem szabad. Rendkívüli, sürgős esetben a tanóráról a pedagógus illetve a tanuló kihívható.

Tanulmányi kirándulásra minden osztály évente egy tanítási napot vehet igénybe. A külföldi cserekapcsolat (ok) programjait az éves munkaterv határozza meg.

11.4. Tanítási időn kívüli értekezletek

- tanévnnyitó értekezelet
- tanévvzáró értekezelet

Tanítás napokon délután zajló értekezletek:

- félévi értekezelet
- nevelési értekezelet (őszi, tavaszi)
- osztályozó értekezletek (félévi, végzős év végi, év végi)
- szülői értekezletek: tanévenként kétfő - szeptemberben, februárban
- szülői értekezelet és nyílt nap a nyolcadikos szülőknél diákoknak – november

Fogadóórak:

- decemberben, áprilisban (délutáni, előzetes bejelentkezés alapján)
- hetente a tanárok által megadott időben előzetes bejelentkezés alapján

A belső kommunikáció rendszere

- heti vezetői megbeszélés
- a tantestület tájékoztatása
- a tanulóifjúság tájékoztatása
- hangosbemondó,
- hirdetőtábla
- diákönkormányzat és az iskolavezetés rendszeres megbeszélése

13. A PÁPÁN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TANANYAG

A nemzetiségekhez nem tartozó diákok számára is fontos, hogy megismerkedjenek a Pápa környékén élő nemzeti kisebbségek hagyományaival, kultúrájával. Ezek az ismeretek nagyban hozzájárulnak a szociális kompetenciáik fejlődéséhez, így a toleráns, másokat elfogadó magatartásforma általánossá válásához. Pápa városában jelenleg három kisebbségi önkormányzat működik: német, cigány örmény. Diákjaink számára az utóbbi kétfő kultúrájának megismeréséhez a Wikipédia (www.wikipedia.org) internetes oldal megfelelő részeit ajánljuk, ill. ezeket használjuk fel a tájékoztatásukra.

Környékünkön az egyik legnagyobb lélekszámú kisebbség a **német nemzetiség**. Ez indokolta azt, hogy intézményünkben is elinduljon a német nyelvoktató nemzetiségi oktatás. A német

nemzetiségi oktatásban részt vevő diákjaink számára a német nyelv és irodalom órákon valamint a népismeret tantárgy óráin nyílik lehetőség e nemzetiség kultúrájának, hagyományainak, múltjának és jelenének megismerésére.

Az érintett évfolyamokon az intézmény megvalósítja, hogy a diákok megismerkedjenek a németiség legfontosabb szokásaival, ünnepeivel. Kiemelkedően fontos a karácsonyhoz, a húsvéthoz, a farsangi időszakhoz, esküvőhöz köthető népszokások, étkezési, öltözködési szokások megismerése. Az iskolában a diákok főként a népismereti tanórák keretein belül, ill. iskolai kirándulások alkalmával, alkalmankénti kézműves foglalkozásokon élményszerűen tudnak megismerkedni a németek hagyományaival.

12.1 A nemzetiségek kultúrájának megismertetése a nemzetiségekhez nem tartozó tanulókkal

Az iskola többi diákja elsősorban a történelem és a földrajz tantárgyak keretében találkozhat a hazai németek történelmével, hagyományaival, kulturális értékeivel, valamint e hazai kisebbség sorsfordító eseményeivel, főleg a XX. században őket érintő megtorlás különböző fokozataival. A német nemzetiségi oktatásban részt vevő diákok számára szervezett programokon való részvételre lehetőséget biztosít, ezáltal is hozzájárulva a németiség kultúrájának megismeréséhez.

14. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tantervében szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évenkénti gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a Netfit rendszer alkalmazásával

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet kimondja, hogy „Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa – az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban – az (5) bekezdésben meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fitsségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fitsségi szintjének feltárásával.

(2) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott fizikai fitsségi mérés eredményeit a mérést végző pedagógus – a mérésben érintett tanulónként – rögzíti és feltölti az (5) bekezdés szerinti informatikai rendszerbe.

(3) A fizikai fitsségi mérések egyes tanulókra vonatkozó, adott tanévben rögzített adatait az iskola testnevelés tantárgyat tanító és az iskola igazgatója által kijelölt egyéb pedagógusai tanévenként elemzik, és meghatározzák az adott tanuló fizikai fitsségi szintjének további fejlesztése szempontjából – elsősorban az iskolai testnevelésórák keretei között – szükséges intézkedéseket.

(4) A fizikai fitsségi mérések iskolai adatai alapján az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai tanévenként javaslatot tehetnek a nevelőtestület részére a pedagógiai program részét képező iskolai egészségfejlesztési program módosítására.

(5) A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (a továbbiakban: NETFIT) a tanulók fizikai fittségi mérésének adatait rögzítő, a 4. mellékletben meghatározott tartalmi keret szerinti informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer. A NETFIT rendszerbe azonosításra alkalmatlan módon feltöltött tanulói eredményeket a NETFIT-et támogató informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszer automatikusan kiértékeli.

(6) A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkor tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig az iskolának a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával fel kell tölteni a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

(7) A tanulók fizikai fittségi mérésének részletes szabályait az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé.”

15. EGÉSZSÉGNEVELÉS, KÖRNYEZETI NEVELÉS

14.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni - elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával - az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- stresszkezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

14.2. Az iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési programja

Elméleti háttér

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az iskola:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előre jutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Mivel az iskola a szocializáció kitüntetett színtere, így az iskola fizikai-tárgyi és pszichoszociális környezetének alakításával -, az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tudunk hatást gyakorolni.

Az egészség, mint érték

Hogy az egészség érték, az egyénben akkor tudatosodik igazán, amikor a figyelmeztető, majd vészjelzések figyelmen kívül hagyásával hirtelen elveszti azt. Az ekkor megindul a küzdelem az egészség visszaszerzéséért, melynek végeredménye a befektetett energiáktól független bizonytalansági tényezőkkel terhelt. Könnyen belátható mind az egyéni, mind a társadalmi egészség vonatkozásában az az evidencia, hogy a legkifizetődőbb befektetés mindkét esetben az egészség megőrzése, illetőleg a már ismert veszélyforrások kivédése, a prevenció.

Egészségnevelés

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében.

Az iskola egészségnevelési, egészségfejlesztési programját segítő kapcsolatok színterei:

Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Szülői szervezet

Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni a szülőket és szükséges megnyerni támogatásukat is. Ez garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

Iskolaorvos, házi orvos védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Feladataik:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Bár a rendelet nem tér ki részletesen, de az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel (a védőnői működési szabályzat ezt részletesebben fel is sorolja).

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

Az életmód és betegségek összefüggései

- Az iskola tanulóinak egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben
- Az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.
- Az iskolai pedagógiai és iskola egészségügyi teamek együttműködésének kialakítására, ahol ez már működik, ott folyamatossá és eredményessé tételére most kitűnő lehetőség a közösen elkészítendő és végrehajtandó egészségnevelési/egészségfejlesztési terv.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak, az Országos Gyermkegészségügyi Intézet szakemberei konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkába.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum-ok (KEF) szerepe

A kábítószerügyi egyeztető fórumok fontos szerepet tölthetnek be a húszezres lélekszámot meghaladó települések életében, hiszen alapítójuk a helyi önkormányzat, így az iskolai egészségfejlesztési program megvalósításában is fontos szerepet játszanak. Az iskolás korosztály veszélyeztetett a kábítószer fogyasztás tekintetében, ezért fontos a kapcsolattartás kialakítása, kontaktszemély kijelölése. Információ a www.gyism.hu, www.mobilitas.hu honlapokon található.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- az egészséges táplálkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszer-használat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)

Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai programok, tevékenységek kiterjednek olyan fontos területekre, mint

- az egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- az egészséges táplálkozás
- a mindennapi testmozgás,
- a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése,
- a fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja,
- az iskolán belüli bántalmazás megelőzésére,
- a szexuális nevelés
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása
- Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet kell fordítani.
- Tanórán kívüli foglalkozások
- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap

Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok

- Sportrendezvények, kulturális programok
- Kirándulások, túrák, sportprogramok

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató
- Lehet osztályszintű vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.
- Szakmai tanácskozások, tréningek

Az iskola egészségfejlesztési operatív programja

Iskolai pedagógiai programja az önmagáért és a környezetéért felelős személyiséget állítja középpontba, aki képes kapcsolatokat építeni és fenntartani. Mivel csak egészséges felnőtt tud egészséges gyermeket nevelni, ezért a program első lépése a pedagógusok felkészítése és alkalmassá tétele a feladatra.

Éppen ezért az egészségfejlesztésben prioritást élvez a lelki egészségvédelem, a mentálhigiéné, melyben benne foglaltatnak az egyént és a közösségi kapcsolatokat erősebbé, fejlettebbé, magasabb szervezettségűvé tevő folyamatok és tevékenységek.

Az egészségfejlesztési terv iskolai programjainak alapelvei

- a) A NAT szellemének megfelelő, az egész iskolát átható egészségnevelés szervezetfejlesztéssel érhető el;

- b) A szervezetfejlesztésben prioritást élvez a lelki egészségvédelem, a mentálhigiéné, melynek tartalma az egyéni és közösségi kapcsolatok erősebbé, fejlettebbé, magasabb szervezetségűvé tétele;
- c) Az egészségfejlesztéssel összefüggő konkrét feladatok (káros szenvedélyek leküzdése, a helytelen életmód megváltoztatása, illetőleg pozitív és negatív életvezetési ismeretek és tevékenységek, mint okozatok, mint látható tevékenységek értelmeződnek (mivel a helytelen életmódot, a káros szenvedélyeket nem kiváltó oknak, hanem okozatnak tekintjük, melynek megváltoztatása kizárólag az életmód megválasztásában szerepet játszó - szociális és mentálhigiénés - okok megszüntetésével lehet).

Az egészségfejlesztés iskolai programjának célcsoportjai

- a) A kapcsolatrendszerek formálására irányuló iskolai szintű egészségfejlesztés elsődleges célcsoportja a tantestület, mint egység. Ezzel teremthető meg a lehetőség arra, hogy az egész iskolát átható szemléletmód alakuljon ki, a tantestület valamennyi tagja érintettnek, érdekeltnek és felelősnek érezze magát önmaga és a tanulók egészségének a megőrzésében, az egészségfejlesztésben.
- b) A tanulók, mint célcsoport a szemléletmódból adódó tantárgyi lehetőségek kidolgozásán keresztül válnak a program aktív résztvevőivé. A tantárgyi programok kidolgozása folyamatos.
- c) A szülők a tanárok és gyermekeik közvetítésével válnak az iskolai egészségnevelési program részesévé: egyrészt szülői értekezleten a program alapelveit ismerhetik meg, másrészt az alapelvek megvalósításához felhasznált tanórai eszközökről tájékozódhatnak a tanároktól és gyermekeiktől.

Az egészségfejlesztési tervhez kapcsolódó iskolai programterv

- a) A szervezetfejlesztés első lépéseként a közös gondolkodásmódot kell megalapozni. Ezen belül:
 - pozitív énkép kialakítása
 - hatékony kommunikáció
 - erőszakmentes konfliktuskezelés
 - tanulás-módszertani ismeretek;
 így a pedagógusok megismerik és alkalmazni tudják azokat a módszereket és technikákat, amelyek a harmonikus emberi kapcsolatok kialakítását, fejlesztését és fenntartását szolgálják.
- b) Kapcsolódás az egyes tantárgyakhoz, tantárgycsoportokhoz (minden tantárgy vagy tantárgycsoport valamilyen szinten kapcsolódik a programhoz).
- c) A gyakorlati megvalósításhoz a tanórai munkában a pedagógusok eszköztárának állandó és folyamatos bővítése szükséges; a tanórai foglalkozásokon kívüli lehetőségek állandó kihasználása: filmvetítések, beszélgetések, viták, vetélkedők, kirándulások, iskolai médiumok bevonása;

- d) Az egészségfejlesztési terv iskolai programjának integráns része a tanártréningektől kezdődően az egészségügy: az iskolaorvos, az iskolapszichológus és az ifjúsági védőnő, valamint kortárs előadók folyamatos bevonása a programba;

Az intézmény egészségnevelési keretprogram-terve

9. évfolyam:

- Pubertáskori szomatikus és pszichés problémák
- Önismeret - énkép
- Probléma megoldás, konfliktusok kezelése
- A kábítószer-fogyasztás és veszélyei
- kábítószeres szervezetre gyakorolt hatása
- a függőség fogalma, fajtái
- a drogfüggőség tünetei
- elsősegély-nyújtás drogtúladagolás esetén
- büntetőjogi következmények
- Az egészséges életmód és elemei
- Az egészséges táplálkozás szabályai
- A helytelen táplálkozás következményei
- Pubertáskori szomatikus és pszichés problémák
- Káros szenvedélyek
- Dohányzás veszélyei, alkoholfogyasztás veszélyei
- kábítószeres osztályozása
- kábítószeres szervezetre gyakorolt hatása
- a függőség fogalma, fajtái
- a drogfüggőség tünetei
- elsősegélynyújtás drogtúladagolás esetén
- esetismertetések, videofilm megtekintése

10. évfolyam:

- Önismeret - énkép - mások megismerése
- A szeretet, mint szükséglet, a szeretet fajtái
- Szerelem, sexualitás, pszichoszexuális fejlődés
- Pozitív családtervezés - fogamzásgátlás

11. évfolyam:

- Rákos megbetegedések - primer prevenció
- Rákos megbetegedések, szekunder prevenció - szűrővizsgálatok, önvizsgálatok
- Az emlő önvizsgálata
- A here önvizsgálata, a bőr önvizsgálata
- Az abortusz és lehetséges veszélyei

12. évfolyam:

- Szexuális úton terjesztett betegségek
- AIDS és megelőzése
- A családi életre való felkészülés - a család funkciói, az apa, az anya szerepe

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI CÉLOK, FELADATOK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Annak tudatosítása a tanulóknak, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. ... - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknak az egészségtudatos, az egészség- megőrzést preferáló magatartás fontos része.	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása.	

Az egészségnevelés várható eredményei

- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben, személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

Egészségnevelés a tanórákon

A **biológia**, jellegéből fakadóan, bőségesen nyújt lehetőségeket az egészségneveléshez. Áttekintésképpen a jelenlegi tanterv nyomdokain haladva jelzünk néhány kapcsolódási lehetőséget:

- A rendszertan tanítása során először a vírusok és a baktériumok felépítésével, működésével foglalkozunk. E mikroszervezetek kórokozó volta kapcsán bemutatjuk az általuk kialakított fertőző betegségek jellemző tüneteit, teendőket a tünetek megjelenésekor, a fertőzési módokat és megelőzési lehetőségeiket (személyi higiéné, általános higiéné, helyes magatartás a párkapcsolatban).

- A gombák tanítása során a gombák mint rost- és fehérjedús táplálékforrás megismertetése mellett a gombaételek veszélyeire is felhívjuk figyelmüket. Az életveszélyesen mérgező és velük összetéveszthető ehető gombák megismertetése tantervi követelmény. A gombák kapcsán megismertetjük a mérgezéses balesetek esetén alkalmazandó elsősegélynyújtási teendőket.
- A virágos növények kapcsán az egészséges táplálkozásban fontos szerepet betöltő gyümölcsök és zöldségfélék fogyasztásának szükségességével.
- Egyes növények esetében drogtartalmuk kapcsán jelezhetjük a drogfogyasztás veszélyeit, ismertetve a fogyasztásra készítő okokat, más megoldások keresését javasolva.
- A rovarok tanítása során a fertőzésekben betöltött szerepük mellett elsősorban a környezethigiéné szerepét kell hangsúlyoznunk (legyek, bolhák, tetvek, atkák, csótányok stb.).
- A férgek kapcsán, a lapos és hengeresférgek terjedése ellen ismét a fokozott személyi higiénére hívjuk fel a figyelmet.
- Az ember felépítése és működése tananyagrészen fontosabb szervrendszerenként ismertetjük a szervek felépítése mellett a szervrendszereket fenyegető, gyakori betegségeket, azok kialakulási körülményeit, hatásait, megelőzési lehetőségeit.
- Így az egyes szervrendszereknél a következőkre lehet felhívni a figyelmet:
- A kültakarónál a verejték szerepéről, a tisztálkodás helyes módszereiről kell szólni. Ugyanitt a gyakori bőrbetegségek (mitesszer, pattanás, csalánkiütés) esetében, a súlyosabb esetekben a szakorvos segítségét javasolni. Fel kell világosítani a tanulókat a túlzott és nem az életkornak megfelelő kozmetikumok használatának veszélyeiről.
- A mozgásszerv tanítása során a törések, ficamok, rándulások kialakulása megelőzése és elsősegélye lehet egészségnevelési ismeret. Az izomműködés kapcsán a sport kedvező hatásai mellett a ritkán jelentkező veszélyekre is felhívhatjuk a figyelmet. A helyes testtartásra, a tanulás során használt eszközök milyenségére is figyelmeztetni kell tanítványainkat.

- A táplálkozás tanításakor a fogápolás fontosságára, helyes módszereire, a félévenkénti kontrollra kell felhívni tanulóink figyelmét. A gyomor- bélrendszeri ismeretek során a helyes táplálkozási szerkezet, a táplálkozás mértéktartó jellegére és rendszerességére kell odafigyelni. Meg kell ismertetni tanulóinkat a vitaminok szerepével, hiánytünetével és forrásaival.
- A légzés tanítása során, a gyakori légúti megbetegedések, jellemző tünetei, megelőzési módjai mellett a dohányzás egészségkárosító hatásait kell bemutatni. A dohányzásnál a környezet "kényszerítő" szerepére kell rávilágítani.
- Az anyagszállítás és vérkeringés tanítása során korunk népbetegségére a magas vérnyomásra, kiváltó okaira, veszélyeire, megelőzésére kell ráirányítani a figyelmet.
- A szabályozó működés során az érzékszervi betegségekkel kell megismertetniük. A szemüveg, hallókészülék és más segédeszközök kapcsán kell a másság elfogadására megtanítani tanítványainkat.
- Az idegrendszer tanítása során kell felhívni figyelmüket arra, hogy a súlyos lelki problémák megoldása sok esetben csak külső szakember (pszichológus, pszichiáter) bevonásával lehetséges.
- A szaporodás-biológiai tanulmányok során lehet visszautalni a már említett, helyesen értelmezett biztonságos párkapcsolat fontosságára. Életkoruk miatt meg kell ismertetni a nem kívánatos terhesség megszakításának veszélyei előtt a megelőzés lehetséges, megfelelő módszereit. Itt is lehet, sőt kell szólni a család szerepéről, a családtervezésről.
- A genetikai tanulmányok során, megismerve a leggyakoribb emberi örökletes betegségeket, lehet ráirányítani a figyelmet a házasság előtti genetikai tanácsadás fontosságára.
- Az ökológia fejezet tanítása során a környezetkárosító hatások ésszerű korlátozását lehet megtanítani. Takarékossgot a vízzel, az energiával, a háztartási vegyszerek használatának egészség- és környezetkárosító hatásaival. Sőt itt kell felhívni a figyelmet a túlfogyasztásra sarkalló reklámok értékrendünket, önbizalmunkat, lelki egyensúlyunkat veszélyeztető hatásaira is.

A sejtbiológia adta kereteket felhasználva lehet az alkohol és a drogok élvezetének okaira, veszélyeire és következményeire felhívni a figyelmet, kiemelve ezeknek a szereknek a társadalmi veszélyeit is.

Természetesen a szükségeszerű ismétlődéseket ki kell használni, és ugyanazokat a veszélyeket, megelőzési módokat mindenütt fel kell eleveníteni, különösen a higiéné, a szenvedélybetegségek, a nemiséggel kapcsolatos problémák és a mentálhigiénés kérdések esetében.

Testnevelés órákon minden tanulónak olyan mozgáslehetőséget biztosítunk, mely az eltérő testi adottság esetén is (testalkat, testsúly stb.) örömet adó, sikerélményt nyújtó.

A testnevelési órák keretében tartásjavító tornát is végeznek a tanulók. Ez begyakoroltatja a medence helyes állását, kialakítja és fenntartja a helyes gerincgörcbületet, a helytelen testtartás miatt már zsugorodott izmokat megnyújtja, a gyengülteket erősíti.

A kötelező testnevelési órák mellett iskolánk biztosítja a mindennapos testedzés feltételeit a tanórán kívüli foglalkozások (sportkör, tömegsport) formájában is.

A tanulók testnevelés órákon ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit, úgymint:

- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.

Részesüljenek pszichohigiénés nevelésben (fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés), szociálhigiénés nevelésben (a stressz- és feszültségoldás metódusai).

Osztályfőnöki órák keretében minden évfolyamon évente 10 órát foglalkozunk egészségneveléssel. A témákat az iskola tanterve tartalmazza.

A főbb témák: önismeret, konfliktuskezelés, személyes higiéné, egészséges életmód, dohányzás, alkoholfogyasztás, szexualitás, drog és AIDS. A Petőfi Sándor Gimnáziumban az iskolaorvos és a védőnő aktív résztvevője az egészségnevelésnek. Az iskola valamennyi évfolyamán szívesen segítik az osztályfőnökök munkáját, előadásokat, foglalkozásokat tartanak, elsősorban az emlő- és hererák megelőzése, a drogfogyasztás megelőzése témákat emelném ki.

A szexuálisan aktív serdülőkorú fiatalok aránya meglehetősen magas. Nagy jelentősége van tehát a közösüléssel is járó szexuális élet késleltetésének, illetve a védekezési módok megtanításának. Az osztályfőnöki órák keretében az iskolaorvos és a védőnő a szexuális higiéné jelentőségéről és módszereiről is tájékoztatja a serdülőket, és elmagyarázza a kondom használatát.

A fogszuvasodás a gyermekek több mint kétharmadát érinti Magyarországon, ezért fontos, hogy figyelmet fordítsunk az édességfogyasztás csökkentésére az iskolában. Az iskolafogászati tevékenységet ellátó orvost felkérjük, hogy a gondos fogápolásról, szájhigiénéről és a megfelelő táplálkozásról tájékoztassa a tanulókat.

Rajz és vizuális kultúra órán plakátokat készítenek iskolánk tanulói, amelyeken a dohányzás, az alkoholfogyasztás veszélyeire hívják fel a figyelmet.

Matematika órán a statisztika témakörben olyan grafikonokat, diagrammokat tanulmányoznak a diákok, amelyek kapcsolódnak az egészségneveléshez.

Magyar irodalom órákon személyiségfejlesztési céllal a szaktanár olyan szépirodalmi művet választ ki, elemez és beszél meg a diákokkal, amelyeket aktuális problémákra is utalhatnak.

Idegen nyelvi órákon egészségnevelési témákkal foglalkozó angol, német, francia és olasz nyelvű szövegeket is fordítanak a tanulók.

Segítő kapcsolatok

A serdülőkorban változatos, a korábbiaktól eltérő magatartásformák jelentkezhetnek, amelyek a felnőttek számára nehezen érthetők, aggodalmat keltenek. Az iskolában észlelt pszichés zavarokra utaló jelek esetén az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnök konzultál az iskolaorvossal, és döntenek arról, hogy egészségügyi, pszichológiai vagy speciális pedagógiai segítséget igényel-e a tanuló. Ilyen esetekben a szülőket tájékoztatjuk, majd a gyermeket a megfelelő intézménybe, szakemberhez irányítjuk.

A hatékonyabb munka érdekében kiegyensúlyozott, együttműködő kapcsolatra törekszünk nemcsak az egészségnevelésben szerepet vállaló egészségügyi szakemberekkel, hanem a tanulók szüleivel is.

Az iskola és a család egészségnevelő munkájának összehangolására jó lehetőséget adnak a szülői értekezletek is, ahol az iskolaorvos vagy a védőnő pl. a szexualitás, mentálhigiéné, drogreprevenció; a pszichológus konfliktus-kezelés témakörben tart előadást a szülőknek.

Kíváncsok, hogy az iskolai büfé kínálata bővüljön tejtermékekkel és gyümölccsel, hisz ezek az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlenek.

Intézményünkben heti egy alkalommal iskolaorvos rendel. Az ő munkáját segíti az iskolai védőnő, aki az iskolaorvos távollétében is elérhető. Kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálattal, az iskolai ifjúságvédelmi felelőssel, szükség esetén drogreprevenációs szakemberekkel.

Módszerek

Az órák és foglalkozások jellege határozza meg, hogy az adott témát milyen módon dolgozzuk fel. Az ismeretátadáshoz különböző módszereket alkalmazunk, de jelentős szerepet kap a tanár által segített és irányított, különböző médiumok felhasználására épülő önálló tanulás.

15.3. A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium drogstratégiája

Helyzetértékelés

Pápa 30000 lakosú kisváros, vonzáskörzetével együtt 63000 fő lakja. Bűnügyileg kevésbé fertőzött, az országos átlaghoz viszonyítva nem kiemelkedők azok a veszélyeztetettségi tényezők, melyek a kábítószer elterjedését segítik. Azonban megtalálható városunkban a kábítószer, ahhoz a fiatalok hozzá tudnak jutni. Rendőrségi adatok szerint évi kb. 1500 ismerté vált bűncselekmény elenyésző száma 1-2% kapcsolható a kábítószerhez. Fiatalok körében a fogyasztás a jellemző, nem a terjesztés. Fogyasztani is inkább a könnyű, ún. diszkódrogok a jellemzőek. Öröndetes, hogy városunkban sem iskolák, sem közintézmények környékén nem történt drogarúsítás.

Iskolánkban öt- és (kifutó rendszerben) négyosztályos gimnáziumi képzés folyik, tanulóink 14-19 év közöttiek. Ez nagy felelősséget ró ránk, tekintve, hogy ha megjelenik a drog az iskolában, akkor nagyon hamar elterjedhet a legfiatalabbak között is. 260 tanulóink közül kevés azoknak a diákoknak a száma, akik veszélyeztetetteknek tekinthetők, de problémás gyerekek nálunk is vannak. Iskolánknak szoros a kapcsolata a városi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal. Az iskola ifjúságvédelmi felelőse rendszeresen részt vesz az általuk szervezett továbbképzéseken, esetmegbeszéléseken.

Célkitűzés

Rövidtávon: szükségesnek tartjuk felmérni a veszélyeztetett vagy a már fertőzött tanulókat és megoldást találni a kezelésükre, a velük való foglalkozásra, figyelemmel az iskolai közösség érdekeire is.

Középtávon: kapcsolatot kialakítani az iskola körzetében működő, drogprevencióval foglalkozó hivatalos és civil szervezetekkel. Fontos, hogy minél hamarabb felismerjük a veszélyeztetett vagy fertőzött tanulókat, és elkezdjük velük a foglalkozást.

Hosszú távon: elérni, hogy gimnáziumunk ún. drogmentes iskola legyen, se az iskolában, se annak környékén ne jelenjen meg a drog, valamint a tanulóink a megfelelő felvilágosító munka hatására önként utasítsák el a drogokat, jelezzék, ha a közelükben ez a probléma megjelenik, és tudják kezelni azt.

Feladataink

A rövid távú célok elérése érdekében:

- A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által készített felmérés alapján, azt összevetve a korábbi felmérés adataival, meghatározni az iskola fertőzöttségét.
- Az osztályfőnökök, tanárok, a szülői munkaközösség és az ifjúságvédelmi felelős bevonásával feltérképezni, kik azok a gyerekek, akik veszélyeztetettek, esetleg már kipróbálták a drogot vagy rendszeres fogyasztók.
- Szakemberek, óvónő, iskolaorvos, osztályfőnökök segítségével elérni, hogy ezek a tanulók „ne fertőzzék” tovább az iskola közösséget.
- Megkeresni azokat a kollégákat, diákokat, akik szívesen közreműködnének a drogprevenciós munkában.

- Folyamatosan drogprevenciós foglalkozásokat tartani a gyerekeknek, tanároknak és szülőknek a droghasználat kialakulásának okairól, a droghasználat veszélyeiről, a megelőzés módszereiről.
- Szabadidős programok szervezése a tanulónak (kirándulás, gyalog- és kerékpártúrák, színházlátogatás, filmklub, sportkörök, színjátszó kör stb.).

A középtávú célok elérése érdekében:

- Megszervezni a kortárssegítő hálózatot az iskolában. A civil, egészségügyi és rendészeti szervekkel folyamatos kapcsolatot tartani, hogy egymásnak jelezzük a veszélyeket, illetve meg tudjuk tenni a szükséges intézkedéseket. A kortárssegítők mellett az érintett korosztályokat oktató, nevelő tanárokat felkészíteni a probléma felismerésére, és annak kezelésére, különös tekintettel az osztályfőnökökre.

Hosszú távú célok elérése érdekében:

- Erősíteni a kortárssegítők tevékenységét, velük együtt kiépíteni egy monitoring rendszert az iskolában és annak környékén. A tantárgyi munkaközösségek kidolgozzák, hogy mely korosztálynál, hol és milyen téma keretében lehetne a drogprevenciót az adott tananyagba beépíteni. Folyamatos felvilágosító tevékenységet kifejtetni a tanulók között, erősíteni bennük a veszélyérzetet. Speciális megelőző vagy mentálhigiénés program beindítása az iskolában. Fontos, hogy a programok az információk mellett foglalkozzanak az értékek, viszonyulások kialakításával, valamint készségfejlesztéssel is (problémamegoldás, stressz-kezelés, nemet mondás a csábításra vagy a kínálásra).

16. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

16.1. Helyzetkép

Gimnáziumunk jelenlegi épülete 1994-ben készült, modern, az építészeti követelményeknek megfelel. A tantermek, előadók és az aula szellőztetése is megoldott, a természetes világítást a nagy ablakfelületek biztosítják. Minden tanterem sötétíthető. Hátrány viszont, hogy napsütésben az épület keleti és déli oldalán elhelyezkedő tantermekben nagy a hőség. Májusban és júniusban a nagy meleg miatt szinte lehetetlen tanítani, klímaberendezésre lenne szükség. Az épület nyugati oldalán lévő termek viszont télen hidegek, itt szükség lenne további fűtőtestek beszerelésére. Az iskolában elegendő számú, a higiénés követelményeknek megfelelő vécé és mosdó van.

Sajnos az iskolánk nem rendelkezik tornateremmel, a testnevelési órákat a szomszédunkban lévő városi sportcsarnokban tartjuk. Az iskolában melegítőkonyha működik, az ebédet úgy szállítják ide, büfé is van az épületben. Az iskola épülete barátságos, diáknak, tanárnak, vendégnek egyaránt jó érzés bejönni. A folyosók falait tablók díszítik, az aulában sok a virág, és rendszeresen kiállítjuk itt a tanulóink munkáit is. A tantermek többségében a bútorzat megfelelő, bár vannak tantermek ahol szükség lenne az ergonómiai követelményeknek jobban megfelelő padokra, illetve szükséges a padlóburkolat cseréje/javítása. Nagy az iskola körüli zöld terület, parkosított a közvetlen környezete.

Belső erőforrások

Az iskola vezetése a minőségi munka részeként értékeli a környezeti nevelési programokat, és támogatja azokat. A tantestület minden tagjának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Minden tanár szaktárgyába beépíti a környezeti nevelési célokat, részt vesz a környezeti nevelési programokon.

A kémia szertár felelőse gondoskodik a vegyszerek szakszerű elhelyezéséről, szelektív gyűjtéséről.

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, tevékenyen részt vegyen a programokban.

Az iskolaorvos és a védőnő előadásokat tart az egészséges életmódról és a környezeti ártalmakról.

A nem pedagógus dolgozók is részesei a környezeti nevelési programnak. Az iskolai adminisztráció tevékenységében fontos feladat, hogy csökkentsék a papírfelhasználást, gyűjtsék a hulladékpapírt, a nyomtatók üres festékpátrónjait. Az iskola takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Ezek beszerzése a gazdasági vezető feladata. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtésnél a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükség van.

Külső erőforrások

Kölcsönös együttműködést alakítunk ki a fenntartóval a környezeti nevelési programunk megvalósításában, segítséget kapunk a szelektív hulladékgyűjtés megvalósításában.

Az ÁNTSZ ellenőrzi, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola.

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik a környezeti nevelési munkánkat.

Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekeikben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskolánk közvetíteni kíván.

Anyagi erőforrások

Az igazgatóhelyettes folyamatosan tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről és segít a pályázatok elkészítésében.

16.2. Alapelvek, célok

A környezeti nevelés

- az emberben eredendően benne rejlő természetes erények kibontakoztatása,
- természet- és embertisztelő szokásrendszer kialakítása,
- a belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása,
- a szokásrendszerek elmélyítése intellektuális és érzelmi hatások által
- mindezeknek eredményeképpen kialakul az ökológiai gondolkodás és a környezettudatos szemlélet.
- Tanítványainknál a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Iskolánk feladatának tekinti, hogy diákjaink megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek.

Általános célok

A természet tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével és kultúrájával együtt.

Pedagógiai célok

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés

- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása
- környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az egészség és környezet összefüggéseinek felismerése
- ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése.

16.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Iskolánkban kiemelten fontos feladatnak tartjuk, hogy diákjaink szemléletét alakítsuk, környezet-és természetszeretetüket formáljuk. Minden tantárgyban és iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy tanulóink egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék és kutassák a köztük lévő összefüggéseket.

Cél	Feladat	Tevékenység	Kritérium
1. Környezettudatos magatartás elősegítése	A természeti környezet időbeli, térbeli, működésbeli változásainak érzékelése, helyi, térségi, globális szinten	Zaj- és levegőtisztaság mérés az iskola településén.	A káros környezeti hatások tudatosítása.
	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete.	Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskola településén.	Környezetbarát anyagok megismerése.
2. A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése.	Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.

16.4. Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását
- ismerjék meg a közvetlen természetes és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük

- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére, sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelte
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló gondjait
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit, és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására

- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezetnek
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizték a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknál

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szerkezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknál

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Egészségtan

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegélynyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében.

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet- és egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére

- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Technika-életvitel, gyakorlat

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismerveit.

A tanulóknak

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembe vevő szimulációkat és statisztikai teszteket
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és poszttereket
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit.

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezet-szennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.

A tanulóknál

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására, - segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását.

16.4.1. Tanórán kívüli foglalkozások

Az érdeklődők számára nyári tábort szervezünk évente meghatározott helyszínnel. Diákpályázatokon veszünk részt (a Természet Világa diákpályázata).

Környezet- és természetismereti versenyeken, vetélkedőkön indítjuk tanítványainkat (pl. országos: Kitaibel Pál, Bugát Pál, Less Nándor), rajz- és fotópályázatokon veszünk részt.

A jeles napok megünneplése az iskolarádióban, plakátokon, akciókban, előadássorozatok szervezésével.

Módszerek

Használunk hagyományos módszereket, de célunk, a környezeti nevelés szempontjából sokkal hatékonyabb az élményalapú, tevékenységalapú, interaktív módszerek alkalmazása.

Taneszközök

Iskolánk rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel (multimédiás segédanyagok, videofilmek, internet-hozzáférés, laptop, projektor, tv, videó), szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek.

Kommunikáció

- Az iskolán belüli kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen kihasználjuk a lehetőségeit, hogy megértessük a résztvevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. A faliújság aktuális hírei (tanáriban, diákságnak) lehetőséget teremtenek az információátadásnak. Az iskolavezetés vállalja, hogy a szakanyagokat eljuttatja a felhasználókhoz.
- Az iskolán kívüli kommunikációt használva elsősorban a helyi média lehet a partnerünk. Különösen a látványos, jelentős programjaink esetében tájékoztatjuk a városi televíziót, rádiót, médiát az aktuális rendezvényekről, eseményekről. Az iskolaújságban megjelenő cikkekkel, diákmunkákkal a szülők környezettel kapcsolatos ismereteit is bővítjük. Az iskolai honlap lehetőségeit kihasználva folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket (iskolai dolgozók, szülők, lakosság, régi diákok, iskolafenntartó).

Továbbképzések

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, anyagi bázisával segíti a szakkönyvbeszerzést, a folyóiratok elérhetőségét. A számítógéppark fejlesztésével minden tanár és diák számára általánossá teszi az internet-hozzáférést.

Az iskola vezetősége szorgalmazza, hogy a tantestületből néhányan a környezeti neveléshez kapcsolódó akkreditált továbbképzésen vegyenek részt.

A fizikai és adminisztratív dolgozók számára iskolai szintű tájékoztatás szervezése az iskolai környezeti nevelési program megismertetésére, beszélgetés feladataikról és lehetőségeikről a szemléletmód formálásában.

„Zöld napok”

Pedagógiai Programunk részeként bekapcsolódunk a Fenntarthatósági témahétbe, a természettudományi munkaközösség közreműködésével megemlékezünk az ún. Zöld napokról.

Csatlakozunk az évente megszervezésre kerülő TeSzedd! mozgalomhoz.

február 1. A Tisza Élővilágának Emléknapja- 59/2000. (VI.16.) OGY h. 10. -

február 2. A vizes élőhelyek világnapja

március 22. A víz világnapja

március 23. Meteorológiai világnap

április 22. A Föld napja

május 10. Madarak és fák napja

május 22. Biológiai sokféleség nemzetközi napja
május 24. Európai nemzeti parkok Npnapja
június 5. Környezetvédelmi Világnap
június 17. Sivatagosodás és aszály elleni küzdelem világnapja
szeptember 16. Az ózon világnapja
szeptember 3. szombatja Takarítási világnap
október 1. Habitat világnap
október 5. Az állatok világnapja

17. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Magyarország Alaptörvényének „Szabadság és Felelősség” fejezete, a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 45-47. § valamint az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. alapján gimnáziumunk elkészítette Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Tervét. Ebben meghatároztuk a *sajátos nevelési igény (a továbbiakban SNI)*, a *hátrányos helyzet (HH)* és a *halmozottan hátrányos helyzet (HHH)* fogalmát. A velük való törődés fokozott figyelmet igényel.

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervből fakadó feladataink a következők:

Biztosítani kell az ellátások szakmai és törvényi minimumát

Feladat:

Biztosítani kell, hogy az SNI, HH és a HHH tanulók megfelelően felkészült szakemberek irányításával tanuljanak. Ez megvalósítható úgy, hogy több közeli iskola, illetve több kistérség közösen „tart el” egy gyógypedagógust; ez gazdaságos megoldás. Így oldható meg a sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges habilitációs, rehabilitációs fejlesztés.

Erősíteni kell az integrált nevelést-oktatást

Feladat:

Az integrációban résztvevő tanulók: szakértői bizottság javaslata alapján az SNI tanulók és a nyilvántartott HH és HHH tanulók

Tanulóink különböző feltételekkel kerülhetnek be egyes tagozatainkra. Hosszú évek tapasztalatai alapján fontos az, hogy az így kialakult osztályokban megtalálják helyüket az SNI, HH és HHH tanulók is. A tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató felkészítést szervezünk, melynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, a fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése és oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban történik. A képesség-kibontakoztató felkészítésben az a tanuló vehet részt, aki halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszámát is. A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló - egyéni fejlesztési terv alapján történő - haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az érdekelt pedagógusok legalább háromhavonta értékeli. Az értékelésre meg kell hívni a

tanuló szülőjét, a tanulót, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, illetve a nevelési tanácsadó képviselőjét.

Egyéni tanulmányi rendben tanulók

Feladat:

- okainak vizsgálata
- az egyéni tanrendbeli státusz feltételeink teljesítése

Nkt. 45. § (5): *A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.*

Fel kell tárni az intézménybe járó HH és a HHH gyermekeket, tanulókat

Feladat:

- a) Jelzőrendszert kell működtetni, és hatékony kapcsolatot kialakítani az iskola, a családsegítő központ és a jegyző között
- b) Az osztályfőnökök időben jelezzék a gyermek és ifjúságvédelmi felelősnek, ha a tanulóik között HH-vé vagy HHH-vé válik
- c) A jegyzői határozatokat az iskola megkéri, hogy tudjon a HH és HHH tanulókról.

Pontos nyilvántartást kell vezetni a SNI-HH-HHH tanulókról, és azt gondozni

Fontos:

- a naprakész nyilvántartás
- a hivatalos dokumentumok egy helyen kezelése

Mit kell nyilvántartani:

- Szakértői vélemény
- Jegyzői határozat
- Igazgató határozata – mely tartalmazza a gyermekkel, tanulókkal kapcsolatos fejlesztési feladatokat

Támogatások igénylése

Feladat: normatív támogatások igénylése a költségvetési tervezésekor az SNI tanulók után (alap- és kiegészítő normatíva).

Pályázatfigyelés a következő területeken:

- a) Képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés szervezésének támogatása
- b) Felzárkóztató oktatás támogatása
- c) Sajátos nevelési igényű tanulók tankönyvtámogatása
- d) A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók felkészítésének támogatása

A HH és a HHH tanulók iskoláztatási támogatását szolgáló ösztöndíjas programokba való bekapcsolódás

- Útravaló Ösztöndíjprogram: Az ösztöndíj pályázat útján nyerhető el. A programba bekerülő diákok mentori segítséget kapnak tanulmányaik sikeres folytatásához, valamint mind a diák, mind a mentor havi ösztöndíjban részesül, illetve bizonyos sikerkritériumok elérése esetén a mentor tanár egyösszegű év végi juttatást kap. Az Ösztöndíjprogram a következő alprogramokból áll:
- Út az érettségihez: érettségit adó középiskolába járó tanulóknak;
- Út a szakmához: szakképzésben résztvevő, hiányszakmát választó tanulóknak.

A kompetenciamérések országos átlagához közelítő eredmény elérése, különös tekintettel a HH és a HHH tanulók esetében

Gimnáziumunk az országos kompetencia-mérések évek óta magasan az országos átlag felett teljesít, így nincsen szükségünk vezetői szintű intézkedések meghozatalára az eredmények javítása érdekében. Fontos lehet viszont annak célzott vizsgálata, hogy a méréseken hogyan teljesítenek a részképesség-zavarral küzdő diákjaink.

Feladat:

- a) A HH és a HHH tanulók kompetencia mérésének egyéni értékelése
- b) Az eredmények alapján szükség esetén egyéni felkészítés szervezése.

A tanulói lemorzsolódások csökkentése

Feladat:

- a) A lemorzsolódás okainak vizsgálata
- b) Meg kell vizsgálni a szülők, a diákok, az iskola felelősségét
- c) A tanulók tanulmányi előmenetelének, mulasztásának folyamatos figyelemmel kísérése
- d) Szükség esetén egyéni segítségnyújtás

A tanulói hiányzások csökkentése

Feladat:

- a) A hiányzások okainak feltárása, feladatok meghatározása
- b) A hiányzások folyamatos figyelemmel kísérése
- c) Intézkedések megtétele: a szülő, családsegítő, jegyző értesítése

A rossz anyagi helyzetben levő a HH és HHH tanulók részére a jogszabályban előírt kedvezményeket kell biztosítani

Feladat:

- a) Költségvetési tervezés – normatíva igénylése
- b) Ingyenes, kedvezményes étkezés
- c) Kedvezményes utazási támogatás
- d) Intézményi egyedi kedvezmények
- e) tankönyvellátás- 2020-tól minden tanuló számára ingyenes

A mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.

- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.

- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

Az általános iskoláknak rendszeres visszajelzést kell kapniuk volt tanulóik további középfokú iskolai pályafutásáról, esetleges lemorzsolódásról

Feladat:

- a. A gimnázium minden év október 31-éig értesíti az általános iskolát arról, hogy az ott végzett tanulók - a középiskola első két évfolyamán - a tanítási év végén milyen tanulmányi eredményt értek el.
- b. A gimnázium megküldi az általános iskolának a tanuló nevét, oktatási azonosítóját, továbbá az elért tanulmányi eredményeket.
- c. Az általános iskola a megküldött adatokat feldolgozza, és személy-azonosításra alkalmatlan módon az iskola honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

Gyógytestnevelés biztosítása

Feladat:

- a) A tanulók egészségügyi felmérése, megfelelő osztályba sorolása
- b) A gyógytestnevelés személyi tárgyi feltételeinek megteremtése
- c) A gyógytestnevelésre utalt tanulók teljes körű szakszerű ellátása

Akadálymentesítés

Feladat:

- a) Az akadálymentesítés feltételeinek biztosítása (pénzügyi fedezet, pályázatok)
- b) Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése

Szülői, tanulói igény esetén felzárkóztató foglalkozást tartunk. Ezt a tevékenységet az iskola már csak az esélyegyenlőség biztosítása miatt sem háríthatja át az iskolán kívüli, fizetett korrepetitorokra.

Kulturális hátrányokkal, hiányos felkészültséggel, tanulási nehézséggel küzdő tanulók is vannak az iskolánkba felvettek között még azokban az osztályokban is, ahol a felvételi vizsga selektál. A tanév elején, a szintfelmérés időszakában e tanulók lemaradásának jellegét és mértékét mérésekkel mutatjuk ki. Ha szükséges, felvesszük a küldő általános iskola illetékes szaktanárával is a kapcsolatot, hogy kiderítsük a lemaradás okait, az egyéni bánásmód lehetőségeit.

Az iskola felzárkóztató foglalkozásokat biztosít a tanulmányi munkában elmaradt tanulók számára. Tanórákon nagy hangsúlyt fektetünk a javítási lehetőség biztosítására (javító dolgozatok, feleletek). A hosszan tartó betegség után az iskolába visszatérő tanulónak, ha igényli, egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás keretében biztosítjuk a sikeres felzárkózást.

A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Az értékelés és minősítés alól mentesített tanulónak az iskola - az e törvény 6. sz. mellékletében meghatározott időkeret terhére - egyéni foglalkozást szervez. Az egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv alapján - segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez. Az érettségi vizsgán az érintett tantárgyak helyett a tanuló - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - másik tantárgyat választhat. A tanuló részére a felvételi vizsgán, az osztályozó vizsgán, a köztes vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán, az érettségi vizsgán, a

szakmai vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

Helyi tantervünkben a 11-12 évfolyamon felvehető közép- és emelt szintű érettségi felkészítő foglalkozások óraszama biztosítja a sikeres felkészülést az érettségire.

A tartós betegség miatt lemaradók kérhetik, hogy osztályozó vizsgán szerezzék meg félévi vagy év végi osztályzatukat. Ha a tanulási kudarcoknak vélhetően pszichés okai (is) vannak, biztosítjuk a város iskolapszichológusának a segítségét.

A tanuló egyéni tanulási problémáinak megoldásában tanórán kívül is kérheti osztályfőnöke vagy szaktanárai segítségét. Kérhet pályaválasztási tanácsadást osztályfőnökétől vagy pályaválasztási tanácsadó szolgálattól.

A felzárkóztatás eddig említett, technikai-szervezési jellegű lehetőségein kívül fontos segítség lehet a tanulás technikájának elsajátíttatása diákjainkkal. Szaktanáraink és osztályfőnökeink önképzés vagy továbbképzés útján szerezhetik meg a tanulási módszerek továbbadásának technikáját. Minden szaktanár a tanév eleji órákon ismerteti a beiskolázott tanulókkal szaktárgya eredményes tanulási módszereit. Megfelelő érdeklődés esetén (és az iskola anyagi lehetőségeinek függvényében) tanulásmódszertani foglalkozásokat szervezünk.

18. A TANULÓK ISKOLAI JUTALMAZÁSA, ELMARASZTALÁSA

18.1. A jutalmazás elvei

A dicséret, a jutalmazás a nevelés alapvető eszköze.

A tanulók jutalmazása a kimagasló tanulmányi, sport eredmény vagy közösségi munka elismeréseként valósul meg. Célja a tanulói teljesítmény értékelése, példának állítása a közösség felé és ösztönzés a további kimagasló eredmények elérése céljából.

Jutalmat kaphat az a tanuló vagy tanulóközösség, aki (amely)

- kiemelkedő teljesítményt nyújt tanulmányi eredményének egészében
- kiemelkedő valamely tantárgyban
- jó eredményt ér el tanulmányi versenyen
- az iskola hírnevét öregbítő módon szerepel valamely szellemi vetélkedőn
- átlagon felül szorgalmas hosszú távon
- kimagasló sporteredményt ér el, és a tanulmányi munkája ellen nincs kifogás
- közösségért vállalt tevékenységét példásan teljesíti

18.2. A jutalmazás formái:

- dicséret szóban vagy írásban az elektronikus ellenőrzőben/naplóban
- tantárgyi dicséret félévkor és év végén
- oklevél
- jutalomkönyv vagy egyéb tárgyi jutalom
- pénzjutalom iskolai alapítványoktól
- pályázatok pénzjutalma
- jó tanuló, jó sportoló kitüntetés

18.3. A jutalmazások, elismerések odaítélését kezdeményezheti:

- a nevelőtestület tagja
- a diákönkormányzat

- az iskolaszék
- az alapítvány kuratóriumának tagja

Abban a rendkívüli esetben, ha valamilyen szempontból jutalmazásra, dicséretre érdemesült tanuló súlyos magatartási fegyelmi vétséget követett el az adott szorgalmi időben, a konkrét pedagógiai szituáció alapján kell mérlegelni a dicséret illetve a jutalmazás tényét.

18.4. Jutalmat vagy dicséretet adhat:

- szaktanár
- osztályfőnök
- igazgató
- alapítvány
- iskolaszék
- helyi vagy külső szerv
- külső intézmény

18.5. A jutalmazás, kitüntetés nyilvánossága

A jutalmazást, kitüntetést az egész iskolai közösséggel meg kell ismertetni (az iskola honlapja, Facebook oldala, faliújság, iskolarádió, iskolaújság, iskolagyűlés, évkönyv). A jelentősebb jutalmak ünnepélyesen a tanulók előtt kerülnek átadásra.

17.5.1 PETŐFI-DÍJ

A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium nevelőtestülete Bognár Anita igazgató kezdeményezésére, a vezetői programjában megfogalmazottaknak megfelelően, gimnáziumunk végzős tanulói számára adományozható díjat/ díjakat hoz létre a 2022/2023-as tanévtől, a Petőfi emlékévé jegyében.

Célunk, hogy a végzős tanulók több éves teljesítményét, eredményeit (rangos) díjakkal, címekkel, oklevelekkel ismerjük el. Az elismerést/ elismeréseket azok a diákok kaphatják meg, akik gimnáziumi éveik során példát mutató tevékenységükkel, tanulmányi-és versenyeredményeikkel a nevelőtestület és a tanulók elismerését vívták ki. Hozzájárultak az iskola hírnevének növeléséhez, magatartásuk, munkájuk példamutató iskolatársaik számára

A díjat – melyet a Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola Pápa Alapítvány illetve az Intézményi Tanács finanszíroz – minden év áprilisában ítéli oda az intézmény nevelőtestülete, azokban a kategóriákban, amelyek (ek) ben van az adott elismerésre méltó tanuló.

A díjak átadására a végzős tanulók Ballagási ünnepélyén kerül sor.

A díjazottak pénzjutalomban részesülnek.

1. Petőfi-díj

Iskolánk legrangosabb, diákoknak adható elismerése a Petőfi- díj.

- Petőfi- díjban részesülhet az a tanuló, aki **kiemelkedő tanulmányi eredménye** és példamutató magatartása, szorgalma mellett **országos szintű tanulmányi, sport vagy kulturális versenyeredményeivel** /valamint egyéb cselekedetével /az iskolaközösség elismerését vívta ki.

TOVÁBBÁ

- Petőfi- díjban részesülhet az a tanuló, aki **kiemelkedő tanulmányi eredménye** és példamutató magatartása, szorgalma mellett gimnáziumi tanulmányai során folyamatosan **kiemelkedő közösségi és/ vagy kulturális munkát végzett.**

2. Nevelőtestületi elismerő oklevél

Nevelőtestületi elismerő oklevélben részesülhet az a tanuló,

- aki kötelessége teljesítése mellett valamely területen országos szinten öregbítette iskolánk hírnevét

VAGY

- aki a gimnáziumunkban töltött négy, illetve öt esztendő során **mindvégig kitűnő** tanulmányi eredményt ért el, magatartása, szorgalma példaértékű volt diáktársai számára.

3. Nevelőtestületi elismerő oklevél sport tevékenységért

Nevelőtestületi elismerő oklevél sport tevékenységért elismerésben részesülhet az a tanuló, aki gimnáziumi tanulmányai során folyamatosan kiemelkedő sporttevékenységet végzett, vagy a sport területén országos szinten dobogós helyezést ért el.

4. Nevelőtestületi elismerő oklevél közösségi / kulturális munkáért

Nevelőtestületi elismerő oklevél közösségi munkáért elismerésben részesülhet az a tanuló, aki képességeihez mérten jó tanulmányi eredmény mellett a legtöbbet tett az iskolaközösségért.

18.6. Csoportos munka jutalmazása

Kiemelkedő csoportos munkát jutalomkirándulással, színházlátogatással csoportos jutalomban lehet részesíteni.

18.7. A tanulók iskolai elmarasztalása

Fegyelmező intézkedésben kell részesíteni azt a tanulót, aki helytelen magatartást tanúsít, a tanuló-viszonyból fakadó kötelezettségeinek nem tesz eleget, az intézményi rendszabályokat súlyosan vagy ismételten megszegi, igazolatlanul mulaszt, vagy tanulóhoz méltatlan magatartást tanúsít. A büntetésnek alkalmazkodnia kell a tanuló életkori sajátosságaihoz, legyen arányban a terhére rótt köteleességszegés súlyosságával. A fegyelmező intézkedés nevelési eszköz, nem sértheti a tanuló emberi méltóságát és jogszabályban meghatározott jogait.

Ha a tanuló köteleességszegése nem súlyos, és azt először követi el, úgy a szaktanár vagy az osztályfőnök figyelmeztetésben részesíti. Ha a köteleességszegés megismétlődik, az eset súlyosságától függően a tanuló osztályfőnöki, szaktanári, illetve igazgatói intézkedésben részesíthető. A figyelmeztető intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elvének érvényesülnie kell, azonban a tanár vagy a tanuló emberi méltóságát súlyosan sértő, kirívó fegyelmezetlenség esetén az előzményektől függetlenül igazgatói intés adható, vagy fegyelmi eljárás kezdeményezhető.

18.7.1. Fegyelmező intézkedések

Kisebb fegyelmi vétség miatt – a pedagógiai szempontok gondos mérlegelésével – a következő fegyelmező intézkedéseket hozzuk:

- szóbeli figyelmeztetés
- írásbeli figyelmeztetés
- írásbeli intés
- megbízás visszavonása

A fentieket fegyelmi tárgyalás nélkül adhatja a fokozatosság megtartásával:

- szaktanár
- osztályfőnök
- igazgató
- nevelőtestület

A fegyelmező intézkedés kihirdetése a vétség súlyosságától függően történhet:

- osztályközösség előtt
- igazgató előtt
- tantestület előtt
- az iskola közössége előtt, ha az nevelő hatásának ítéltető meg

18.7.2. Fegyelmi eljárás

Súlyosabb fegyelmi vétséget azonnal jelenteni kell az igazgatónak, aki a vonatkozó rendelkezések szerint intézkedik a fegyelmi eljárás megkezdéséről. A fegyelmi eljárás szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 53-62. §-a és az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

Ha a tanuló a kötelességeit vétken és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi büntetés lehet:

- a) megrovás
- b) szigorú megrovás
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba
- e) áthelyezés másik iskolába
- f) eltiltás az iskolánkban a tanév folytatásától
- g) kizárás az iskolából

Tanköteles tanulóval szemben az f)-g) pontokban meghatározott fegyelmi büntetés nem alkalmazható. Az e) pontban szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről egy másik iskola igazgatójával megállapodott. A c/ pontban meghatározott fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkoztatható. A tanulóközösség, illetőleg a diákönkormányzat véleményét a fegyelmi eljárás során be kell szerezni.

Végrehajtani csak jogerős fegyelmi határozatot lehet.

19. A PÁPAI PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLATRA VONATKOZÓ SZABÁLYZATA

A 2011. december 23-án elfogadott Nemzeti köznevelési törvény bevezette az iskolai közösségi szolgálatot, mint az érettségi kiállításának előfeltételeként teljesítendő tevékenységet. Ez a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolás tanulók megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat életük során jól hasznosíthatják.

19.1. Jogsabályi háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény, a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.04.) Korm. rendelet, valamint A nevelésoktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet.

Részletek a törvényi szabályozásból:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény 4. § (13) bekezdése szerint a „közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”.

6. § (4) bekezdése kimondja, hogy „az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.”

Részletes indoklás a 6. §-hoz: „A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projektmódszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik.”

97. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy: „az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.”

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet dokumentumai között többek között szerepel a

- Felelősségvállalás másokért, az önkéntesség: „a NAT. ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez; illetve az
- Életvitel és gyakorlat (9–12. évfolyam) közműveltségi tartalmai között megjelenő Pályaorientáció, közösségi szerepek fejezet tartalmazza a következőket: „A civil szervezetek céljai, lehetőségei, jelentőségük, néhány ismertebb nemzeti és nemzetközi civil szervezet tevékenysége. A tágabb közösségért (iskola, helyi közösség, település) végzett önkéntes munka lehetőségei és jelentősége, közösségi szolgálat. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és honvédelmi alapismeretek.”

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 45. pontja rögzíti a középiskolában a közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezéseket:

133. § (1) Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálata elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és jóléti,
- c) az oktatási,

- d) a kulturális és közösségi,
 - e) a környezet- és természetvédelmi,
 - f) a katasztrófavédelmi,
 - g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység.
- (3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani.
- (4) A középiskola a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben el lehet térni.
- (5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.
- (6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.
- (7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.
- (8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.
- (9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként
- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
 - b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
 - c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
 - d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,
 - e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

19.2. Az iskola feladatai

A közösségi szolgálatra kötelezett tanulók szolgálatukat külső helyszínen, fogadóintézményben vagy a saját intézményükben tölthetik.

Az intézményen kívüli fogadószervezettel az ott közreműködő mentor bevonásával az intézmény együttműködési megállapodást köt, amely tartalmazza a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét. A saját intézményben letölthető közösségi szolgálat ideje nem haladhatja meg tanulónként a 15 órát.

Az intézmény vezetője az iskolai közösségi szolgálatért felelős koordinátort nevez ki, aki az igazgatóval, a DÖK-kel és a pedagógus kollégákkal szorosan együttműködve végzi feladatát.

A közösségi szolgálat megkezdése előtt a kilencedik évfolyamon a koordinátor tájékoztatást tart a tanulóknak, az iskolai közösségi szolgálatról.

A szülőknek lehetőségük van javaslatot tenni a 2005. évi LXXXVIII. Törvény rendeleteinek értelmében fogadó szervezetekkel való együttműködési megállapodás kötésére.

Az iskolai közösségi szolgálatra kötelezett tanulók az adott tanévben a fogadó intézményekről az iskolai koordinátortól kapnak tájékoztatást.

A koordinátor felelős:

- a tanulók felkészítéséért,
- a program pedagógiai feldolgozásért,
- a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe,
- a tevékenységek elismeréséért,
- a fogadóhelyekkel való kapcsolattartásért,
- az adminisztrációért.

Az igazgató felelős:

Az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséről szóló igazolás kiadásáról az érettségi vizsgára történő jelentkezés előtt

19.3. A fogadószervezet feladatai

Az iskolai közösségi szolgálat szabályozásában irányadónak tartjuk A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény rendeleteit a fogadó szervezetről.

3. § (1) Fogadó szervezet lehet

- a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása és a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulása az általa biztosított közszolgáltatások és katasztrofavédelmi feladatai körében;
- a nemzetiségi önkormányzat a jogszabályban meghatározott közfeladatai körében;
- a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében;
- a magyarországi székhelyű civil szervezet, közhasznú szervezet a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében;

- e) a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy a hitéleti, a közcélú és a működésével össze-függő tevékenysége körében;
- f) a jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a közszolgáltatásait igénybe vevőknek nyújtott többletszolgáltatások körében a magyarországi székhelyű, illetve magyar hatóság által kiadott működési engedéllyel rendelkező, jogképes
 - 1) szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,
 - 2) egészségügyi szolgáltató,
 - 3) közoktatási intézmény,
 - 4) felsőoktatási intézmény,
 - 5) muzeális intézmény,
 - 6) nyilvános könyvtár,
 - 7) közlevéltár,
 - 8) nyilvános magánlevéltár,
 - 9) közművelődési intézmény [az fa)-fi) alpontokban foglaltak a továbbiakban együtt: fogadó intézmény];
- g) a nem jogképes fogadó intézmény fenntartója a fogadó intézmény jogszabályban meghatározott közszolgáltatásai vagy e közszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a fogadó intézmény köz-szolgáltatásait igénybe vevőknek nyújtott többletszolgáltatások körében.

8. § (1) *A fogadó szervezet köteles biztosítani*

- a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit,
 - b) a szükséges pihenőidőt,
 - c) a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését,
 - d) tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység folyamatos, szak-szerű fel-ügyeletét.
- (2) Ha az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik, a fogadó szervezet gondoskodik a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről. (...)

9. § (1) *Az önkéntes köteles*

- a) a közérdekű önkéntes tevékenységet a vonatkozó jogszabályok, szakmai és etikai elő-írások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni,
 - b) a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb titkot megőrizni.
- (2) Az önkéntes köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más sze-mély életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.

- (3) Az önkéntes nem köteles a fogadó szervezet utasításait teljesíteni, ha annak végrehajtása
- a) az önkéntes életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné,
 - b) jogszabályba vagy az önkéntes szerződésbe ütközik.
- (4) Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő, az önkéntes köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni. Az önkéntes nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelfelhívási kötelezettségének eleget tett.
10. § (1) Az önkéntes által az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a fogadó szervezet felel. Amennyiben a kárt az önkéntes felróható magatartása okozta, – az önkéntes szerződés eltérő rendelkezése hiányában – a fogadó szervezet az önkéntestől követelheti kárának megtérítését.
- (2) Amennyiben az önkéntes bizonyítja, hogy
- a) a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,
 - b) a tulajdonában vagy használatában álló, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges dologban a közérdekű önkéntes tevékenység végzésének helyén keletkező kára az önkéntes jogviszonnyal összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok vagy kizárólag az önkéntes elháríthatatlan magatartása okozta. A fogadó szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely az önkéntes felróható magatartásából származott.

19.4. A tanulók feladatai

A tanuló az intézmény által összegyűjtött és felkínált lehetőségek közül választ egy tanítási évre maximum három közösségi szolgálati helyszínt, s ezt rögzíti a Jelentkezési lapon, mely tartalmazza:

- a közösségi szolgálatra jelentkezés tényét
- a közösségi szolgálat területeit (egy tanévben minimum egy, maximum 3 terület)
- az egyes területeken az eltöltendő órák számát
- a szülő vagy gondviselő egyetértő aláírását.

A tanuló az iskolai közösségi szolgálat során közösségi szolgálati naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti,

- a közösségi szolgálat helyszínét,
- a tevékenységet, annak jellegét,
- a tevékenység dátumát,
- a teljesített szolgálati időt,
- a szolgálatot igazoló aláírását,
- a tanuló élményeit, tapasztalatait.

19.5. A közösségi szolgálat időkerete

Az iskolai közösségi szolgálat tanulókra vonatkozó szabályozásában irányadónak tartjuk

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény rendeleteit az önkéntes kötelelességeiről, jogairól:

5. § (1) A tizennyolcaik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

(2) A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

Az iskolai közösségi szolgálat időkeretét a fenti törvénnyel összhangban az alábbiakban szabályozzuk:

1. A tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló iskolai közösségi szolgálatot 20 óra és 6 óra között nem végezhet.
2. A tizenhatodik életévét be nem töltött tanuló iskolai közösségi szolgálatára fordítható idő nem haladhatja meg
 - a) tanítási időben a napi két órát és a heti hat órát,
 - b) tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
 - c) tanítási napon kívül a napi három órát.
3. A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcaik életévét be nem töltött tanuló iskolai közösségi szolgálatra fordítható ideje nem haladhatja meg
 - a) tanítási időben a napi három és a heti kilenc órát
 - b) tanítási szünetben a napi öt és a heti tizennyolc órát
4. A tizennyolcaik életévét be nem töltött tanulónak az iskolai közösségi szolgálat befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

A közösségi szolgálat teljesítése során egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínrre történő utazási idő nem számítható be a teljesítésbe.

19.6. Az iskolai közösségi szolgálat évfolyamonkénti megoszlása

A tanuló az 50 óra közösségi szolgálatot lehetőleg arányosan, három évre elosztva végzi.

A három évre elosztott közösségi szolgálati tevékenység alól az igazgató rendkívüli esetben felmentést adhat

Az 50 órából maximálisan 5 fordítható a közösségi szolgálat előkészítésére, melyet végezhet

- a fogadó intézmény mentora
- az iskolai koordinátor

Az 50 órából maximálisan 5 fordítható a közösségi szolgálat lezárására, melyet végezhet

- a fogadó intézmény mentora
- az iskolai koordinátor

A közösségi szolgálat teljesítését a fogadó intézmény mentora igazolja. A közösségi szolgálat előkészítését és lezárását, ha a fogadó intézmény mentora végezte, akkor a mentor, egyéb esetben az iskolai koordinátor igazolja.

20. PEDAGÓGUS TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS

A pedagógus teljesítményértékelés jogszabályi háttere

- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (a továbbiakban: Púétv.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet (Púétv. vhr.)
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (NAT)
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (Műkr.)

A teljesítményértékelés lefolytatásának jogszabályi háttere

- **A pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet (TÉR rend.)**
 - végrehajtási rendeletre utaló rendelkezés: Púétv. 155. § (2) bek.
 - alapjogszabály: Púétv. 98. § (3) bek.
 - hatályba lépés: 2024. június 1.
 - átmeneti rendelkezés: Púétv. 160. § (7) bek.
 - koherencia: ▶ Nkt. 7. § (1) bek., 15/A. §
 - ▶ Púétv. vhr. 88. § (2) bek., 88/A. § (3) bek., 95/D. §
- Jogforrás: Magyar Közlöny 2024/41. szám

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény 98. § (3) bekezdésének rendelkezése szerint *a munkáltató minden évben köteles a köznevelésért felelős miniszter rendeletében meghatározott szabályok szerint értékelni a pedagógus és a pedagógus szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott teljesítményét.*

A pedagógus teljesítményértékelési rendszer (rövidítésben: TÉR) bevezetésére a 2024/2025-ös tanév indulásakor, tehát 2024. szeptember 1-jével kerül sor. A TÉR megvalósításának szabályait a 2024. június 1-jén hatályba lépő 18/2024. (IV.4.) BM rendelet rögzíti, amely tartalmazza a teljesítményértékelési rendszer működtetésének legfontosabb szabályait.

Az intézményünkre vonatkozó részletes szabályok az intézményi teljesítményértékelési szabályzatban foglaltatnak benne.

21. ZÁRADÉKOK

HATÁLYOSSÁG

Jelen formájában a Pápai Petőfi Sándor Gimnázium Pedagógia Programja a fenntartói jóváhagyást követően 2024. szeptember 1-jén lép életbe.

A Pedagógiai program felülvizsgálata és módosítása automatikusan szükségessé válik, ha azt jogszabályi változások előírják, indokolják; valamint ha az igazgató, a nevelőtestület kezdeményezi, és együttesen akarják megvalósítani.

NYILVÁNOSSÁG

Gimnáziumunk pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető és elérhető iskolánk honlapján.

A pedagógiai program egy-egy példánya továbbá megtekinthető:

- az iskola igazgatói irodájában
- tanári szobájában

NYILATKOZAT

Alulírott Bognár Anita, a Pápai Petőfi Sándor Gimnázium igazgatója nyilatkozom, hogy a Pedagógiai Program módosításából adódóan a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

Pápa, 2024. július 5.

Bognár Anita
Bognár Anita
igazgató

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

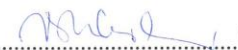
A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az iskola Diákönkormányzata véleményezte és elfogadásra javasolja.

Pápa, 2024. augusztus 15.

.....
Koller László DMSP
aláírás

A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az iskola Intézményi Tanácsa véleményezte és elfogadásra javasolja.

Pápa, 2024. augusztus 15.

.....
Holbok Szilvia elnök
aláírás

A Pápai Petőfi Sándor Gimnázium Pedagógiai Programjának módosítását az iskola nevelőtestülete elfogadta és fenntartói jóváhagyásra javasolta.

Pápa, 2024. augusztus 15.

.....
Bognár Anita
igazgató

